

راهنمای تربیت سگ

تالیف : دکتر علیرضا قمریان

به انضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان

قابل توجه خوانندگان محترم
جهت مشاوره و تعیین وقت معاینه حیوان خانگی خود
توسط

آقای دکتر علیرضا قمریان ، می توانید با

تلفن همراه ۰۹۰۱۰۲۷۳۷۰۰

تماس حاصل فرمایید .

راهنمای تربیت سگ

(به انضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان همراه با تصویری از هر نژاد)

تألیف:

دکتر علیرضا قمریان

قمریان، علیرضا، ۱۳۵۴ -

راهنمای تربیت سگ (به اضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان همراه با

تصویری از هر نژاد) تألیف علیرضا قمریان. - تهران: قمریان، ۱۳۸۵

۱۶۶ ص. مصور. ISBN : 978-964-96087-4-7

فهرستنویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب حاضر توسط ناشران مختلف در سالهای متفاوت نیز منتشر شده است.

۱. سگها - تعلیم. ۲. سگها - نژاد الف. عنوان.

۶۳۶/۷۰۸۳۵ SF۴۳۱/۸۲

۱۳۸۵

۸۵-۱۹۱۷

کتابخانه ملی ایران

راهنمای تربیت سگ

تالیف: دکتر علیرضا قمریان

ناشر: انتشارات قمریان (تلفن: ۶۶۹۱۵۴۶۰)

نوبت چاپ: یازدهم

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

حروفچینی و صفحه آرایی: موسسه بروجردی

لیتوگرافی: طاووس رایانه

چاپ: نقش طاووس

صحافی: سپیدار

قیمت: ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

ISBN : 978-964-96087-4-7

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۸۷-۴-۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
	فصل اول: راهنمای تربیت سگ
۱۵	کلیات
۱۵	کلید تربیت
۱۶	رفتارشناسی
۱۸	محدودیت‌های تربیت
۱۸	قدم‌های اولیه برای تربیت سگ
۲۷	رفتار سگ با غریبه‌ها
۲۷	هنر و سگ
۲۸	تعلیم پیدا کردن اشیاء
۳۰	تعلیم پریدن از روی موانع
۳۲	تعلیم توالی رفتن
۳۳	توالی کردن در جمع
۳۳	استفاده از روزنامه به عنوان محل توالی
۳۵	توالی کردن در خارج خانه
۳۸	عدم موفقیت در تعلیم توالی کردن
۳۹	تعلیم ماندن در قفس
۴۰	جلوگیری از جویدن اشیاء
۴۴	دادن غذا به سگ به عنوان بخشی از تربیت
۴۵	جلوگیری از گدایی کردن غذا
۴۵	جلوگیری از سرقت غذا
۴۷	پریدن روی اسباب و اثاثیه خانه
۴۸	جلوگیری از پریدن سگ روی صاحبش یا سایر افراد
۵۰	جلوگیری از سر و صدا کردن حیوان
۵۱	تعلیم سوار شدن به ماشین و طرز برخورد با وسایط نقلیه
۵۲	چگونگی برخورد سگ با بچه‌ها

۵۳	چگونگی برخورد سگ با سایر سگها
۵۴	رفتارهای غذایی ناپسند سگ
۵۴	علائم آگاه کننده
۵۵	تعلیمات اساسی و ضروری سگ
۵۶	انجام خدمات خانگی توسط سگ
۵۷	نگرفتن طعمه از دست دیگران
۶۰	تعلیم نحوه بکارگیری قلاده و زنجیر
۶۱	طریقه استفاده از قلاده
۶۲	طریقه استفاده از دهان بند
۶۳	طریقه استفاده از پوزه بند
۶۴	طریقه استفاده از قلاده زنجیری
۶۵	شروع تعلیم سگ
۶۶	ادای فرامین
۶۶	درس اول: بنشین
۷۰	درس دوم: همگام - همقدم
۷۴	کشیدن زنجیر
۷۶	قدم زدن بدون استفاده از زنجیر
۷۹	تعلیم ایست
۷۹	تعلیم نشسته ماندن
۸۲	تعلیم خوابیدن
۸۶	مواقعی که سگ از دراز کشیدن امتناع می ورزد
۸۷	تعلیم منتظر بمان
۸۷	تعلیم آمدن
۹۲	تعلیم ایستادن یا ایستاده ماندن
۹۳	تعلیم درس ول کن یا بده
۹۴	فرامین ترکیبی
۹۵	تمرین بدون استفاده از زنجیر
۹۵	فرمان ایست
۹۶	تربیت سگ های پلیسی
۹۹	تربیت سگ های نگهبان و جنگی

۱۰۰	هجرم و حمله
۱۰۳	تعلیم ردیابی - جستجو
	فصل دوم: معرفی نژادهای سگ
۱۰۹	کلیات
۱۱۱	نخستین حیوانات اهلی
۱۱۱	سگ در تمدن باستان
۱۱۳	منشاء نژادها
	گروه اول: سگهای نگهبان
۱۱۹	جرمن شپهرد
۱۲۰	گریت دین
۱۲۰	بوکسر
۱۲۱	دوبرمن
۱۲۲	سن برنارد
۱۲۲	روت ویلر
۱۲۳	ماستیف
۱۲۳	بول ماستیف
۱۲۴	کالی
۱۲۵	ساموید
۱۲۵	اشنازر
۱۲۶	ولش کورگی
	گروه دوم: تریرها
۱۲۷	یوستن تریر
۱۲۸	بول تریر
۱۲۹	کی رن تریر
۱۲۹	فاکس تریر (موصاف)
۱۳۰	فاکس تریر (موسیمی)
۱۳۰	اسکای تریر
۱۳۱	یورک شایر تریر
	گروه سوم: سگهای شکاری
۱۳۳	داش هوند

۱۳۴	باست
۱۳۵	باسن جی
۱۳۵	براک
۱۳۶	پوینتر
۱۳۶	ستر
۱۳۷	رتریور
۱۳۸	اسپانیل
۱۳۹	بیگل
۱۳۹	الک هوند
گروه چهارم: سگ‌های خانگی یا همدم انسان	
۱۴۱	پودل
۱۴۲	اشپیتس
۱۴۳	بولداگ
۱۴۴	چوچو
۱۴۵	دالماسین
۱۴۶	پینچر
۱۴۶	مینیاتور پینچر
۱۴۶	پاگ
گروه پنجم: سگ‌های عروسکی	
۱۴۹	شی هوا هوا
۱۵۰	پومرانین
۱۵۰	پکینوا (پکینز)
۱۵۱	شیت زو
۱۵۱	مالتز
گروه ششم: سگ‌های تازی	
۱۵۳	سالوکی
۱۵۴	تازی افغانی
۱۵۴	گری هوند
۱۵۵	ویپت
۱۵۶	برزوئی

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

مقدمه چاپ دوم

نظر به چاپ اول کتاب راهنمای تربیت سگ در زمستان ۱۳۷۷ و استقبال پرشور علاقه‌مندان که موجب شد در مدت کوتاهی کتاب مزبور نایاب گردد و با توجه به درخواست‌های مکرر خوانندگان برای تجدید چاپ کتاب، چاپ دوم کتاب به خدمت علاقه‌مندان و خوانندگان عزیز عرضه می‌گردد. امید که این تلاش رضایت خاطر عزیزان را فراهم نماید.

دکتر علیرضا قمریان

دیماه - ۱۳۷۸

بنام ایزد منان

مقدمه چاپ هفتم

نظر به استقبال خوانندگان محترم از کتاب راهنمای تربیت سگ و نایاب شدن آن در مدتی کوتاه، چاپ هفتم این کتاب به خدمت خوانندگان عزیز عرضه می‌گردد.

دکتر علیرضا قمریان

تهران

زمستان - ۱۳۸۵

پیشگفتار

سگها ذاتاً حیوانات باهوشی هستند. بررسی‌های به عمل آمده نشان‌دهنده رشد مناسب مغز متناسب با جثه این حیوان در مقایسه با سایر حیوانات می‌باشد. بی‌شک شما اعمال حیرت‌آور این حیوان را در سیرک‌ها مشاهده نموده‌اید که چگونه روی دست‌ها حرکت می‌کنند و یا از میان حلقه‌های آتش عبور می‌نمایند و یا در اخبار از عملیات خارق‌العاده آنها در نجات جان صدها انسان هنگام محاصره در میان برف و بهمن، کشف مواد مخدر، ردیابی افراد شرور و پیدا کردن مین در میدین جنگ و یا کمک به مسیریابی افراد نابینا در خیابانها مطلع شده‌اید. این حیوان یکی از باوفاترین حیوانات نسبت به انسان بوده و دوستدار واقعی اوست تا جایی که در بسیاری از موارد جان خود را در این راه فدا می‌کند و همواره برای مراقبت و حفظ جان انسان استعداد فوق‌العاده‌ای از خود نشان داده و از دیرباز بدون چشم داشت با انسان ارتباط نزدیکی داشته است. البته این ارتباط موقعی می‌تواند مفید باشد که انسان بتواند این حیوان را در جهت مقاصد مطلوب خود تربیت نماید. امروزه روشها و فنون تربیتی بسیاری برای این حیوانات دوست داشتنی بیان گردیده تا امکان استفاده هر چه بهتر و حصول اطمینان از بهره بالاتر در نگهداری این حیوان را فراهم کند. زیرا بسیار اتفاق افتاده که بعلت عدم آشنایی صاحبان دامها با چنین روشهای تربیتی

و اصول نگهداری نه تنها آسایش خاطری را برای آنان به همراه نداشته بلکه موجب زجرکشیدن و مصیبت نیز برای آنها شده است.

کتاب حاضر اولین کتاب از نوع خاص می باشد که سعی دارد خواننده را با روشهای اولیه تربیتی سگ به عنوان حیوان خانگی آشنا کند و اطلاعات مفیدی را در اختیار آنان بگذارد. به همین لحاظ اگر چه ممکن است باز هم در حصول این نیت توفیق کامل حاصل نشده باشد مع الوصف تا آنجاییکه امکان داشته است کوشیده ایم اطلاعات جامع و مفیدی را ارائه دهیم. امیدواریم مجموعه اطلاعات ارائه شده بتواند نیاز کامل افرادی را که با حیوان سروکار دارند تأمین کند و استادان و صاحب نظران نیز با راهنمایی های مفید و سودمند خود ما را در انجام این مقصود یاری و مساعدت نمایند.

بنام خداوند جان آفرین

مقدمه

خدای را سپاس که دل و دیدهٔ بندگانش را به فروغ جهان تاب دانش روشنی بخشید تا از تیرگی و تاریکی نادانی به روشنایی حقیقت و راستی روی آورند.

ستایش خدای را که نویسنده را یاری کرد تا سومین کتاب خود را پیشکش دانشوران و مردم ایران کند؛ لیک آنگونه که گفته‌اند «برگ سبزی است تحفهٔ درویش!» آری! ارمانی خُرد است؛ ولی امید دارد که مقبول افتد.

دوستی بین انسان و سگ قدیمی‌ترین و پایدارترین دوستی است که می‌توان در طول تاریخ از آن نام برد. برخی اشخاص این حیوان را مونس و مصاحب خود ساخته و آنرا جزئی از خانواده خود محسوب می‌نمایند.

دوستداران شکار، نژادهای بخصوصی از سگ را که استعداد شکار دارند، بعنوان سگهای شکاری، به خدمت می‌گیرند.

بعضی اشخاص، سگ را بعنوان محافظ و پاسبان منازل خود نگهداری می‌کنند. سگهای پاسبان در پادگانها و پایگاههای نظامی نیز جهت محافظت و مراقبت مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در جوامع امروزی، سگ فقط حیوانی خانگی نیست، بلکه یار با وفای انسانهای تنها، دوست صمیمی و عصای دست نابینایان، همپای عاشقان شکار، چوپان گله‌های گوسفند و گاو، نگهبان، نامه‌رسان، هم‌رمز سربازان در جبهه‌های جنگ و بالاخره شریک انسان در تمام ابعاد زندگی است.

با این وجود مهمترین عامل در ایجاد رابطهٔ صمیمی و دوستانه ما بین سگ و صاحبش تربیت صحیح آن می‌باشد. تربیت سگ یکی از کلیدی‌ترین موارد است که قبل از تصمیم به نگهداری این حیوان باید به آن بیندیشید و اگر سگ نداشته باشید بهتر از آنست که سگتان با مزاحمتی که برای دیگران فراهم

می‌کند ابزار شرمندگی شما را فراهم آورد.

با توجه به مطلب گفته شده، فقدان کتابی جامع در زمینه تربیت سگ نویسنده را بر آن داشت تا کتاب مزبور را گردآوری نماید.

کتاب حاضر دربرگیرنده کلیه نکات ضروری جهت تربیت سگ می‌باشد و می‌توانید با بکارگیری مطالب کتاب سگی تربیت شده و فرمانبردار که با اطاعت بجا از فرامین شما مایه غرور و سربلندیتان را فراهم می‌نماید داشته باشید. در ادامه نژادهای معروف جهان به همراه تصویری از هر نژاد آورده شده است که می‌تواند برای علاقه‌مندان به شناخت نژادهای سگ مفید باشد.

البته نویسنده، خود نیز آگاه است که این کتاب بدون کاستی نمی‌تواند باشد، و برای رفع نارساییها و کاستیها به راهنماییهای استادان گرامی نیازمند است. امید که استادان ارجمند و خوانندگان گرامی کاستیهای کتاب را گوشزد نمایند تا در چاپهای بعدی برطرف گردد.

۱

راهنمای تربیت سگ

کلیات

هدف از نوشتن این کتاب این است که آسانترین و سریعترین راه تربیت سگ در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد. تربیت سگ شامل مراحل مقدماتی و پیشرفته می‌باشد که در این کتاب به جنبه مقدماتی تربیت توجه خواهد شد و مختصراً در مورد تربیت پیشرفته نیز سخن به میان خواهد آمد. در ابتدا کلیاتی پیرامون تربیت سگ بیان می‌شود و در ادامه، آموزشهایی را که هر سگ تربیت شده‌ای باید از آنها برخوردار باشد ارائه خواهد شد. اما قبل از اینکه به بحث پیرامون مراحل اصلی تربیت بپردازیم باید اصولی را که پایه و اساس یک تربیت صحیح هستند یادآور شویم. به عبارت دیگر شما باید قبل از اینکه اقدام به کاری نمایید دلیل یا ضرورت آن را بدانید.

بعد از تربیت مقدماتی می‌توانید سگ را جهت اهداف خاص مانند شکار، مراقبت از گله، نگهداری، جنگ، پلیس، سورتمه، کار، نجات افراد آسیب دیده یا گم‌شده، کشف جنایات و راهنمایی افراد نابینا تربیت کنید.

کلید تربیت

کلید تربیت سگ چه در مرحله مقدماتی و چه در مرحله پیشرفته صبر و حوصله و تشویق و کنترل رفتار سگ می‌باشد. کنترل از طریق تسلط بر حیوان و مهار و مقید کردن اعمال آن حاصل می‌شود که به معنی قالب دادن به عکس‌العملهای سگ در پاسخ به محرکهای خارجی است. برای مثال، اگر شما توله

سگ گرسنه‌تان را در وقت غذا با واژهٔ **بیا** فرا بخوانید شما به او می‌آموزید که هر وقت چنین صدایی را شنید جهت گرفتن غذا به نزد شما بیاید. ضمناً شما می‌توانید با گفتن همین کلمه، سگ را به پیش خود فراخوانید بدون اینکه حتی غذایی در کار باشد. برای دستیابی به نتایج بهتر در امر تربیت سگ باید نکات زیر مورد توجه قرار گیرد:

- ۱- کار را ساده بگیرید و اعتماد به نفس داشته باشید.
- ۲- فرامین باید کوتاه باشد نه به صورت جمله.
- ۳- در قبال کار شایسته سگ، حیوان را تشویق کنید.
- ۴- صبر و حوصله را از دست ندهید.
- ۵- بندرت اقدام به تنبیه سگ کنید.
- ۶- سعی کنید که حیوان با تمام افراد خانواده مأنوس شود.

رفتارشناسی

اصول تربیتی سگ بر اساس توانایی مربی به برداشتن حصار موجود بین خود و سگ از نظر ارتباط ذهنی استوار است؛ مقصود آن است که سگ و مربی بتوانند بخوبی همدیگر را درک کنند. در صورتی که مفهوم فرامین و دستورات مربی بخوبی در حافظه سگ نقش ببندد، این حیوان بیش از آنچه انسان قادر به درک آن است به منظور وی پی خواهد برد.

آگاهی مربی از روانشناسی و رفتار سگ و اطلاع او از روشهایی که برای تربیت هر یک از سگها برای منظور خاص به کار می‌رود اهمیت زیادی دارد و تسهیلاتی را فراهم می‌سازد تا اینکه صاحبان سگ بتوانند با تغییر لحن صدای خود یا حرکت انگشت، عمل معینی را به سگ دیکته نمایند.

قابلیت یادگیری سگها تحت شرایط یکسان متفاوت می‌باشد. سگها از نظر ذهنی، فیزیکی یا ژنتیکی متفاوت هستند لذا برای هر هدف خاص باید سگ مورد نظر انتخاب شود. سگها مانند انسان تیزبین نیستند اما قدرت شنوایی و بویایی آنها بسیار پیشرفته‌تر از انسان است؛ پس باید از لحاظ صدا و حرکت،

خودتان را با سگ تطبیق بدهید. باید این مطلب را نیز مدنظر قرار دهید که سگ به تغییرات آهنگ صدا بسیار حساس است. بنابراین هر فرمانی که داده می‌شود باید لحن مشخصی داشته باشد که در برگیرنده هدف مورد نظر است. کلمه نه که جهت سرزنش به کار می‌رود باید با لحنی قوی و به تندی گفته شود تا بیانگر عدم رضایت شما باشد. در حالی که کلمه پسر خوب که جهت تشویق سگ به کار می‌رود باید به آرامی و بالحنی خوشایند گفته شود. سگ معنی این کلمات را نمی‌فهمد ولی لحن و قدرت صدا در ذهن سگ می‌ماند و می‌فهمد که واکنش شما بیانگر رضایت یا ناخشنودی شما از کارش است.

تمام کلماتی که برای فرمان مثبت به کار می‌روند باید با آهنگی سریع و واضح گفته شوند. قبل از هر فرمانی نام سگ را تکرار کنید. اولین کلمه‌ای که یک توله سگ یاد می‌گیرد نامش می‌باشد. بنابراین، وقتی قبل از دستوری اسم سگ را صدا بزنید فوراً باعث جلب توجه سگ شده و حیوان آماده شنیدن و اطاعت کردن از فرمانی است که پس از آن می‌آید. لذا وقتی می‌خواهید به سگ دستور بدهید که به سمت شما بیاید و اسم آن هم جیمی است می‌گویید **جیمی بیا!**

باید به این نکته توجه داشت که هوش و ذکاوت در بین سگهای مختلف متفاوت است همانطوری که چنین وضعیتی بین انسانهای مختلف هم وجود دارد. بر اساس تفاوتی که در قدرت بدنی و هوش و فهم سگهای متفاوت وجود دارد قدرت یادگیری و انجام کارهای مختلف نیز فرق می‌کند. با توجه به عوامل یاد شده توانایی، انرژی، حساسیت، و پرخاشگری سگهای مختلف متفاوت است. با تمام اینها باید در هنگام تربیت سگی که حساستر است، با دقت بیشتر و با آرامش کامل رفتار کرد. در تربیت سگ مهاجم و پرخاشگر باید اراده راسخی به کار برد. در مورد حیوانی که دچار نقص بدنی است و از این رو انجام بعضی از تمرینات برایش دردناک است نباید انتظار داشت که حیوان با رغبت آن کار را انجام دهد.

محدودیت‌های تربیت

محدودیت‌هایی در امر تربیت وجود دارد که سگ شما نمی‌تواند بر آنها چیره شود؛ در نتیجه خنده‌دار است اگر شما به خاطر ناتوانی در انجام برخی کارها سگتان را تنبیه کنید. این محدودیتها ناشی از الگوهای رفتاری است که به طور ژنتیکی به ارث برده می‌شود. برای مثال تعلیم سگ‌های شکاری برای شکار بسیار آسان است زیرا در طول زمان به خاطر همین ویژگی مورد توجه قرار گرفته و پرورش داده شده‌اند.

انتخاب سگها توسط انسان براساس خصایص آنها و هدفی است که سگ به خاطر آن نگهداری می‌شود؛ بنابراین نمی‌شود از یک سگ خانگی انتظار داشت که مانند یک سگ شکاری فعالیت کند زیرا اصلاً از لحاظ جسمانی برای چنین فعالیتی آفریده نشده است. اگر دوست دارید سگی را جهت تربیت کنید سعی کنید سگ مورد نظر از نژادهای شکاری باشد.

قدمهای اولیه برای تربیت سگ

برای برقراری یک زندگی آرام و تفاهم بیشتر بین سگ و صاحبش اطلاع از چند نکته اساسی ضروری می‌باشد. مثلاً یک سگ تربیت شده باید به محض شنیدن دستور صاحبش بی‌درنگ به فرامین او پاسخ دهد. این فرامین عبارتند از: نشستن، دراز کشیدن، توقف کردن، آمدن، ایستادن و غیره.

انجام چنین حرکاتی کمترین توقعی است که می‌توان از یک سگ تربیت شده انتظار داشت ولی نکته مهمی که باید در تربیت سگ به خاطر داشت این است که این حرکات تنها با یک فرمان باید به مرحله اجرا درآیند؛ در غیر این صورت اگر شما مجبور شوید چندین بار به سگ فرمان دهید و هر بار صدای خود را از دفعه قبل بلندتر کنید و سگ به همه آنها بی‌اعتنا و یا با بی‌میلی گوش دهد، نشانه آن است که تربیت سگ غلط بوده است. اصولاً رفتار سگ‌ها خیلی شبیه به رفتار کودکان است. آنها نسبت به محیط اطراف خود کنجکاوند و دائماً در حال جستجو و بررسی چیزهای تازه هستند. مانند کودکان، سگها از خود

رفتارهای مختلفی نشان می‌دهند و با شماسست که از بین رفتارهای مختلف، آن دسته از حرکات و رفتارها را که مورد پسند شماسست در سگ خود پرورش دهید. یک سگ مانند کودک خواسته‌هایی دارد و برای به دست آوردن آنها طرق مختلفی را امتحان می‌کند و بالاخره راهی را که به خواسته‌اش منتهی می‌گردد برای همیشه انتخاب می‌کند. بنابراین اگر سگ دریابد که با ناله کردن، گریه کردن و یا غذا نخوردن می‌تواند توجه شما را جلب کند و چیزی را که می‌خواهد، به دست آورد، در آینده از این روشها استفاده خواهد کرد. ولی اگر از ابتدا به او بفهمانید که کدام حرکت خوب و کدام حرکت زشت است و متوجه شود حرکات زشت باعث خشمگین شدن شما می‌شود، به طور حتم سعی می‌کند حرکات زشت خود را کنار گذارد و با حرکات خوب خود رضایت شما را جلب نماید؛ بنابراین باید سعی شود که رفتارهای صحیح به صورت رفتارهای عادی و همیشگی سگ درآید که این موضوع خود چه بسا تعریف خوبی برای تربیت درست و صحیح می‌باشد.

تعداد کمی از صاحبان سگ از صلاحیت کافی برای تربیت سگ به منظور انجام اعمال ویژه برخوردارند اما در واقع، هر صاحب سگی می‌تواند این وظیفه را انجام دهد و تربیت لازم جهت ایجاد اخلاق و سلوک شایسته و اجتماعی را در سگ به بار آورد. سگی که بدرستی تربیت نشده باشد ممکن است مایه آزار برای دیگران بوده، و حتی عامل تهدید کننده‌ای باشد که موجب غم و بدبختی صاحبش گردد و مصیبت و فاجعه‌ای برای خود و صاحبش به بار آورد.

اگر شما سه عنصر کنترل، تداوم و ثبات قدم را در کارتان به کار برید مطمئناً موفق خواهید شد. سعی کنید سگ در همان بار اول منظور شما را بفهمد و فرمان شما را اطاعت کند. هرگز به سگ اجازه ندهید که خلاف خواسته شما عملی را انجام دهد.

سگها از دومین هفته تولد قدرت یادگیری دارند. لذا باید بعضی از درسها مانند توالی کردن را هر چه سریعتر به آنها تعلیم داد. تربیت، اختصاص به زمان و مکان خاصی ندارد بلکه در هر حال و در هر موقعیتی سگ در حال یادگیری

است؛ بنابراین با تشویق و پاداش، کارهای پسندیده سگ را ستایش و کارهای ناپسند آن را تقبیح کنید. این نکته را باید مد نظر قرار دهید که کارهایی که برای بعضی از سگها حالت تنبیه دارد ممکن است برای سگهای دیگر خوشایند باشد؛ مثلاً برخی از سگها از این که روی آنها آب پاشیده شود متنفرند یا از صداهای بلند می ترسند اما این موارد برای بعضی از سگها خوشایند است. نکته دیگری که در امر تربیت با اهمیت می باشد این است که مدت هر جلسه آموزش باید در ابتدا کوتاه باشد مثلاً در هر نوبت ۱۵ دقیقه کافی است اما با پیشرفت کار می توانید طول مدت تمرین را افزایش دهید. هرگز سعی نکنید پس از اینکه سگ یا توله سگ بی حوصله شد و علاقه اش را جهت ادامه کار از دست داد اصرار بر ادامه تمرین داشته باشید. سعی کنید جلسات تربیت تداوم داشته باشد و طوری برنامه ریزی کنید که زمان خاصی از روز برای این امر اختصاص یابد. در صورتی که سگ از اجرای فرمان شما سر باز زد همیشه او را سرزنش نکنید زیرا گاهی اوقات حیوان اصلاً منظور شما را نمی فهمد و لذا باید جهت تفهیم منظور خود به سگ تلاش کنید. پس از اینکه سگ فرمان شما را بدرستی اجرا کرد تشویقش کنید و جایزه ای به او بدهید. اگر سگتان به شما علاقه دارد و از هوش متعارفی نیز برخوردار است با بکارگیری مطالب این کتاب می توانید او را تربیت کنید. اما اگر حیوان، شما را دوست ندارد، از شما مراقبت نمی کند، احمق، بی توجه و بی علاقه و سر به هواست پیشنهاد می شود که از دستش خلاص شوید و سگ دیگری اختیار نمایید زیرا تلاش برای تربیت چنین سگی نتیجه مطلوبی ندارد و آموزش حیوان نیازمند صبر و حوصله فراوانی است. تا حد امکان باید از تنبیه بدنی سگ خودداری کرد؛ و تنها هنگامی که سگ عمداً اقدام به گاز گرفتن نمود او را تنبیه کنید و به او بفهمانید که این حرکت اصلاً و در هیچ زمانی قابل تحمل نیست. هیچ گاه از یاد نبرید که باید از تنبیه بدنی سگ خودداری کرد زیرا سگ، شما را دوست دارد و بسیار حساس است؛ لذا با تغییر لحن و آهنگ صدای شما متوجه اشتباهش می شود. وقتی سگ شما کار اشتباهی انجام داد با بلند کردن صدایتان تنبیهش کنید و در صورتی که کار مورد پسند شما را

انجام داد با صدای محبت‌آمیز او را تشویق کنید.

از به کار بردن روزنامه لوله شده (که بدون آسیب رساندن به سگ، تنها با ایجاد صدا باعث ترساندن سگ می‌شود)، جارو، ترکه، دست، زنجیر، قلابه یا سایر ابزاری که به گمان شما می‌توانید با آنها به سگ ضربه بزنید خودداری کنید زیرا سگ بعدها به طور نامطلوبی نسبت به آنها واکنش نشان می‌دهد. اگر با دستتان سگ را بزنید، حیوان را ترسو بار می‌آورید که همواره از دست شما بترسد؛ در حالی که سگ همواره دست صاحبش را به عنوان وسیله ابراز محبت نسبت به خود می‌شناسد. علاوه بر این هیچ‌گاه حیوان را تهدید به کتک زدن که از عمل کتک زدن هم بدتر است ننمایید زیرا در آینده نسبت به هر دستی که نزدیک او بلند شود، عکس‌العمل نشان خواهد داد.

استفاده از روزنامه لوله شده جهت تنبیه باعث می‌شود که سگ از کتاب و دفتر هراسان شود. اگر چه گفته می‌شود که کتک زدن با روزنامه لوله شده به سگ آسیبی نمی‌رساند و در عوض صدای برخورد روزنامه با بدن سگ باعث می‌شود که او بترسد و در نتیجه تنبیه شود، این طرز فکر از چند جنبه غلط است؛ اول اینکه اگر فکر می‌کنید که با ترساندن سگ، حیوان را از کارهای ناپسند دور و مجبور به انجام کارهای مورد علاقه خود می‌کنید، مطمئناً در اشتباه هستید؛ دوم اینکه اگر سگ از صداهای ناگهانی هراسناک شود بسیار ناپسند و نامطلوب است و بالاخره سوم اینکه شما همواره مجبور خواهید بود برای تنبیه سگ یک روزنامه لوله شده در دسترس داشته باشید و این بزرگترین نقطه ضعف شما برای اصلاح رفتار سگ خواهد بود زیرا اثر لازم را نخواهد داشت. همچنین اگر شما از جارو برای تنبیه سگ استفاده کنید باعث می‌شود که سگ در هنگام جارو کردن خانه فرار کند و در گوشه‌ای پنهان شود. استفاده از زنجیر و قلابه برای تنبیه سگ باعث می‌شود سگ از آنها نفرت داشته باشد و مانع از بکارگیری آنها شود.

علاوه بر تنبیه، در مواقعی که سگ عمل صحیحی انجام می‌دهد باید مورد تشویق قرار گیرد. تشویق نمودن سگ در دو زمان انجام می‌شود یکی

زمانی که سگ کار درستی انجام می‌دهد که در این صورت باید حیوان را آشکارا با دادن شکلات، بیسکویت و غیره تشویق کرد و دیگر زمانی که سعی در تصحیح حرکات و رفتارش دارید. تشویق و تمجید در این حالت نباید زیاد علنی و بالوس کردن حیوان همراه باشد ولی انجام آن خیلی مهم است، زیرا ممکن است به رابطه‌ای دوستانه بین سگ و صاحب آن بینجامد. یکی از اشتباهاتی که در تربیت سگ انجام می‌شود این است که بعضی از اشخاص با سگ خود که مرتکب خطایی می‌شود و یا نمی‌تواند یک درس تربیتی را خوب و سرعت فراگیرد، با تندی رفتار می‌کنند و این عصبانیت را ساعتها ادامه می‌دهند. در حالی که سگ بعد از چند دقیقه فراموش می‌کند چه اشتباهی کرده است و یا چه کاری را انجام نداده است و فقط حس می‌کند که شما از او عصبانی هستید بدون اینکه به دلیل عصبانیت شما پی ببرد. به هر حال بهترین مربیان برای تربیت سگ کسانی هستند که تا حد امکان از عصبانی شدن خودداری کنند. لذا هر وقت رفتار سگ خود را به منظور جلوگیری از کاری و یا به منظور گماشتن به کاری تصحیح کردید، سگ را بعد از این کار نوازش کنید و به او بفهمانید که در هر حال با او دوست هستید. این عمل، یعنی نوازش حیوان را بدون در نظر گرفتن اینکه در گذشته چند بار به تصحیح حرکات حیوان پرداخته‌اید، باز هم انجام دهید و مطمئن باشید نوازش کردن سگ بعد از تصحیح حرکات او اثر منفی‌ای روی پیشرفت کار شما نخواهد داشت بلکه سگ را مطمئن می‌سازد که همه چیز بین شما و حیوان خوب پیش می‌رود و هنوز هم با یکدیگر دوست هستید. موضوع دیگری که پایه و اساس یک تربیت خوب را در سگ ایجاد می‌کند اطمینان متقابل بین شما و حیوان است. در درجه اول سگ باید مطمئن شود که رفتارهای شما عادلانه و قابل اطمینان است و احساس کند که رفتارهایش همیشه با واکنش‌های معین و ثابتی روبه‌رو خواهد بود. از نظر تربیتی می‌توان چنین استنباط کرد که بروز برخی از رفتارها در سگ همیشه ممنوع می‌باشد و بعضی حرکات دیگر همیشه مورد تشویق قرار می‌گیرد. بدین

طریق سگ بدون اینکه از رفتارهای ضد و نقیض گنج شود در آرامش به سر خواهد برد. اصولاً برخورد دوگانه کردن در برابر رفتارهای سگ، بزرگترین نقص برای یک تربیت کننده خوب است زیرا سگ تکلیف خود را نمی داند و اعتماد خود را از دست می دهد؛ در صورتی که امنیت داشتن مهمترین مسئله برای حیوان به شمار می رود.

نکته مهمی که در تصحیح رفتار سگ باید در نظر گرفته شود این است که رفتار نادرست حیوان باید فوراً تصحیح شود و عمل تصحیح با کار خلافی که سگ انجام داده است مرتبط گردد، زیرا در غیر این صورت سگ نمی فهمد برای کدام رفتار اشتباهش مورد تصحیح قرار گرفته است؛ برای مثال اگر می خواهید به سگ بیاموزید که بنشینند و او نمی نشیند، باید فوراً با نشان دادن سگ به حیوان بفهمانید که چه کاری را باید انجام دهد و اگر بخواهید رفتار او را تصحیح کنید باید این تصحیح خیلی فوری صورت گرفته، با رفتار اشتباهی که انجام داده مرتبط باشد. توجه به این نکته ضروری است که هیچ کدام از کارهایی که برای تربیت سگ انجام می دهید، نباید برای حیوان ناخوشایند باشد. سعی کنید عمل تصحیح رفتار سگ با فریاد یا کتک زدن همراه نباشد و چه بهتر است که به جای کلمه تنبیه در مورد سگ کلمه تصحیح رفتار به کار رود.

نکته قابل توجه دیگر آن است که هرگز موقعی که سگ را صدا می کنید که نزد شما بیاید و یا خودش چنین کاری انجام می دهد نباید به او امر و نهی کنید و نباید رفتارش را تصحیح نمایید، زیرا معمولاً سگ رفتار اشتباه خود را بزودی فراموش می کند و نخواهد فهمید که کدام رفتارش را می خواهید تصحیح کنید؛ در این مواقع، حیوان عمل تصحیح و تذکر شما را با آخرین کاری که انجام داده است، یعنی آمدن نزد شما ربط می دهد و بعد از چند بار تکرار این عمل دیگر نزد شما نخواهد آمد و یا نسبت به آمدن نزد شما از خود تردید نشان می دهد.

سگ را وادار کنید تمامی تمرینها را در زمان تعیین شده و به طور کامل انجام دهد. به منظور رسیدن به این هدف، خودتان نیز باید در کارتان مصمم باشید. شما باید در هر بار درسهایی را که در مراکز تربیت سگ به آنها تعلیم داده

می‌شود را به سگ آموزش دهید و علاوه بر این، فرامین را به شکلی صحیح تلفظ کنید؛ بطور مثال، به این صورت نباشد که در یک جلسه به سگ بگویید جیمی - بیا و در جلسه بعد به سگ بگویید جیمی - بدو و از سگ انتظار داشته باشید که سریعاً فرمان شما را اطاعت کند زیرا سگ معنی کلمات شما را نمی‌فهمد بلکه با تشخیص لحن صدای شما فرمان شما را اطاعت می‌کند و به کار بردن کلمات متفاوت برای یک فرمان، باعث گیج شدن حیوان می‌شود. مهمترین عاملی که قبلاً هم متذکر شدیم کنترل می‌باشد. اما به منظور اعمال کنترل کامل روی سگ، در ابتدا شما باید بر رفتار خودتان کنترل کافی داشته باشید. اگر در طی دوره تربیت، صبر و حوصله‌تان را از دست بدهید مسلماً کنترل‌تان را هم از دست خواهید داد. دادزدن، نقرزدن مداوم، عصبانی شدن و ناراحتی که منجر به تنبیه بدنی سگ شود همگی باعث گیج و بی‌حوصله شدن حیوان می‌گردد. اگر سگ فرمان شما را اطاعت نمی‌کند، به این معنی است که حیوان در سش را خوب یاد نگرفته یا از رفتار شما ترسیده است. در این صورت سگ نیازمند یادگیری است نه تنبیه. توصیه می‌شود زمانی را برای تربیت انتخاب کنید که حداکثر صمیمیت بین شما و سگتان وجود داشته باشد. اگر چنین زمانی را انتخاب کنید حداکثر بازدهی را از نظر آموزش خواهید داشت و باعث می‌گردد دوستی شما و حیوانتان بیشتر از گذشته شود. تمام جلسات تربیت را با تشویق و نوازش سگ و با خاطره‌ای خوش به پایان ببرید. پس از چند جلسه تعلیم در خواهید یافت که سگ شما یکی از درسهایش را با علاقه بیشتری انجام می‌دهد و آن احتمالاً درسی است که با طبع و سرشت حیوان تناسب بیشتری دارد مانند آوردن یک شیء و دادن آن به دست شما که برای سگهایی که جهت شکار پرندگان تربیت می‌شوند درس آسانی است.

اگر شما هر جلسه درس را با احساسی خوش آیند و مطبوع به پایان ببرید موجب می‌گردد که جلسه بعدی را با شوق و اشتیاق بیشتری آغاز کنید. مجدداً یادآوری می‌شود که تنبیه یا تشویق باید فوراً پس از انجام کار صورت گیرد زیرا حافظه سگها و بخصوص توله سگها محدود است و در نتیجه مدت زمان کوتاهی پس از انجام کاری که شایسته تنبیه یا تشویق است آن را فراموش

می‌کنند؛ بنابراین اگر بعد از گذشت مدتی آنها را تنبیه یا تشویق کنید نمی‌فهمند که به خاطر کدام رفتار، سزاوار تشویق یا تنبیه بوده‌اند و در نتیجه منجر به سردرگمی سگ یا توله سگ می‌گردد.

هرگز بلافاصله بعد از غذا خوردن سگ، برنامه تربیت را شروع نکنید زیرا غذا خوردن باعث تنبل شدن سگ شده و موجب می‌گردد که نتیجه مطلوب را به دست نیاورید. وقتی معده سگ خالی است سرزنده‌تر بوده، به تکه غذایی که به عنوان جایزه به آن می‌دهید علاقه بیشتری نشان می‌دهد. این تکه غذا را می‌توان از هر غذایی که سگ به آن علاقه دارد انتخاب کرد مثل تکه کوچکی از همبرگر، جگر پخته، بیسکویت خرد شده و یا هر گونه غذای موجود در بازار. تشویق سگ؛ دادن تکه غذا، تنها برای توله سگها کاربرد دارد اما وقتی سگ بالغ و بزرگ است و در درسش پیشرفت می‌کند، بهترین پاداشی که شما می‌توانید به او بدهید تحسین و تمجیدی است که با نوازش کردن و تغییر آهنگ صدایتان انجام می‌دهید.

نکته مهم دیگری که در امر تربیت سگ باید یادآور شد اینست که بهتر است همیشه تنها یک نفر امر تربیت سگ را برعهده بگیرد زیرا اگر دو یا چند نفر به امر تربیت حیوان پردازند موجب گیج شدن او و در نتیجه موجب عدم موفقیت در کار می‌شود. همواره تربیت سگ را با این فرض آغاز کنید که حیواناتان از هوش بالایی برخوردار است. اگر این طور به نظر می‌رسد که سگ قادر به فهمیدن بعضی از درسها نیست روش تعلیمتان را اصلاح کنید زیرا عدم یادگیری به خاطر این است که شما روش صحیح تربیت را به کار نبرده‌اید؛ بنابراین مشکل از شماست نه از سگ. این عقیده را در ذهن خود تثبیت کنید که عکس تشویق، تنبیه یا سرزنش نیست بلکه به جای تنبیه کردن، روش صحیح عمل را به سگ یاد دهید. به عبارت دیگر سگ را به خاطر انجام صحیح یک عمل تشویق کنید و در هنگام ارتکاب اشتباه دوباره درس داده شده را تکرار نمایید.

قبل از اینکه شروع به تربیت سگ نمایید در مورد روانشناسی و الگوهای رفتاری گوشتخواران مطالعه کنید و اگر تازه صاحب یک سگ شده‌اید مدتی را برای آشنایی با سگ صرف نمایید. باز هم یادآوری می‌شود که صبر و شکیبایی، ثبات قدم و برخورد صحیح با مشکلات از ملزومات کار تربیت صحیح است. ابزاری که در امر تربیت به آنها نیاز دارید عبارتند از:

۱- یک رشته بند طویل از جنس چرم، نایلون و یا طناب و امثال آن به طول ۱۰ تا ۲۰ متر.

۲- یک عدد زنجیر نسبتاً کوتاه دولا به نام زنجیر پرتاب.

۳- یک قلاده نرم و عریض که دو تا از مهره‌های گردن را بپوشاند.

اغلب اتفاق می‌افتد که در موقع تعلیم یا در مواقع عادی مجبور شوید به خاطر یک بی‌انضباطی و یا عدم اطاعت، سگ را تنبیه کنید؛ برای انجام این کار، اولاً باید سگ (مخصوصاً در موقع تعلیم) از حوزه اختیار خارج نباشد و برای این منظور همان بند بلند لازم است. به وسیله بند مذکور می‌توان سگ را همیشه در حوزه اختیار خود داشت. زنجیر پرتاب نیز برای متنبه ساختن و ترساندن حیوان به کار می‌رود. به این صورت که اگر فاصله حیوان از مربی در حدود ۱۰ متر باشد و سگ در صدد برآید که طبق عادت ذاتی اش شیبی را از روی زمین بخورد، برای بازداشتن او از این عمل ابتدا باید با تکرار کلمه **نه نه** حیوان را متوجه کرد و اگر اطاعت نکرد، اینجاست که زنجیر پرتاب به کار می‌آید و باید زنجیر را به کنار سگ پرتاب کرد و در عین حال کلمه **نه نه** را تکرار کرد. پرتاب زنجیر باعث ترساندن حیوان می‌شود و کلمه **نه** او را متوجه عمل غیر مجاز و ناپسندش می‌نماید و بالاخره حیوان می‌فهمد که این عمل، مورد پسند صاحبش نیست و باید از انجام آن خودداری نماید. زنجیر پرتاب را می‌توان هر وقت رفتار ناشایستی از سگ سرزد یا از انجام فرمانی سر باز زد به کار برد اما بند طویل باعث می‌شود که در فواصل مختلف، ارتباط سگ با صاحبش حفظ شود.

باید عادت کنید که انتهای زنجیر یا بند طویل را همیشه با دست راست و قسمت میانی زنجیر را با دست چپ بگیرید و سگ همیشه در طرف چپ شما

قرار گیرد. در هر حال باید دقت نمود که با گرفتن بند قلاده و یا زنجیر به حیوان فشار نیاید و موجب ناراحتی او نشود.

بعد از اینکه صاحب یک توله سگ یا سگ شدید، مکرراً با حیوان بازی کنید و به او یاد دهید که بدون حرکت سر جایش بایستد. این کار را می‌توان وقتی که سگ به طور صحیح سر جایش ایستاده بسادگی با تحسین و نوازش سگ انجام داد. در حین نوازش کردن از واژه **بایست!** استفاده کنید. این کار باعث می‌شود که سگ در موقع تیمار کردن به آرامی بایستد.

رفتار سگ با غریبه‌ها

این مطلب بسیار مهم است که اصولاً اگر شخصی سگ نداشته باشد بهتر از آنست که سگش که با هزاران زحمت و مرارت تهیه و نگاهداری شده است با هر شخص بیگانه‌ای مأنوس شود و به هر نوازشی تسلیم و یا در خیابان و معابر با هر روی خوش بیگانه‌ای هم‌گام شود. مایهٔ بسی غرور است که سگ با بیگانه بیگانه و با آشنا و اهل خانه مهربان و مطیع باشد. اصولاً سگ باید طوری تربیت شود که با وجودی که با غریبه‌ها مؤانست و دلبستگی پیدا نمی‌کند دارای روحیه‌ای خشن و شرارت بی‌موقع نباشد. سگ باید درک کند هر موقع که صاحبش حضور دارد، آرام و ساکت باشد و عادت کند و بفهمد که نباید مردم را از خود بترساند. باید درک کند که دفاع از جان و مال صاحبش جزء وظیفه اوست. مخصوصاً سگ پاسبان باید یاد بگیرد که در غیبت صاحبش حراست اموال و متعلقات صاحبش به عهدهٔ او می‌باشد.

هنر و سگ

اگر سگی مانند بند بازها آنقدر مسلط باشد که مثلاً بتواند روی دو دست خود، از پله‌ها پایین بیاید و یا روی دودست خود راه برود، بسیار تعماشایی و بسیار دلپذیر است. اما برای تعلیم این هنرها و امثال آن باید حوصلهٔ کافی به خرج داد. آسانترین و ساده‌ترین هنرها تعلیم دست دادن است که سگ هر قدر هم

خرفت باشد در مدت کوتاهی این درس را تقریباً بدون زحمت می آموزد. از همان زمان تولگی و حتی زمان شیرخوارگی اگر هر وقت که سگ نزد شما آمد به او بگویید **دست بده** و با دست، دست راست حیوان را لمس کنید و او را نوازش نمایید کم کم به این کار عادت می کند ولی در این حالت اجازه ندارید دست حیوان را تکان بدهید، زیرا مفاصل آن ظریف است، و در نتیجه، یک حرکت غیر عادی ممکن است موجب درد و ناراحتی حیوان گردد. بهترین فرصت برای تعلیم این درس موقعی است که حیوان خود نزد شما می آید؛ مثلاً مایل باشد با شما بازی کند آن وقت می گوید **دست بده**؛ به محض اینکه دست داد او را به همین حالت چند لحظه نگاه دارید و در همین حال با ذکر کلمات آفرین و امثال آن او را نوازش کنید. در موقع دادن اسباب بازی مثل توپ و یا بردن به گردش قبلاً درس دست دادن را تکرار و تمرین کنید. سگها معمولاً برای گرفتن توپ بازی و یا طعمه روی دو پا بلند می شوند، در این موقع بهترین فرصت است که می توان راه رفتن روی دو پا و یا رقصیدن را به او آموخت؛ برای این منظور باید طعمه و یا توپ را مدتی به این طرف و آنطرف بچرخانید.

تعلیم پیدا کردن اشیاء

موقعی که سگ در محوطه جست و خیز می کند و به اطراف می دود بهترین فرصت است که بتوان او را برای آوردن و یا پیدا کردن شیئی تعلیم داد. هر گاه شیئی را در مقابل چشم حیوان پرتاب کنید سگ با فراست حیوانی و طبیعی مخصوص به خود، دنبال آن شیء می دود و سعی می کند آن را به دندان بگیرد. در این موقع باید به سگ بیاموزید که آن شیء را نزد شما بیاورد. وقتی حیوان شیء پرتاب شده را بادندان گرفت، با فرمان «**بسیا**» و یا «**بیار**» او را به طرف خود بیاورید و با فرمان «**بده**» شیء را از حیوان بگیرید و در همین حال او را نوازش کنید.

به این طریق، بزودی شاگرد باهوش با تعلیم «بیار» و یا «بده» یاد گرفته است که باید چیزی را که برایش پرتاب می‌شود برای صاحبش بیاورد و بخوبی درک کرده است که این بازی قشنگ تکرار خواهد شد.

موقعی که سگ پس از چند روز تمرین این درس را یاد گرفت و باصطلاح ماهر شد، عمل پیدا کردن اشیاء را نیز یاد گرفته است. در این درس باید سگ یاد بگیرد شیئی را که بوی صاحبش را می‌دهد بدون اینکه دیده باشد و از مخفیگاه آن مطلع باشد پیدا کند و بیاورد.

روش تعلیم

شیئی را با دست لمس کنید و در محلی مخفی نمایید و ابتدا سگ را با گفتن کلمه «پیدا کن» چندین مرتبه به محل مخفیگاه هدایت کنید؛ ملاحظه خواهید کرد که با حوصله و تمرین چندین روزه در دفعات بعد بدون کمک شما حیوان شیئی را که مخفی نموده‌اید پیدا کرده، نزد شما می‌آورد و تصدیق می‌کنید که تعلیم این درس برای شما بهترین لذت و تفریح محسوب می‌شود.

برای تعلیم این درس و پرتاب اشیاء به روش یاد شده و یا مخفی کردن شیئی برای پیدا کردن باید ابتدا از قطعه‌ای چوب و یا توپ بازی استفاده نمود.

پرتاب سنگ برای این منظور بسیار بی‌معنی و خطرناک است، زیرا اولاً ممکن است سگ را پیدا نکند و ذوق حیوان برای پیدا کردن یا آوردن اشیاء از بین برود و ثانیاً چه بسا سنگ به دندان حیوان صدمه وارد کند.

تعلیم پریدن از روی موانع

در موقع گردش در مزارع و راهپیمایی اغلب اتفاق می‌افتد که با نهرهای بزرگ و یا سایر موانع برخورد می‌کنید که لازم است از روی آنها بپرید و اگر سگ پریدن را یاد نگرفته باشد ناگزیر یا باید حیوان را بغل کنید و به آب بزنید و یا از همانجا مراجعت نمایید. همچنین سگ باید قادر باشد از روی موانع عمودی نیز بپرد. برای تعلیم این درس باید یک مانع عمودی تهیه کنید و سگ را قلاده بزنید و بطوری که در شکل زیر ملاحظه می‌شود او را از روی مانع وادار به پریدن کنید.

در این حالت سگ باید بفهمد که دویدن و یا گذشتن از کنار مانع و یا از زیر آن مورد نظر نیست. و علاوه بر این نباید بدنش با مانع برخورد کند. طریقه عمل به این صورت است که ابتدا باید خود شخص با گفتن کلمه «پیر» از روی مانع بپرد و سگ را (با قلاده و زنجیر) برای این کار

کمک و هدایت نماید و در همان لحظه که حیوان می‌پرد باید کلمه «بپر» را تکرار نماید و سپس او را نوازش کند. شکل زیر آموزش پریدن بدون استفاده از زنجیر را نشان می‌دهد. لازم به یادآوری است که در ابتدای کار نباید مانع بیش از ۲۵ تا ۳۰ سانتی‌متر ارتفاع داشته باشد ولی بعد از چندی که حیوان تا حدی برای انجام این کار آماده شد می‌توان ارتفاع مانع را بتدریج زیادتر نمود و در این حالت باید سعی شود که پرش از ارتفاع خیلی زیاد حیوان را ناراحت نکند.

علاوه بر این می‌توانید همزمان با تعلیم «بیار» وقتی سگ چیزی را برای شما می‌آورد موانعی در سر راه او قرار دهید تا مجبور به پریدن از روی آنها شود. بعد از اینکه سگ تعلیم «بیار» را بخوبی یاد گرفت می‌توانید از او بخواهید روزنامه یا کفشتان را برای شما بیاورد.

تعلیم توالت رفتن

کلیات

معمولاً دو حالت در توالت کردن سگ مطرح است. حالت اول موقعی است که سگ را از خانه به بیرون می‌برند و حالت دوم استفاده از روزنامه برای توالت کردن سگ در منزل می‌باشد. بیرون بردن سگ از منزل بهترین طریقه است و بستگی به این دارد که بیرون از منزل خود حیاط یا باغچه‌ای داشته باشید. توله سگ براساس غریزه‌اش تمایل دارد که جهت دفع مدفوع یا ادرار از لانه‌اش خارج شود. بنابراین شما باید به سگ آزادی لازم جهت خارج شدن از لانه‌اش را بدهید. اما اگر می‌خواهید زمان مدفوع یا ادرار کردن حیوان را تنظیم کنید مانع خارج شدن توله سگ از لانه‌اش شوید. وقتی توله سگ در داخل خانه در گوشه‌ای از اتاق محدود می‌شود باید یادبگیرد که در آنجا ادرار نکند. اگر توله‌ای به طور غیر عمد این محل را خیس کرد بآرامی به او توجه دهید و فوراً حیوان را به محلی در بیرون اتاق که قبلاً در آنجا ادرار کرده است هدایت کنید تا به خاطر بسپارد تنها محلی که اجازه دارد ادرار کند آنجاست. در هر حال باید نسبت به توله سگ خیلی ملایم و با انعطاف برخورد کرد، زیرا توله‌ها در این سن احتیاج دارند که زود به زود ادرار کنند لذا گفته می‌شود تا سن ۶ تا ۱۰ هفتگی توله‌ها یک ساعت به یک ساعت و پس از آن در فواصل دو ساعت به دو ساعت به خارج از خانه برده شوند. معمولاً سگها بعد از فعالیت، پیاده‌روی و بعد از غذا خوردن و قبل از خواب نیاز به ادرار کردن دارند؛ بنابراین گفته می‌شود در این مواقع جهت توالت کردن آنها را به خارج از خانه ببرید. برخی از سگها قبل از توالت کردن ابتدا شروع به بو کشیدن زمین می‌کنند؛ از این رو شما می‌توانید متوجه شوید که باید آنها را به خارج خانه ببرید.

به جای اینکه شما سگ را به خارج از خانه حمل کنید اجازه دهید سگ با پای خودش به خارج برود در این صورت یاد می‌گیرد در مواقعی که نیاز دارد به خارج خانه برود.

توالت کردن در جعبه

اگر شما تمایل دارید سگتان را طوری تربیت کنید که در جعبه توالت کند، موادی که در کف جعبه قرار می‌دهید بسیار مهم است. اگر توله سگ بر روی خاک اره متولد و در همان جا هم از شیر گرفته شده باشد، برایش یک جعبه فراهم کنید که در کفش موادی مانند خاک اره یا تراشه وجود دارد تا عمل دفع را در آنجا انجام دهد. در کف جعبه باید از همان ماده‌ای استفاده کنید که در جعبه محل تولد توله سگ وجود داشت. به سگ بفهمانید که منظور از فراهم کردن جعبه چیست و پس از آن سگ برای همیشه از جعبه به عنوان محل دفع استفاده خواهد کرد.

استفاده از روزنامه به عنوان محل توالت

اگر شما صاحب سگ بالغی شدید که راه و رسم زندگی در خانه را آموزش ندیده است، با آن حیوان مثل یک توله سگ برخورد کنید.

توله سگها بعد از غذاخوردن، آب خوردن، قدم زدن و یا بازی کردن توالت می‌کنند. قبل از اینکه به سگ یاد بدهید جهت توالت کردن به خارج از خانه برود استفاده از روزنامه را در خانه به حیوان بیاموزید. علاوه بر این، دکتر دامپزشک به شما توصیه می‌نماید قبل از واکسن زدن توله سگ حیوان را به خیابان نبرید چرا که امکان ابتلا به بیماریهای واگیر وجود دارد. لذا استفاده از روزنامه برای افرادی که در آپارتمان زندگی می‌کنند مفید خواهد بود. بنابراین یک محوطه کوچکی را در نظر بگیرید و تمام این محوطه را از چندین لایه روزنامه بپوشانید و صبر کنید تا توله از آنها استفاده کند، سپس روزنامه‌های خیس شده را با روزنامه‌های خشک تعویض نمایید. این کار را یک یا دو روز ادامه دهید سپس یک قسمت کوچک از محلی را که به وسیله روزنامه پوشانده شده بدون روزنامه بگذارید به این امید که توله سگ در آن محل ادرار نکند اگر توله سگ این محل را خیس کرد به او توجه دهید؛ حیوان را روی روزنامه بگذارید تا بفهمد که تنها محلی که می‌تواند ادرار کند روی روزنامه است. به مرور زمان وقتی توله سگ دلیل پوشانده شدن زمین را با روزنامه فهمید می‌توانید فضایی را که از روزنامه پوشانده شده محدودتر کنید و مرتب روزنامه

خیس شده را تعویض نمایید تا زمانی که توله سگ آنقدر بزرگ شود که بتواند به خیابان برود. معمولاً در شب برای توله سگ راحت تر است که آب نخورد زیرا به حیوان کمک خواهد کرد که ادرار خود را کنترل کند؛ بنابراین حداقل دو ساعت قبل از خواب به توله سگ آب ندهید و حتماً قبل از خواب حیوان را بیرون ببرید و یا از روزنامه استفاده کنید. نکات زیر را مورد توجه قرار دهید:

۱- بو کشیدن زمین اولین نشانه تمایل سگ جهت ادرار کردن می باشد. بنابراین، شما فقط چند ثانیه وقت دارید که توله سگ را روی روزنامه بگذارید.

۳- اگر بتوانید تکه هایی از روزنامه کثیف شده را نگه دارید می توانید جهت تشویق سگ به منظور توالی کردن در محل مورد نظرتان از آن استفاده کنید.

۲- سرعت حیوان را بلند کنید و روی روزنامه بگذارید. روزنامه به دلیل قابلیت جذب بالا بهترین وسیله برای این منظور است.

در اینجا متذکر می‌شویم که بعضی از توله سگها ذاتاً از اینکه روزنامه‌ای در زیر پایشان باشد متنفرند بنابراین به این توله‌ها بهتر است سریعاً روش توالی کردن در خارج خانه را بیاموزید.

حال مروری خواهیم داشت بر مطالب گفته شده در مورد توالی بر روی روزنامه:

۱- توله سگ را در اتاقی که بآسانی قابل تمیز شدن است محبوس کنید و کف اتاق را با روزنامه مفروش نمایید. وقتی توله سگ به توالی کردن در یک نقطه عادت کرد سایر روزنامه‌ها را بردارید. شما می‌توانید تدریجاً روزنامه را برداشته، سرانجام آن را کنار در قرار دهید.

۲- در یک روز خوب و آفتابی روزنامه را در خارج خانه قرار دهید. روز بعد روزنامه را به طور کل بردارید. به طور حتم سگ جهت توالی کردن به خارج خانه خواهد رفت. پس از انجام این کار حیوان را تشویق کنید. مراقب باشید سگ جهت پیدا کردن روزنامه دوباره به طرف در خانه برنگردد.

توالی کردن در خارج خانه

برای کسانی که تازه صاحب سگ شده‌اند و در نتیجه در امر نگهداری سگ مبتدی هستند توالی کردن نابه جا معضل بزرگی است اما با کمی صبر و حوصله

می‌توان آن را حل کرد. سگها معمولاً تمایل دارند در جاهایی که خودشان یا سایر سگها توالیت کرده‌اند اقدام به دفع ادرار و مدفوع نمایند. بنابراین اگر برایشان ممکن باشد به چنین محل‌هایی می‌روند. توله سگها به طور حتم پس از نوشیدن مایعات یا بیدار شدن از خواب و در عرض نیم تا یک ساعت پس از غذا خوردن دفع ادرار یا مدفوع می‌کنند لذا در این مواقع حیوان را به محلی که برای توالیت کردن ذر نظر گرفته‌اید منتقل کنید و با زنجیر نگه دارید. این محل ممکن است قسمتی از باغ که دارای خاک معمولی است باشد یا اینکه محل خاصی برای حیوان تعبیه شود. قبل و بعد از توالیت کردن با توله سگ بازی کنید و در عین حال کلمات خاصی را به زبان آورید. این کلمات بعدها به عنوان فرمان یا علامتی جهت توالیت کردن به کار خواهد رفت، اما دقت کنید که این فرمان با فرمانهای دیگر کاملاً تفاوت داشته باشد.

اگر شما به سگ مهلت دادید تا از خانه خارج شود و عمل دفع را انجام دهد ولی سگ پس از بازگشت به داخل خانه، زمین یا فرش را کثیف کرد باید به او بفهمانید که کارش اشتباه بوده و با گفتن واژه **شرم‌کن** حیوان را سرزنش کنید. چندین بار این واژه را تکرار کنید و سپس با عجله او را به بیرون از خانه ببرید. اگر حیوان بیرون از خانه مدفوع کرد، او را مورد تشویق قرار دهید.

اگر تازه صاحب یک توله سگ شده‌اید، تعطیلات آخر هفته‌تان را به آن اختصاص دهید و کل روز را جهت تعلیم توالیت رفتن صرف کنید. اگر شما در زمان بیداری توله سگ آن را تحت نظر قرار دهید و محل مورد نظرتان جهت دفع کردن را به حیوان نشان دهید، توله سگ در دفعات بعد از آن محل استفاده می‌کند. اگر چه تعطیلی کسل‌کننده‌ای خواهد بود ولی بهتر از این است که به طور منقطع ساعتها یا روزها را صرف تعلیم توالیت رفتن به سگ نمایید. به توله سگی که سن بیشتری دارد می‌توان به طور کامل در خلال یک تعطیلی آخر هفته توالیت رفتن را تعلیم داد. از تنبیه توله سگهایی که به اشتباه در جاهای ممنوع توالیت می‌کنند اجتناب کنید و به جای تنبیه کردن واژه **شرم‌کن** را چندین بار تکرار کنید.

دوباره یادآوری می‌شود که توله سگهایی که به طور آزاد در خانه رفت و آمد می‌کنند معمولاً در جاهای ممنوع نیز توالت می‌نمایند. برای جلوگیری از این کار آنها، وقتی احساس کردید حیوان آماده دفع کردن است او را به حیاط ببرید و در جای خاصی که کف آن از سایر قسمتها متمایز است قرار دهید؛ حیوان خیلی سریع به این محل عادت می‌کند. در اینجا یک مسئله را متذکر می‌شویم که اگر حیوان در دفع کردن مشکل دارد می‌توانید از شیاف مقعدی کودکان استفاده نمایید. وارد کردن شیاف باعث تحریک عمل دفع می‌شود لذا حیوان را به محلی که برای توالت در نظر گرفته‌اید منتقل نمایید. نکات زیر را مورد توجه قرار دهید:

۱- ایستادن پشت در نشانه این است که سگ می‌خواهد جهت توالت کردن به خارج برود.

۳- وقتی سگ در حال توالت کردن است با گفتن کلماتی مثل «عجله کن» سگ را تشویق به این کار کنید.

۲- سگها دوست دارند در محل قبلی‌شان توالت کنند لذا با بوکشیدن آن محل را پیدا می‌کنند.

افرادی که صاحب سگهای کوچک خانگی هستند نیز تمایل دارند با وجود اینکه سگ توالیت کردن روی روزنامه یا داخل جعبه توالیت را یاد گرفته جهت توالیت کردن به خارج خانه برود. به منظور تعلیم توالیت در خارج خانه، ابتدا روزنامه و جعبه توالیت را به خارج از خانه منتقل کنید. و وقتی احساس کردید زمان توالیت کردن توله سگ فرا رسیده آن را به خارج خانه ببرید و در محل مورد نظر قرار دهید. توله سگ به کمک قدرت بویایی اش محل توالیت کردن را پیدا می کند و لازم نیست شما خودتان را به زحمت بیندازید. توله سگ پس از مدتی به این محل عادت می کند. روزنامه ای که برای تشخیص محل توالیت در خارج خانه قرار داده اید را بتدریج کوچک و کوچکتر کنید تا اینکه سرانجام کاملاً آن را بردارید. در صورت استفاده از جعبه نیز موادی را که در کف جعبه توالیت قرار می دادید کم کم خارج کنید و بعد از گذشت چند روز جعبه را بردارید. با گذشت زمان شما هر روز قسمتی از مواد جانبی موجود در محل توالیت را بردارید تا اینکه نهایتاً تنها زمین یا سبزه باقی بماند. بعد از سپری شدن این مدت باید سگتان کاملاً تربیت شده باشد. به طور حتم وقتی شما روزنامه را از خانه به حیات آوردید باید آن را با قرار دادن چند قطعه سنگ در گوشه هایش ثابت کنید تا باد آن را حرکت ندهد.

در انتها یادآوری می شود که قدم زدن باعث تحریک حیوان جهت توالیت کردن می گردد. حیوان در ده دقیقه اول این کار را انجام می دهد لذا حیوان را با زنجیر در محل مورد نظرتان برای توالیت کردن نگه دارید و پس از مدفوع کردن با خاک انداز مدفوع را بردارید و در سطل آشغال بیندازید.

عدم موفقیت در تعلیم توالیت کردن

جهت زندگی در خانه محدودیتهایی را برای سگ تعیین کنید ولی هرگز سگ را برای اشتباهی که مرتکب می شود سرزنش نکنید زیرا این کار باعث جری تر شدن

حیوان می‌شود. نباید پس از اینکه سگ مرتکب اشتباهی شد او را در قفس محبوس و زندانی کنید و باعث انزجار او از قفس گردید؛ چرا که حیوان باید قفس را به عنوان جایی امن جهت استراحت دوست داشته باشد. محلی را که اشتبهاً سگ کثیف کرده با ضد عفونی کننده بی بو تمیز کنید زیرا بوی ساطع شده از محل، سگ را جهت توالت کردن مجدد در آنجا ترغیب می‌کند. ضد عفونی کننده باعث از بین رفتن میکروبها نیز می‌گردد. در موقع کار از دستکش لاستیکی استفاده کنید.

تعلیم ماندن در قفس

سگی که از زمان تولگی نگهداری در قفس را یاد گرفته، به آن به عنوان پناهگاه مطمئنی نگاه می‌کند. سگها ذاتاً دوست ندارند محل خوابشان را کثیف کنند لذا براحتی می‌توان آنها را جهت زندگی در خانه تعلیم داد. قرار دادن توله سگها در قفس نه تنها موجب تمیز ماندن خانه می‌گردد بلکه در این حالت توله‌ها با مدفوعشان در تماس نبوده و از آلوده شدن آنها با انگلها جلوگیری می‌شود. در این ارتباط نکات زیر را مورد توجه قرار دهید:

- وقتی کار دارید سگ را درون قفس قرار دهید. مطمئن شوید که کف قفس نرم است. همچنین یک کاسه آب تازه و یک اسباب بازی جهت جویدن در اختیار حیوان قرار دهید.
- در یک روز بیش از ۲ تا ۳ ساعت سگ را درون قفس نگذارید.
- در کف قفس یک تکه روزنامه قرار دهید تا توله سگ آن را به عنوان اولین محل توالت کردن بشناسد.

جلوگیری از جویدن اشیاء

توله سگها و سگهای جوان در هنگام دندان درآوردن به شیئی برای جویدن نیاز دارند زیرا رشد دندان باعث ایجاد درد در لثه می‌شود و آنها را وادار می‌کند برای تسکین درد اقدام به جویدن اشیاء نمایند و این عمل باعث می‌شود دندانهای شل بیفتند و دندانهای دائمی در زمان مناسب از لثه‌ها خارج شوند. همچنین جهت اطمینان از شکل‌گیری صحیح فک و سفت بودن دندانها در فک لازم است شیئی جهت جویدن در اختیار توله سگ قرار گیرد. سگهای بالغ نیز به طور غریزی به منظور تمیز کردن دندانها، ماساژ لثه‌ها و ورزش دادن فکها تمایل به جویدن ساقه و ریشه درختان یا سایر اشیاء دارند. به همین دلیل ممکن است توله سگها و سگهای جوان باعث تخریب اشیای گرانبها شوند. وقتی سگها به طور غریزی، بخصوص در مواقعی که درد آنها زیاد است، چیزی را می‌جویند توجهی به ارزش آن شیء از نظر صاحبشان ندارند. بنابراین بهترین کار این است که اشیای گرانبها را دور از دسترس توله سگ قرار دهید و برای کمک به کاهش درد شیئی را جهت جویدن در اختیار توله سگ بگذارید. چیزی که جهت جویدن در اختیار توله سگ قرار می‌دهید باید مورد علاقه او باشد و نیز برای سگ بی‌خطر باشد. شیئی که جهت جویدن در اختیار سگ قرار می‌گیرد نباید

شکننده یا غیرقابل هضم باشد زیرا اگر تکه‌ای استخوان در اختیار سگهای کوچک جثه قرار گیرد به تکه‌های کوچک شکسته و باعث سوراخ شدن مری و نهایتاً مرگ حیوان می‌گردد و اگر چیز غیرقابل هضمی باشد مثل عروسکهای پلاستیکی یا لاستیکی موجب

انسداد روده شده که اگر بی‌درنگ با عمل جراحی خارج نشود موجب مرگ توله سگ می‌گردد. یک کفش لاستیکی بزرگ جهت جویدن در اختیار سگ قرار دهید اما دقت کنید که پاشنه لاستیکی، میخها، بندکفش و سایر قسمت‌های آهنی مثل سگک کفش و غیره جدا شوند. یک تکه پاشنه لاستیکی ممکن است منجر به انسداد روده گردد و اگر میخی در کفش وجود داشته باشد موجب پارگی دیواره مری می‌گردد. مشکلی که وجود دارد اینست که ممکن است توله سگ این کفش را با کفش گرانبه‌های شما اشتباه بگیرد و کفش شما را بجود.

پوست دباغی نشده (خام) خشک که به اندازه و اشکال مختلف ساخته می‌شوند، در فروشگاهها موجودند و می‌توان برای این منظور از آنها استفاده کرد اما نمی‌توانند خیلی کارساز باشند زیرا پس از مدتی توسط آب دهان سگ مرطوب و توسط حیوان بلعیده می‌شوند. با وجودی که خطری برای سگ ندارند، ولی در این اواخر مواردی از خفگی ناشی از گیرکردن تکه‌ای پوست خام در گلوی سگ گزارش شده است. علاوه بر این برخی از دامپزشکان مواردی از بی‌بوست حاد ناشی از وجود تکه‌هایی از پوست هضم نشده در روده را نیز گزارش کرده‌اند.

بهترین ماده‌ای که برای رفع این نیازها ساخته شده، استخوانهایی از نایلون می‌باشد. بخصوص آنهایی که با گوشت طبیعی و خرده‌های استخوان ترکیب شده‌اند. سگها قادر به شکستن این استخوانها نیستند لذا از این جهت بی‌خطر هستند و از نظر اقتصادی نیز بصره می‌باشند. جویدن شدید منجر به از بین رفتن رسوبات استخوانی شده و در نتیجه موجب تمیز شدن موقتی دندانها و ماساژ و سفتی لثه‌ها می‌شوند. برآمدگیهای سطح استخوان که در اثر جویدن ساییده می‌شوند بصورت تراشه بلع می‌شوند اما ترکیب شیمیایی نایلون به گونه‌ای است که در مایع معده تجزیه شده و بدون تغییر دفع می‌شوند. استخوانهای نایلونی مقاومت لازم جهت ورزش آرواره‌ها را فراهم کرده و در خروج دندانها از

لته مؤثر می‌باشند. مزایای استخوان‌های نایلونی این است که نایلون باعث فرسایش دندان نمی‌شود زیرا ساینده نیست و ترکیب آن نیز بی‌خطر بوده، باعث رشد میکرو-ارگانسیم‌هانی می‌گردد و می‌توان سطح آن را با آب و صابون شست یا به وسیله آب جوش آن را ضد عفونی کرد. استخوانهای نایلونی توسط اکثر دامپزشکان توصیه می‌شوند.

استخوان‌های نایلونی در اثر جویدن دچار چین و شکن شده که ایجاد سطحی مثل مسواک را می‌نماید و موجب تمیزی دندانها و ماساژ لته‌ها می‌گردد. باید همان طوری که هر از گاهی به قوام مسواک خود توجه می‌کنید، ساختار استخوان نایلونی را نیز از نظر قوام و سفتی مورد توجه قرار دهید.

دندانهای سگ باید سالی یکی دو بار توسط دامپزشک تمیز شوند زیرا در غیر این صورت پلاک دندانی ایجاد می‌گردد که برای تمیز کردن آنها نیاز به بیهوش کردن حیوان می‌باشد. تمیز کردن دندانها برای سگ لذت‌بخش است و علاوه بر این برای سلامتی دندانها نیز مفید است. از جویدن اشیای نرم مانند پارچه یا کتان توسط توله سگ جلوگیری کنید زیرا تکه‌ای از پارچه در گلولی سگ گیر می‌کند و منجر به خفه‌شدن حیوان می‌گردد.

برای جلوگیری از جویدن اشیای ممنوع توسط سگ از واژه «نه» استفاده کنید. مثلاً وقتی سگ در حال جویدن فرش، مبلمان یا کفش شماست با گفتن کلمه «نه» و تکرار آن حیوان را از این کار بازدارید. واژه نه باید با صدای بلند و لحنی که بیانگر نفرت و انزجار شماست ادا شود. برای تعلیم این درس تکه‌ای استخوان نیلونی در اختیار سگ قرار دهید تا بجود. سپس شیئی را که سگ مجاز به جویدن آن نیست در اختیار سگ قرار دهید و اگر سگ شروع به جویدن آن کرد با گفتن واژه «نه» او را از این کار بازدارید. با این کار توله سگ درمی‌یابد که برای تسکین درد دندانهایش چه چیزی را می‌تواند بجود و چه چیزی را نمی‌تواند بجود.

اگر کمی مراقب باشید و در همان مراحل اولیه مانع از این کار ناشایست شوید بزودی سگ این عادت زشت را ترک خواهد کرد.

ضمناً برای جلوگیری از جویدن اشیاء توسط سگ آنها را به محلول‌های غیر سمی و تلخ آغشته نمایید. روش دیگری که می‌توانید استفاده کنید این است که با یک روزنامه لوله شده روی آن اشیاء بزنید تا توله سگ تصور کند چیز بدی است ولی توله سگ را نزنید.

بعضی از توله سگها هرگز به سراغ چیزهایی که بر روی آنها زده‌اید یا چیزهای مشابه آنها نمی‌روند. اما گاهی اوقات نتیجه عکس هم وجود دارد و در این مواقع توله سگ به شیئی که بر روی آن می‌زنید حمله

می‌کند و می‌خواهد به صاحبش در دفع آن شیء کمک کند.

دادن غذا به سگ به عنوان بخشی از تربیت

غذا نقش مهمی را در تربیت سگ بازی می‌کند. بارها دیده شده که غذادادن به سگ چگونه باعث آشناسدن حیوان با نام خود شده است. بادادن یک تکه غذا پس از اجرای صحیح فرمان و یا انجام کاری شایسته، به سگ می‌آموزید که در صورت اطاعت از فرمان، پاداشی در انتظار اوست. در تربیت توله‌سگها نیز دادن یک تکه غذا به عنوان پاداش فرمانبرداری، باعث تشویق آنها می‌گردد.

سگ را باید طوری تربیت کنید که از صداهای بلند مثل صدای شلیک تفنگ و رعد و برق نترسد؛ این تعلیم را می‌توان در هنگام غذادادن انجام داد. پرورش دهندگان سگهای شکاری آنها را طوری تربیت می‌کنند که از صدای شلیک تفنگ در هنگام غذاخوردن نترسند.

توله سگهای گرسنه مخصوصاً وقتی در غذا با سایر توله‌سگها شریک باشند سعی می‌کنند تا حد امکان غذای بیشتری بخورند لذا نسبت به صداهای اطراف بی‌تفاوت خواهند بود. تربیت‌کنندگان سگهای شکاری از این خصیصه توله سگها استفاده کرده و در هنگام غذاخوردن توله‌ها، از فاصله نزدیک اقدام به شلیک می‌کنند. تربیت‌کننده کم‌کم به آنها نزدیک می‌شود تا اینکه سرانجام در بالای سر آنها اقدام به شلیک می‌کند، بدون اینکه موجب وحشت آنها گردد. توله سگها کم‌کم به صدای شلیک عادت می‌کنند و به این نکته پی می‌برند که خطری آنها را تهدید نمی‌کند. از قوطیهای فلزی خالی نیز می‌توان برای عادت دادن حیوان به صدای بلند استفاده کرد و در حین غذا خوردن توله سگها قوطی‌ها را در نزدیکی آنها به زمین انداخت. کم‌کم به توله‌سگها نزدیکتر شوید و بدون اینکه موجب ترس و وحشت آنها شوید، قوطی‌ها را در پشت آنها به زمین بیندازید. اگر در اثر صدا یکی دو تا از توله‌ها از غذا خوردن باز ایستادند و مضطرب شدند آنها را آرام کنید و از سر و صدا بکاهید تا اینکه دوباره آرامش اولیه را باز یابند.

این کارها باعث می‌شود سگها از صدای رعد و برق، تیراندازی، انفجار نترسند و نسبت به آنها بی‌تفاوت باشند.

جلوگیری از گدایی کردن غذا

یکی از عاداتهای زشت سگها؛ گدایی کردن و خواهش برای غذا است، که این کار را معمولاً در زمان غذا خوردن شما انجام می‌دهند. سگها برای این کار به میز غذای شما نزدیک می‌شوند و آنقدر آب از لب و لوجه‌شان راه می‌اندازند تا شما را متقاعد کنند تکه‌ای غذا به آنها بدهید. برای جلوگیری از این عادت زشت هرگز از سفره

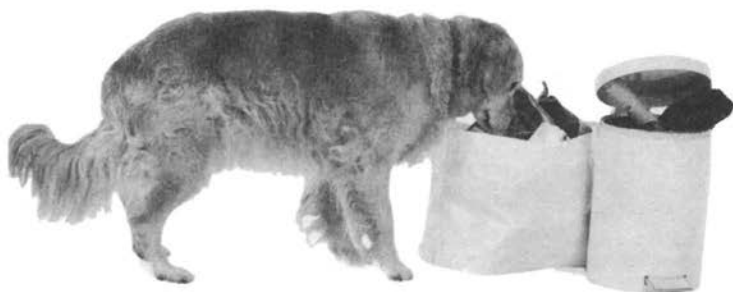

خود تکه‌ای غذا برای سگ نیندازید و به سگ تعلیم دهید که فقط از ظرف خودش غذا بخورد و به محل غذا خوردن شما نزدیک نشود. لذا در هنگام غذا خوردن، محل خاصی را برای حیوان انتخاب کنید و او را وادار کنید در آنجا بماند و دراز بکشد و برای سایر افراد خانواده ایجاد مزاحمت ننماید.

جلوگیری از سرقت غذا

سگها دوست دارند با علاقه به دنبال غذایشان بگردند. چیزهایی که به نظر

ما آشغال می‌آید ممکن است برای سگ خوشمزه و خوشایند باشد. سگتان را طوری تربیت کنید که تنها از ظرف خودش غذا بخورد. علاوه بر این تمامی غذاها را سرپوشیده نگه دارید تا سگ قادر به دسترسی به آنها نباشد.

● هر وقت سگ بی‌اجازه سراغ غذا رفت با گفتن واژه «نه نه» او را از این کار بازدارید.

● غذاهایی را که برای سگ و سوسه‌کننده است دور از دسترس سگ و درون ظرفهای سر بسته قرار دهید.

● ظرف غذا را به مواد تلخ مزه‌ای که برای سگ ناخوشایند است آغشته نمایید. غیر از موارد اشاره شده، ریودن غذا از روی میز نیز کار زشتی است که اکثر توله سگها به آن عادت دارند. رشد سریع توله سگها باعث می‌شود که اشتهای آنها افزایش یابد و از طرف دیگر غذاهای چیده شده بر روی میز نهارخوری چنان چشم‌اندازی دارد که توله‌سگها نمی‌توانند از آنها چشم‌پوشی کنند. این عادت، بخصوص در مورد سگهایی که از میز غذا تکه‌ای هم به آنها داده شده صادق است. اگر توله سگها را به خاطر دزدی از میز سرزنش کنید هرگز در برابر شما دست به این کار نمی‌زنند مگر اینکه در اتاق نباشید که در این حالت هم خیلی بی‌سر و صدا به میز نزدیک می‌شوند، سریع و آرام به بالای میز می‌روند و به جستجوی غذای دلخواهشان، بخصوص گوشت می‌پردازند. اگر توله سگ یا

سگ شما به دزدی عادت کرد و با سرزنش اصلاح نشد باید از روشی که متعاقباً اشاره می‌شود استفاده کنید.

میز را مثل همیشه مرتب کنید و یک تکه گوشت و سوسه‌کننده روی میز قرار دهید و به آن یک تکه نخ متصل نمایید. سر دیگر نخ را به یک قوطی خالی کسنرو و یا هر چیز دیگری که در اثر افتادن روی زمین ایجاد سرو صدا نماید وصل کنید. تکه گوشت را در لبه میز قرار دهید ولی نگذارید در حین انجام این کارها سگ شما را ببیند. پس از آماده شدن میز، اتاق را ترک کنید و بگذارید سگ با میز غذا تنها بماند. وقتی در غیاب شما توله سگ به میز نزدیک شود و بخواهد تکه گوشت را بدزد، همراه گوشت قوطی خالی هم بر روی زمین می‌افتد و ایجاد صدای ترسناکی می‌کند و در نتیجه توله سگ پا به فرار می‌گذارد ولی به دنبالش، آن صدا او را تعقیب می‌کند. در نتیجه تکرار این کار باعث می‌شود سگ از ترس، این عادت را ترک نماید. بعدها حتی اگر در یک اتاق ساکت در حین نزدیک شدن سگ به میز به طور ناگهانی صدایی ایجاد کنید سگ از ترس اینکه مبادا این صدا همان صدایی باشد که در هنگام ربودن گوشت ایجاد شده به میز نزدیک نمی‌شود.

پریدن روی اسباب و اثاثیه خانه

اگر سگ روی اسباب و اثاثیه خانه می‌پرد و یا روی مبلمان می‌خوابد او را تنبیه کنید. اگر به طور مداوم سگ را تنبیه کنید حیوان فقط این عمل را در غیاب شما انجام می‌دهد و وقتی که احساس کند شما به اتاق برمی‌گردید بسرعت از روی آنها به پائین می‌پرد. برای اینکه سگ این عادت زشت را برای همیشه ترک کند از روشی که در زیر گفته می‌شود استفاده کنید:

چند تا تله موش بخرید و آنها را پس از آماده کردن روی میز یا صندلی که سگ دوست دارد روی آن دراز بکشد قرار دهید سپس به آرامی آنها را با چند تکه

روزنامه بپوشانید. اتاق را ترک کنید و پشت در منتظر بمانید. تله موشها را طوری قرار دهید که سگ متوجه آنها نشود و نفهمد که شما در این کار دستی داشته‌اید. پس از پریدن توله سگ بر روی مبل، تله موشها به صدا در می‌آیند و توله سگ با وحشت از روی مبلها پایین پریده، پا به فرار می‌گذارد. با این کار صدمه‌ای به توله سگ نمی‌رسد بلکه فقط صدای تله‌موشها در زیر روزنامه باعث وحشت حیوان می‌گردد.

اگر توله سگ یا سگ ناخواسته به اتاق خواب شما می‌آید و سرزنش و تنبیه نیز فایده‌ای ندارد روش مشابه روش گفته شده نتیجه خوبی خواهد داد. بعضی از صاحبان سگ آنها را طوری تربیت می‌کنند که بر روی صندلی مخصوص خودشان بنشینند.

اگر از اینکه سگ وارد اتاق خواب شما شود و بر روی اسباب و اثاثیه بپرد متنفرید، در موقع خروج از خانه سگ را در محل خاصی محبوس کنید. این کار باعث می‌شود سگ به اتاق خواب یا نشیمن دسترسی نداشته باشد و بنابراین برای رفتن به آنجا وسوسه نخواهد شد. همچنین می‌توانید سگ را از خانه خارج کنید و در حیاط نگهدارید. با وجود مطالب گفته شده بعضی‌ها عقیده دارند که باید سگ را آزاد گذاشت ولی باید طوری تربیت شود که چنین کارهای زشتی را انجام ندهد.

جلوگیری از پریدن سگ روی صاحبش یا سایر افراد

سگها اغلب برای اظهار محبت عادت دارند که به سر و کول صاحب خود بپرند. مخصوصاً اگر مدتی صاحب خود را ندیده باشند. سگها این کار را نسبت به سایر افراد خانواده و یا افرادی که برای ملاقات صاحبشان می‌آیند نیز انجام می‌دهند. سگها با این کار قصد دارند علاقه و محبت خود را نسبت به شما نشان دهند اما نمی‌دانند که پنجه‌های کثیفشان موجب کثیف شدن لباس شما خواهد

شد. این کار حیوان باعث خواهد شد که خیلی زود دوستانتان شما را ترک نکنند؛ بخصوص وقتی که دوستانتان با لباس شیک و مرتب به ملاقات شما می آیند و این کار سگ موجب کثیف شدن لباس آنها می گردد. برای جلوگیری از این عمل روشهای زیر را به کار ببرید:

روش اول: موقعی که حیوان می خواهد به سر و کول شما بپرد، در حالتی که زانوی پای راست را به منظور ممانعت از پرش حیوان در مقابلش خم نموده اید با کف دست او را از این عمل بازدارید و با صدای محکم بگویید: نه نه

روش دوم: این روش را معمولاً برای سگهای کوچک اندام به کار می برند و باید قبل از اینکه سگ مجال پرش را پیدا کند دست را به سوی او دراز نمود و

او را نوازش داد؛ بدین ترتیب سگهای کوچک این عادت را بتدریج ترک خواهند کرد.

روش سوم: وقتی حیوان بر روی سر و کول شما پرید و دندانهایش را به شما نشان داد یا اینکه با پنجه به شما زد، دستهایش را بگیرید و نگه دارید. در حین انجام این کار نسبت به کار سگ بی تفاوت باشید و در اخلاقتان هم تغییر ندهید. در این حالت توله سگ احساس عدم تعادل می‌نماید و نمی‌تواند روی پاهای عقبش احساس راحتی کند. در این حالت، حیوان شروع به تقلا می‌کند و دستش را به عقب می‌کشد تا اینکه بتواند دوباره چهار دست و پا روی زمین قرار گیرد و تعادلش را به دست آورد. با وجود دست و پازدن سگ، شما دستهای آن را رها نکنید تا کاملاً از این وضعیت خسته شود و از انجام این کار خودداری کند. این کار باعث می‌شود که سگ از انجام آن برای دفعات بعد اجتناب کرده و از ارتکاب اعمالی که باعث چنین عواقبی شود خودداری می‌نماید.

روش چهارم: هنگام پریدن سگ دستهای جلویش را به طور محکم بگیرید و روی زمین قرار دهید و در همین حال با گفتن واژه «نه» او را سرزنش کنید. اگر شما با صبر و حوصله این روش را به کار ببرید پس از مدتی سگ این عادت را ترک خواهد کرد.

جلوگیری از سروصدا کردن حیوان

برخی از رفتارهای سگ برای صاحبش ناخوشایند است بنابراین باید برای این رفتارها هم فکری کرد. یکی از این رفتارها واغ و اغ کردن سگ‌هاست. بعضی از سگها ذاتاً پرسرو صدا هستند و دائماً واغ و اغ می‌کنند. اکثر صاحبان سگ می‌خواهند سروصدا کردن حیوان را تحت کنترل داشته باشند و وقتی به آنها می‌گویند ساکت شو اطاعت کنند. برای رسیدن به این مقصود می‌توانید از روشهایی که گفته خواهد شد استفاده کنید. بهترین کار این است که در هنگام واغ

واغ کردن سگ در دهان حیوان اسپری بدمزه و غیرسمی به‌پاشید. کار دیگر این است که پوزه‌های حیوان را بگیرید و فک‌هایش را به هم قفل کنید و در حین این کار به او فرمان ساکت شو را بدهید. علاوه بر این می‌توانید از فرمان «نه» استفاده کنید ولی در این مورد سعی کنید که سگ بفهمد به خاطر سر و صدای بی‌دلیلش مورد توبیخ قرار گرفته و گرنه واغ و واغ سگ در هنگام وارد شدن دزد به خانه بسیار مفید است. اما شما دوست دارید بعد از اینکه سگ وظیفه‌اش را انجام داد ساکت شود و برای این منظور به او فرمان «ساکت شو» را می‌دهید. با توجه به دلایل ذکر شده به کار بردن فرمان «ساکت شو» بر فرمان نه یا شرم‌کن ارجحیت دارد. سگ باید با پارس کردن و عو‌عو کردن بفهماند که مثلاً چیزی می‌خواهد و یا می‌خواهد به کوچه برود و یا گرسنه است و یا شخص غریبه‌ای پشت در منزل ایستاده است و یا خطری متوجه شماست. بعد از مدتی تشخیص صدای سگ در هر مورد ممکن خواهد شد و می‌توان فهمید که سگ چه منظوری دارد. در آخر متذکر می‌شویم که زوزه کشیدن سگ ممکن است ناشی از خستگی و تنهایی حیوان باشد.

تعلیم سوارشدن به ماشین و طرز برخورد با وسایط نقلیه

سعی کنید اولین گردشهای شما خیلی کوتاه باشد. وقتی سگ بدون ناراحتی توانست مسافت موردنظر را تحمل کند، مدت گردش را بیشتر کنید. همیشه قبل از گردش مطمئن شوید که شکم سگ خالی است و بتازگی غذایی به حیوان داده نشده است. سگ‌ها دوست دارند صاحبشان یا هر عضو خانواده را که برای رانندگی می‌رود همراهی کنند. اما سگ حق ندارد اتومبیل و یا دوچرخه را تعقیب نماید، این امر در صورتی امکان‌پذیر است که از زمان تولدگی از طرف صاحبش به این کار ترغیب نشده باشد. اگر سگ آموزش همگام و همقدم را خوب یاد گرفته باشد و عادت داشته باشد که پا به پای صاحبش راه برود، به

هیچ وجه این کار را انجام نخواهد داد. یادآوری می‌شود که دويدن سگ همراه دوچرخه صاحبش برای سلامتی او مفید است و عضلات حیوان را تقویت می‌کند و به هضم غذای سگ کمک می‌نماید؛ به شرط اینکه در این عمل زیاده‌روی نشود. اگر سگ علی‌رغم مطالب گفته شده عادت به تعقیب وسایط نقلیه داشت، به روش‌های ذکر شده او را ترک عادت دهید:

یکی از روشها این است که سگ را بوسیله بستن یک بند طویل یا زنجیر ترک عادت دهید. روش دیگر این است که یک دسته جارو را به طور افقی به طنابی که به گردن سگ بسته شده متصل نمایید؛ این کار باعث می‌شود که در هنگام دويدن، دسته جارو با دستهای حیوان برخورد کند و مانع از دويدن شود. اگر بستن دسته جارو و تکرار واژه‌نه یا شرم‌کن مانع از این رفتار نشد از روش دیگری که متعاقباً می‌آید استفاده کنید.

در این مورد باید شما از شخص دیگری که مطمئن هستید سگ او را تعقیب خواهد کرد کمک بگیرید. شخصی که در ماشین است باید از یک تفنگ آب‌پاش استفاده کند و هنگامی که اتومبیل در حال حرکت است و سگ اتومبیل را تعقیب می‌کند به صورت حیوان آب‌پاشد و صورت سگ را خیس کند. اگر این روش بی‌ثمر بود به جای آب خالص از محلول رقیق آمونیاک استفاده کنید و در تفنگ آب‌پاش بریزید. اگر چه این کار ممکن است غیرانسانی به نظر آید اما باید این حقیقت را نیز مدنظر قرار دهید که تعقیب وسایط نقلیه توسط سگ ممکن است منجر به مرگ سگ در زیر چرخهای ماشین شود یا اینکه باعث حوادث رانندگی گردد که تلفات انسانی را به بار خواهد آورد.

چگونگی برخورد سگ با بچه‌ها

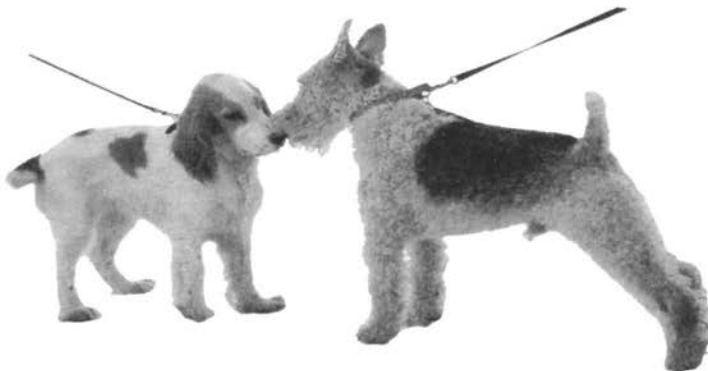
بچه‌ها، بیشتر در معرض خطر گازگرفتگی قرار دارند زیرا کوچکتر هستند و مانند بالغین قادر به حفاظت از خود نیستند. برای هر بچه‌ای که می‌خواهد سگ

شما را نوازش کند توضیح دهید که بعضی از سگها اهل شوخی و معاشرت نیستند لذا نباید روی سگ بپرند یا به زنجیر حیوان دست بزنند.

بچه‌ها باید تنها در حضور و با نظارت یک شخص بالغ و بزرگسال به سگ نزدیک شوند و با آن طرح دوستی بریزند. به بچه‌ها بگویید که از کنار، حیوان را نوازش کنند نه از جلو. سگ را به خاطر رفتار خوبش تشویق کنید اما آماده باشید که اگر خواست گاز بگیرد یا صدای وحشتناک درآورد فوراً حیوان را تقبیح کنید و مانع از این کار شوید.

چگونگی برخورد سگ با سایر سگها

وقتی سگ شما با سگهای دیگر روبه رو می شود مراقب باشید. بیشتر سگها با هم کنار می آیند اما در مورد سگهای نر رو در رویی اغلب به جنگ و دعوا می انجامد. جنگ و دعوا بیشتر در میان سگهای یک جنس، یک اندازه و یک سن رخ می دهد. از کشیدن زنجیر خودداری کنید و سگ را برای بوکردن سگهای دیگر تشویق کنید و اصلاً اضطراب نداشته باشید. کشیدن زنجیر باعث تحریک سگ به پرخاشگری و تهاجم خواهد شد.

رفتارهای غذایی ناپسند سگ

برخی از سگها عادت به مدفوع خواری دارند به طوری که برای سگهای نژاد Golden Retriever این پدیده امری ذاتی است. اگر دیدید سگ مشغول خوردن مدفوع است با گفتن نه نه او را از این کار بازدارید یا اینکه با پاشیدن آب به وسیله تفنگ آب پاش یا نشان دادن اسباب بازی حواسش را متوجه خودتان کنید تا از این کار دست بردارد.

بعضی از سگها علاوه بر مدفوع خودشان مدفوع سایر سگها را نیز می خورند. برای جلوگیری از این عادت زشت، مدفوعی را که بتازگی از سگ دفع شده با سس تند و نامطبوعی آغشته کنید. سس برای سگ ناخوشایند است و لذا سگ از تکرار این عمل خودداری می کند.

علائم آگاه کننده

برای اینکه سگ راحت تر فرمان لفظی شما را بفهمد و متوجه درست یا نادرست بودن کار خود شود، می توانید با اشاره دست یا استفاده از ابزارهایی که برای این منظور طراحی شده توجه او را به خود جلب کنید. ابزارهایی مثل اسپری آب پاشی، تفنگ آب پاش، سوت، زنگ و اسباب بازی باعث جلب توجه سگ می شود و برای تأدیب حیوان مفید می باشند. هرگز سگ را تنبیه بدنی نکنید. با عصبانیت سخن گفتن و استفاده از تفنگ آب پاش یا سوت برای این منظور کفایت می کند.

تعلیمات اساسی و ضروری سگ

یکی از این تعلیمات ممانعت از تعقیب وسایط نقلیه است که قبلاً توضیح داده شد. موارد دیگری هم وجود دارد که متعاقباً توضیح داده خواهد شد. قبل از اینکه همراه سگ از عرض خیابان عبور کنید به او فرمان «ایست» بدهید و سپس مطابق درس همقدم که بعداً گفته خواهد شد با پای چپ شروع به حرکت قدم به قدم نمایید تا هر موقع خطری احساس کردید و ایستادید مطابق درس مذکور سگ هم به تبعیت از شما در جای خود بایستد و منتظر اجازه و دستور شما برای عبور از خیابان بماند. سگها باید اصولاً طوری تربیت شوند که موجب ناراحتی و عدم رضایت مردم نشوند. سگ باید یاد بگیرد که در خیابان به دفع مدفوع مبادرت نکند. عادت کند که همیشه در آبریزها این عمل را انجام دهد. برای تعلیم این کار باید از همان زمان تولگی، سگ را تربیت کنید و همان طوری که به سگ اجازه نمی‌دهید در اطاق به این کار مبادرت نماید اگر اجازه ندهید که در پیاده‌روهای خیابان هم حتی یکمرتبه دفع مدفوع کند بتدریج به این کار عادت می‌نماید. مسلم است که توجه به این موضوع در ابتدا تا حدی مشکل و پرزحمت خواهد بود ولی قبول این زحمت، نتیجه عالی و پسندیده‌ای خواهد داشت.

سگها اصولاً شناگران خوبی هستند و این استعداد از زمان تولد در آنها وجود دارد با وجود این باید سعی شود که حیوان بتدریج به آب عادت نماید. هرگز نباید توله سگ را بدون مقدمه در آب انداخت زیرا موجب می‌گردد که سگ در آینده از آب بترسد. بهترین کار این است که در ابتدا با آرامی و با احتیاط توله سگ را با آب آشنا کنید. این کار موجب می‌گردد که در دفعات بعد حیوان به میل خود در آب رود و خیلی خوب شنا کند.

از پرت کردن سنگ در آب در مقابل حیوان بپرهیزید زیرا سگ قادر به پیدا کردن سنگی که در آب فرو رفته و ناپدید گشته نیست و در نتیجه درس پیدا کردن اشیاء را که مدتی برای تعلیم آن زحمت کشیده‌اید از یاد می‌برد.

سگها باید عادت کنند به حیوانات دیگر صدمه نزنند و باعث ناراحتی آنها نشوند. اگر سگی که گربه‌ها را دنبال می‌کند تشویق کنید پس از مدتی قاتل گربه‌ها خواهد شد ولی اگر از زمان تولگی، سگ را از این کار بازدارید و او را عادت دهید که با گربه آشنا شود، بتدریج با این حیوان دوست می‌گردد. اگر سگ مرغ و خروس خانگی را تعقیب نمود باید فوراً از این کار منع شود. برای این منظور با انداختن زنجیر پرتاب به طرف سگ او را مورد سرزنش قرار دهید؛ یا اینکه از یک بند بلند ۱۵ تا ۲۰ متری استفاده کنید و در حالی که سگ به وسیله بند تحت کنترل شماست از محل نگهداری طیور عبور دهید و به حیوان تعلیم دهید که در پی آزار آنها نباشد.

اگر سگ حیواناً مرغ یا خروسی را خفه کرد و یا کشت باید فوراً تنبیه‌اش نمایید و با پرتاب زنجیر و گفتن کلمه «نه نه» او را از این کار بازدارید. یادآوری می‌شود که تنبیه باید بلافاصله بعد از ارتکاب عمل انجام شود زیرا مدت کوتاهی پس از ارتکاب عمل آنها را فراموش می‌کند.

انجام خدمات خانگی توسط سگ

بسیار جالب است که سگ در خانه خدماتی را به جای مستخدم انجام دهد؛ مثلاً روزنامه را برای صاحبش بیاورد و یا کفش سرپائی آقا و خانم را در مقابل آنها حاضر نماید و یا سایر لوازم مورد احتیاج صاحبش را در مقابل وی قرار دهد. سگ می‌تواند انجام این قبیل خدمات جالب را به آسانی بیاموزد. برای اجرای هر فرمانی همیشه باید کلمات کوتاه غیر مشابه با وزن معین به کار برده شود زیرا همان طور که مکرراً ذکر شده است سگها مانند انسان حرف نمی‌فهمند و فقط ادای کلمات با وزن معین است که آنها را به اجرای دستورات وادار می‌کند. مثلاً مواقعی که صاحب حیوان میل دارد که سگ کفش سرپائی وی را بیاورد باید با گفتن کلمات کوتاهی مانند: **کفش ... کفش** مقصود خود را بفهماند و از گفتن کلمات و جملات طولانی اجتناب نماید، زیرا نه تنها مفید نخواهد بود، بلکه سگ با شنیدن جمله طولانی بکلی گیج می‌شود و در نتیجه فرمان قابل

اجرا نخواهد بود.

تعلیم این درس مشکل نیست، کافی است که مثلاً چند مرتبه همراه با سگ برای آوردن روزنامه به درب منزل بروید و مقابل دیدگان او روزنامه را از زمین برداشته و با ذکر کلمه «روزنامه» روزنامه را در دهان سگ بگذارید و تا مکانی که باید روزنامه را بیاورد همراه و همقدم او بروید و در آن مکان با ذکر فرمان «بده» یا «ول کن» و امثال آن روزنامه را از دهانش بگیرید و به این ترتیب بعد از چند بار تمرین یاد می‌گیرد که بدون همراهی صاحبش موقعی که روزنامه از لای در، به داخل حیاط انداخته شود، آن را با دهان بگیرد و نزد صاحبش بیاورد. فراموش نکنید که بعد از هر مرتبه انجام این عمل، حیوان را نوازش کنید.

نگرفتن طعمه از دست دیگران

اینکه سگ باید از گرفتن طعمه از دست دیگران اجتناب نماید، مهمترین آموزشی است که یک سگ مخصوصاً سگ پاسبان و محافظ باید بیاموزد زیرا اغلب اتفاق می‌افتد اشخاصی که به مال و جان شخصی سوء قصد دارند قبلاً سعی می‌کنند از راه‌های ممکن کلیه موانع موجود را از سر راه خود بردارند و مهمترین آن موانع، سگهای محافظ و پاسبان می‌باشند. متأسفانه میل و ذوق فراوان برای بلعیدن و خوردن غذا همیشه و در هر حال در سگها زیاد می‌باشد، مخصوصاً زمانی که بوی مطبوعی شامه تیز این حیوان را نوازش دهد. این میل طبیعی و ذوق ذاتی اغلب باعث مرگ سگها حتی سگهایی که خوب هم تربیت شده‌اند گردیده است. چون بندرت سگها از خوردن غذا و طعمه صرف‌نظر می‌کنند لذا باید با زحمت و مشقت فراوان آنها را طوری تربیت کرد که علی‌رغم این میل باطنی تحت هیچ شرایطی بجز از دست صاحبشان طعمه‌ای نخورند. اگر سگها از موقع تولگی عادت کنند که در ظرف مخصوص و محل معین و توسط شخص خاصی غذا داده شوند تعلیم این درس تا حدی آسانتر می‌باشد. اکنون روشهایی برای تعلیم این درس در زیر می‌آید. این درس باید به شیوه‌های

مختلف، قسمتی از راه‌های عملی و قسمتی با بدمزه کردن طعمه انجام‌پذیر گردد.

راه انجام این کار به این صورت است که از آشنایی بخواهید یک قطعه گوشت کباب شده را به وسیله چنگال به سگ عرضه نماید و در همان لحظه‌ای که سگ طعمه را می‌فاید، با مواظبت کامل با نوک چنگال اندکی دهان و یا زبان حیوان را نیش بزند. در اینجا حیوان به علت دردی که در اثر نوک چنگال ایجاد می‌شود متأثر شده، موقعیت ناخوشایندی را احساس می‌نماید. این عمل را باید به فواصل کوتاه تکرار نمود و سپس با دست صاحبش همان لقمه بدون اینکه آسیبی به حیوان برسد به سگ تقدیم شود. در این موقع سگ حس می‌کند که بهترین و راحت‌ترین غذا و طعمه را همیشه می‌تواند از دست صاحبش بگیرد و گرفتن غذا از دست غریبه‌ها همواره با درد همراه خواهد بود.

راه دیگر این است که از فرد مذکور بخواهید در موقع دادن لقمه و در زمان قاپیدن غذا توسط سگ به نحوی او را بترساند. بی‌خطرترین وسیله برای انجام این کار آب است به این صورت که قطعه استخوانی را با دست چپ و تفنگ آب‌پاشی را با دست راست بگیرد و در لحظه‌ای که سگ استخوان را می‌فاید با تفنگ آب‌پاش به صورت او آب پاشد. این عمل برای سگ، ناخوشایند و نامطبوع خواهد بود، اما مراقب باشید آب وارد گوش سگ نشود. این عمل را چند مرتبه به روش مذکور توسط شخص ناشناس تکرار کنید و سپس همان قطعه استخوان را بدون استفاده از تفنگ آب‌پاش به سگ بدهید.

روش سوم کمک گرفتن از ذائقه حیوان است. قطعه گوشتی را که از نقطه نظر اندازه مناسب باشد به طوری که سگ نتواند یک‌دفعه آن را ببلعد انتخاب کنید و آن را با فلفل و یا سایر موادی که سگ از آنها متنفر است اما برای سلامتی سگ خطری ندارد آغشته کنید. گوشت را در سر راه حیوان قرار دهید یا اینکه توسط شخص ناشناسی به سگ بدهید. اگر گوشت کباب شده باشد بهتر است

زیرا باعث تحریک شامه حیوان خواهد شد. از آنجا که اشخاص غریبه و یا افرادی که با سوء قصد به سگ طعمه می دهند عموماً با دو انگشت شست و اشاره طعمه را به دست می گیرند و به سگ عرضه می نمایند لذا باید صاحب سگ همواره سعی و دقت نماید که هیچ وقت و تحت هیچ شرایطی به این طریق طعمه‌ای به سگ ندهد و اگر احیاناً لازم شد که با دست به حیوان طعمه‌ای داده شود، آن را در کف دست در اختیار حیوان قرار دهد. در نتیجه اشخاص غریبه هرگز قادر نخواهند بود که طعمه‌ای به سگ بدهند. برای تمرین این درس باید طعمه با همان دو انگشت به سگ ارائه شود که اگر حیوان در صدد خوردن طعمه برآمد با گفتن واژه نه نه حیوان را از خوردن منع کرد. سپس همان قطعه را در کف دست به سگ عرضه نمایید و پس از اینکه سگ طعمه را خورد او را نوازش کنید.

این تمرین را باید روزهای متمادی تکرار نمود تا اینکه سگ بخوبی بیاموزد که به چه طریق مجاز است لقمه‌ای را غیر از ظرف غذایش از دست صاحبش بگیرد.

پس از اینکه سگ این درس را بخوبی یاد گرفت باید شخص ناشناسی یک قطعه استخوان و یا گوشت را با انگشتانش به حیوان عرضه نماید. این کار باید در دفعات اول در حضور صاحب سگ و در دفعات بعد در غیاب او باشد. در این موقع سگ با برگرداندن سرش می فهماند که تمایلی به خوردن لقمه ندارد. بهتر است این درس را همیشه با ادای کلماتی از قبیل «نگیر» و یا «نخور» و امثال آن همراه کنید و در موقع لزوم، تحسین و نوازش و یا توییح را فراموش نکنید.

زمان آن فرا رسیده است که روش تعلیم دروس اساسی که هر سگ تربیت شده‌ای باید بداند گفته شود. این دروس در کلیه کتب تربیت سگ آورده می شود که در این کتاب هم بدانها اشاره می گردد. اما قبل از شروع تعلیم ابتدا روش استفاده از قلابه و زنجیر را ذکر می نمایم.

تعلیم نحوهٔ بکارگیری قلاده و زنجیر

کلیات

توله سگ جوان باید بتدریج عادت کند که در راه‌پیمایی‌های کوتاه و راه‌های کم‌رفت و آمد با قلاده و یا زنجیر و قلاده راه برود و این عمل بتدریج باید از دو ماهگی شروع شود. در ابتدا از قلاده‌های ارزان قیمت استفاده کنید زیرا توله سگ پس از مدتی بزرگتر می‌شود و شما باید از یک قلادهٔ بزرگتر و بهتر استفاده کنید. در روزهای اول بستن قلاده برای توله سگ مطبوع نیست ولی بزودی به این کار عادت می‌کند. ضمناً یک برچسب مشخصات هم به قلادهٔ سگ متصل نمایید. هرگز سگ را بزور با زنجیر نکشید و هرگز زنجیر سگ را به دست بچه‌ها ندهید تا آنها را به این طرف و آن طرف بکشند.

پس از وصل کردن زنجیر به قلاده، توله سگ را با نامش صدا بزنید تا توجهش جلب شود. سعی کنید سگ را با خود جهت قدم زدن ببرید اما دقت کنید که این عمل موافق میل حیوان باشد. زنجیر را طوری در دست بگیرید که حداکثر طول را داشته باشد. سپس خم شوید و توله سگ را با نام صدا بزنید و او را وادار به آمدن کنید. اگر سر باز زد با زدن ضرباتی به زنجیر او را وادار به این کار کنید. در هیچ یک از مراحل تربیت بیش از حد زنجیر را نکشید بلکه در عوض همیشه از ضربات سریع و کوتاه استفاده کنید. برای فرمانبرداری بیشتر در این تعلیم، تکه‌ای غذا به سگ نشان بدهید. وقتی از یک طناب بلند استفاده می‌کنید و دوست دارید که سگ از فاصله‌ای دور به طرف شما بیاید سعی کنید طناب سبک باشد و آن را همانند زنجیر به قلادهٔ توله سگ وصل کنید. اگر توله سگ شما به طور آزاد به اطراف می‌رود و فرمان شما جهت آمدن تأثیری ندارد، حیوان را دنبال نکنید زیرا موجب می‌گردد توله سگ بیشتر فرار کند و در نتیجه باعث خستگی و عصبانیت شما شود. در این صورت شما علاوه بر از دست دادن کنترل بر حیوان کنترل خودتان را نیز از دست می‌دهید و در نتیجه ساعتها تربیت بر باد خواهد رفت. در این موارد آرام باشید و با صدا زدن سگ توجه حیوان را به خود جلب کنید. وقتی نظرش را جلب کردید، برگردید و از او دور شوید. با وجود این گهگاه به آرامی به عقب نگاه کنید و

او را صدا بزنید تا به سمت شما بیاید. در بیشتر موارد بسرعت به دنبال شما خواهد آمد. وقتی به شما رسید او را نگیرید بلکه روی زمین بنشینید و صبر کنید خودش پیش شما بیاید، هر چند که این کار مدت زیادی هم طول بکشد. برای اولین بار هرگز توله سگ را سرزنش نکنید بلکه در عوض جایزه‌ای به آن بدهید. اگر حیوان را تنبیه کنید نمی‌فهمد که تنبیه شما به خاطر نیامدنش است بلکه تصور می‌کند تنبیه به خاطر عملی است که اخیراً انجام داده و در نتیجه تصور می‌کند که به خاطر آمدنش تنبیه شده است.

در مرحله اول تربیت با زنجیر در توله سگهای جوان، به همین حد راضی باشید که توله سگ یاد بگیرد با زنجیر در اطراف شما به طور آزاد حرکت کند؛ هر چند که گاهی زنجیر به دور پای شما می‌پیچد. وقتی توله سگ با آرامی به دنبال شما می‌آید، از فرمان «بدو» استفاده کنید تا سگ با این واژه آشنا گردد. دوباره یادآوری می‌شود که سگ را به زور به دنبال خود نکشید.

طریقه استفاده از قلاده

قبل از اینکه توله سگ به قلاده عادت کند، هر روز تنها مدت کوتاهی از آن استفاده کنید. اگر نمی‌توانید توله سگ را زیر نظر داشته باشید، قلاده آن را باز کنید. وقتی توله سگ بزرگ شد، قلاده آنرا متناسب با قطر گردنش تغییر دهید.

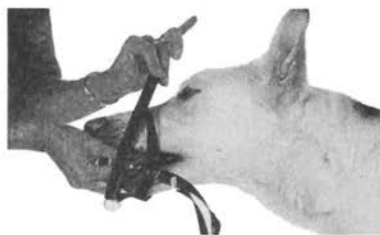
۱- قلاده را متناسب با قطر گردن سگ انتخاب کنید. مراقب باشید که در سگهای مو بلند قلاده موجب کشیدگی موهای سگ نشود.

۲- سفتی قلاده باید بحدی باشد که
بیراحتی دو انگشت در زیر آن حرکت
کند.

طریقه استفاده از دهان بند

در مورد سگهای خشن که کنترل آنها در مکانهای عمومی مشکل است و نیز سگهایی که عادت به جویدن اشیاء دارند، از دهان بند استفاده کنید. دهان بند از جنس نایلون مقاوم می باشد که توسط حلقه‌ای که در زیر فک پائین سگ قرار می گیرد به زنجیر متصل می شود. در مورد سگهای کوچک جثه برای اینکه قلاده به گردن سگ فشار نیاورد می توان از تسمه‌هایی که به دور قفسه سینه توله سگ بسته می شود استفاده نمود و سپس زنجیر را به آن متصل کرد.

۱- یک دهان بند نایلونی محکم
روی پوزه سگ قرار دهید. برای
اینکه سر سگ را بالا نگه دارید.
دستان را زیر فک پائین آن بگیرید.

۲- بندهای دهان‌بند را پشت گردن سگ ببندید اما مراقب باشید خیلی سفت نباشد. شما باید قادر باشید دو تا از انگشتانتان را زیر آن حرکت دهید.

طریقه استفاده از پوزه‌بند

برای اینکه مانع از گازگرفتن سگ شوید از پوزه‌بند استفاده نمایید.

۱- در کنار سگ زانو بزنید و پوزه‌بند را روی پوزه آن قرار دهید. برای این کار ابتدا فک پائین آن را وارد پوزه‌بند نمایید. سپس بندهای آنرا پشت گردن سگ ببندید.

۲- مطمئن شوید پوزه‌بند محکم است ولی خیلی سفت نباشد. سگ باید قادر باشد دهانش را باز کند و نفس بکشد.

طریقه استفاده از قلاده زنجیری

وقتی جهت قدم زدن با سگی که روحیه خشنی دارد بیرون می‌روید، بمنظور اطمینان از کنترل مناسب روی سگ، از قلاده زنجیری استفاده کنید.

۱- زنجیر را بصورت حلقه درآورید و سر سگ را از داخل آن عبور دهید. زنجیر باید بحالت آزاد در گردن سگ قرار گیرد.

۲- همانند شکل، در حالی که قلاده در وضعیت صحیح قرار داشته باشد، تنها در موقع کشیدن زنجیر سفت می‌شود و پس از رفع کشش بحالت اولش برمی‌گردد.

وضعیت ناصحیح

اگر قلاده در وضعیت صحیح قرار نگیرد موجب ناراحتی سگ شده و حتی پس از رفع کشش هم بحالت اول برنمی‌گردد و شل نمی‌شود.

حال زمان آن فرا رسیده است که تعالیم اساسی را آغاز کنیم.

شروع تعلیم سگ

معمولاً برای شروع تربیت جدی سگ بهتر است تا سن ۶ تا ۸ ماهگی یا کمی بیشتر صبر کنید و اجازه دهید توله از کودکی خود لذت ببرد. از طرفی معمولاً تا سن ۶ تا ۸ ماهگی توله قادر نخواهد بود که حواس خود را متمرکز کند. بنابراین قادر به انجام تمرین‌هایی که نیازمند تمرکز حافظه است نخواهد بود. با این وجود برخی از تربیت‌کنندگان بر این عقیده‌اند که باید تربیت را از سنین پائین‌تر شروع کرد. برای تعلیم دادن به سگ یک قلاده و زنجیر مورد نیاز است تا در حین تمرین با جلو و عقب کشیدن زنجیر، سگ را مجبور به اطاعت از خود کنید. انتخاب نوع قلاده بستگی به سلیقه و یا نژاد و جثه سگ دارد که مثلاً قلاده از نوع چرمی و یا زنجیر گردن انتخاب شود. قلاده از نوع زنجیر را نباید برای سگهای ظریف انتخاب نمود، زیرا موجب درد و ناراحتی حیوان می‌شود. قلاده را باید طوری به گردن بست که زیاد تنگ نباشد و براحتی در گردن حیوان بچرخد. هیچ وقت به جای قلاده که احیاناً پاره شده است از نخ و یا ریسمان و طناب و امثال آن استفاده نکنید. سعی کنید همه جلسات تربیت به خوبی و خوشی به پایان برسد.

تعلیم دروس باید همه روزه دنبال شود ولی مدت جلسات نباید بیشتر از ۱۵ دقیقه و دو بار در روز باشد. طولانی‌تر از این مدت معمولاً برای سگ و صاحب آن خسته‌کننده خواهد بود. هر روز دستور روز قبل را تکرار کنید. معایب و نقائص سگ را با صدای محکم گوشزد کنید. برای آموزش سگ هیچ چیز بدتر از خستگی و بی‌حوصلگی سگ و یا صاحبش نیست؛ بنابراین توصیه می‌شود آموزش را زمانی انجام دهید که سگ خسته نباشد و در طول این مدت همه چیز باید جدی و دوستانه باشد. بعد از هر دوره آموزش برای مدتی با سگ به بازی بپردازید تا از فشار زیادی که به حیوان در طول آموزش وارد شده بکاهد و به سگ تفهیم شود که با او روابطی دوستانه

دارید.

ادای فرامین

در ابتدا لازم است جهت تأیید فرماتان از غذا به عنوان پاداش استفاده کنید. یک سگ گرسنه، هوشیار و آماده پاسخ دادن به درخواست شماست. می‌توانید غذا را به سگ نشان دهید اما تا فرمان را بدرستی اجرا نکرده آن را به سگ ندهید. کم‌کم غذا دادن به سگ را جهت اجرای فرمان کنار بگذارید و سعی کنید با تشویق لفظی، حیوان را مورد ستایش قرار دهید. همیشه سعی کنید قبل از دادن فرمان، نام سگ را صدا بزنید تا باعث جلب توجه سگ شود مثلاً بگویید «جیمی بنشین!»

درس اول: بنشین

این درس خیلی مهم و در عین حال خیلی ساده و تعلیم آن آسان است. تعلیم بنشین باید با رگ و خون حیوان عجین شود. کلمه «بنشین» باید مانند کلمه‌ای سحرآمیز حیوان را با کمال قدرت در هر حال که هست در جایش بنشانند. فراگرفتن این درس مخصوصاً در جهت حفظ جان حیوان در خیابان و معابر پررفت و آمد بسیار مهم و ضروری است.

چگونگی تعلیم

روش اول

در ابتدا با زنجیر، سگ را تحت کنترل در آورید. جلسات را با یک تکه غذا به عنوان پاداش شروع کنید. با به کار بردن واژه «بنشین» او را وادار به نشستن کنید.

۱- در حالی که زنجیر در دست چپ شما و تکه غذا در دست راست شماست روبه روی سگ بایستید. از سگ فاصله بگیرید و سپس به او فرمان «بیا» را بدهید و تکه غذا را به او نشان دهید. سگ نسبت به تکه غذایی که در دست شماست عکس العمل نشان می دهد. ◀

۲- وقتی حیوان به شما رسید. دست راستتان را بالای سرش ببرید. سگ برای اینکه چشمش را از غذا نگیرد پاهای عقبش را خم می کند. ◀

۳- وقتی دیدید سگ روی زمین نشست به او فرمان «بنشین» را بدهید. این کار را بارها تکرار کنید و در دفعات بعد کم‌کم غذا را حذف نمایید.

روش دوم

ابتدا سگ را در طرف چپ خود قرار دهید و زنجیر گردنش را با دست راست بگیرید؛ به طوری که قبلاً هم ذکر شد، سگ باید در موقع تعلیم تمام دروس در طرف چپ مربی واقع گردد. زنجیر را طوری نگه دارید که در مواقع لزوم بتوانید با کشیدن آن حیوان را تنبیه نمایید، سپس با کف دست چپ به طور ملایم به کپل حیوان فشار بیاورید و در همان لحظه کاملاً واضح و آشکار و با به زبان آوردن نام حیوان با صدای بلند بگویید. **جیمی بنشین!** بمحض اینکه حیوان نشست ۱۰ تا ۲۰ ثانیه حیوان را در حال نشسته نگه دارید. کم‌کم فشار وارده به ناحیه کپل حیوان را تقلیل دهید به طوری که در انتها تنها با یک انگشت، حیوان را در این وضعیت نگه دارید. دفعات اول باید زمان نشستن کوتاه باشد زیرا باعث خستگی حیوان می‌شود اما در دفعات بعد می‌توانید مدت آن را افزایش دهید. اگر حیوان خواست از جایش برخیزد با گفتن کلمه «نه» او را سرزنش کنید. سپس حیوان را تشویق کنید و مورد نوازش قرار دهید. با این کار حیوان می‌فهمد که کارش را درست انجام داده است. اگر سگ به عوض اینکه

روی پاهایش بنشیند خودش را روی زمین پهن کرد، نباید با کشیدن زنجیر او را به وضعیت نشسته برگرداند بلکه ابتدا قسمت جلوی بدن حیوان را به حالت نشسته برگردانید، سپس با قراردادن کف دست روی کپل آن و فشار دادن آن به طرف چپ و راست وضعیت نشستن حیوان را تصحیح کنید.

بعد از اینکه سگ با این درس تا حدی آشنا شد بتدریج تمام راههای تعلیم این درس از قبیل کشیدن زنجیر و یا فشار با دست به کپل حیوان را کنار بگذارید. بعد از تمرینهای مکرر ملاحظه می شود که حیوان، به محض شنیدن کلمه بنشین بدون کمک مربی خود به خود در جایش می نشیند. باز هم یادآوری می شود که از عصبانی شدن و خشونت و تنبیه کردن خودداری کنید. فقط با حوصله و بردباری و نوازش می توان تعلیم را کاملاً صحیح انجام داد.

در انتها یادآور می شویم
تعلیم نشستن یکی از مهمترین
دروسی است که سگ باید
حتماً آن را بخوبی یاد بگیرد
زیرا سایر دروس مثل همقدم و
بیا هم از حالت نشسته آغاز
می شوند.

درس دوم: همگام - همقدم

بهترین موقع برای تعلیم این درس زمانی است که حیوان از یک گردش طولانی برمی‌گردد زیرا در این موقع حیوان به علت راهپیمایی قدرت شیطنت و شلوغ کاری خود را از دست داده و به اصطلاح رام و آرام شده است. برای تعلیم این درس، چندین روش در زیر ذکر می‌شود.

روش اول

برای تعلیم این درس باید سگ را در طرف چپ قرار داد و تعلیم را شروع نمود. محل تعلیم این درس باید در کنار دیوار و یا نرده باغ و امثال آن انتخاب گردد. زنجیر سگ را با دست راست محکم بگیرد و با دست چپ، سگ را هدایت کنید. سگ باید در طرف چپ مربی و طرف راست دیوار و یا نرده قرار گیرد، به طوری که حیوان در میان مربی و دیوار با فاصله نسبتاً کم واقع گردد. (دیوار یا نرده باغ مانع از آن می‌شود که حیوان به طرف چپ منحرف گردد.) و در این حالت سگ باید طوری قرار گیرد که فقط سروگردنش جلوتر از مربی باشد. اگر در موقع تعلیم راه‌رفتن و حتی توقف، حیوان جلوتر و یا عقب‌تر از حالت مذکور واقع گردید می‌توان با زدن ضرباتی بر روی زنجیر موقعیت حیوان را تصحیح کرد. اکنون که سگ به این حالت قرار گرفت باید شروع به حرکت نمود. برای اینکه حیوان فرمان این درس را بخوبی درک نماید باید شروع حرکت همواره با پای چپ و گفتن واژه‌هایی نظیر «برویم» یا «قدم‌رو» و امثال آن آغاز گردد.

نکته‌ای که همیشه باید مورد توجه قرار گیرد آن است که به هیچ‌وجه نباید از زنجیر برای تنبیه و ترساندن حیوان استفاده نمود و هر موقع که لازم شد با زدن ضرباتی به زنجیر حالت قدم و یا توقف سگ را تنظیم کنید ولی از محکم کشیدن زنجیر به منظور تنبیه حیوان پرهیزید. هر موقع که جهت تنظیم حرکت حیوان به زنجیر ضربه می‌زنید باید با صدای بلند بگویید: «قدم قدم». حیوان باید این درس را بقدری تمرین کند که هر موقع مربی و یا صاحب سگ پای

چپش را جلو بگذارد و بگوید «قدم رو» او هم بدون درنگ همگام با صاحبش به راه رفتن مبادرت نماید و هر موقع زنجیر را کشید و گفت «پنشین» یا «بایست» فوراً اطاعت نماید. بعد از اینکه سگ این درس را بخوبی یاد گرفت، تمرین را مدتی در محل آزاد و بدون مانع (دیوار یا نرده) انجام دهید و سپس بتدریج مدتی هم بدون زنجیر با او تمرین نمایید. نوازش بعد از انجام هر فرمان فراموش نشود.

روش دوم

بعضی از تربیت‌کنندگان سگ عقیده دارند که قبل از اینکه مبادرت به بیرون رفتن با سگ نمایید باید درس همقدم بخوبی به سگ تعلیم داده شود. لذا همان طوری که در زیر می‌آید این درس را در منزل به سگ بیاموزید. به منظور تشویق سگ جهت اجرای فرمان شما یک تکه غذا در دست بگیرید.

- ۱- تعلیم این درس را در خانه آغاز کنید. جلوی سگ زانو بزنید و به سگ اجازه دهید تا زنجیر را بو بکشد. زنجیر را به قلاده سگ وصل نمایید و مطمئن شوید که به گردن سگ فشاری وارد نمی‌شود.

۲- حالا به سگ فرمان بنشین را بدهید. بدون اینکه فشاری به قلاده بیاید سگ را در سمت چپ خود نگه دارید. زنجیر و تکه‌ای غذا نیز در دست راست خود بگیرید و قسمت آویزان شده زنجیر را با دست چپتان نگه دارید. دست چپ آماده حرکت به سمت قلاده است. ◀

▶ ۳- با پای چپ خود یک قدم بلند بردارید و با دست چپ ضربه‌ای به زنجیر بزنید و در همین موقع فرمان همقدم را تکرار کنید. قبل از تکرار فرمان نام سگ را

بگویید مثلاً بگویید «جیمی! قدم». صدا کردن نام سگ باعث جلب توجه سگ شده، همزمان حرکت شما به سمت جلو و ضربه زدن به زنجیر باعث می‌شود که سگ فرمان شما را اطاعت کند و با شما همقدم شود. حالا بدون اینکه اسم حیوان را صدا کنید فرمان قدم را تکرار نمایید. هر چند قدم یکبار به او بفهمانید که حرکت کند. در ابتدا ممکن است سگ از شما جلو بزند یا عقب بماند و یا اینکه از مسیر

منحرف شود، در این حالت با زدن ضرباتی بر روی زنجیر به او بفهمانید که با شما همقدم شود. از آنجا که فرمان شما به وسیله زنجیر به سگ منتقل می‌شود لذا از سفت بودن زنجیر مطمئن شوید زیرا در صورتی که زنجیر بیش از حد شل باشد، در اثر کشیدن شما قلاده سفت نشده و در نتیجه نمی‌توانید سگ را کنترل کنید.

۴- وقتی سگ با شما همقدم شد تکه‌ای غذا بعنوان پاداش به آن بدهید. در چشمهای سگ نگاه کنید و با گفتن نام سگ و ادای واژه سگ خوب آن را تشویق نمایید. سپس به سگ فرمان «بنشین» را بدهید و واژه سگ خوب را تکرار کنید. وقتی سگ فرمان همقدم را بخوبی آموخت و اجرا کرد، فاصله‌تان را از آن بیشتر کنید. ◀

▶ ۵- در حالی که سگ نزدیک پای شماست با دست چپتان حیوان را جهت گردش به راست هدایت نمایید.

۶- جهت‌گردش به‌چپ، سرعتتان را افزایش دهید و یک تکه غذا جلوی بینی سگ بگیرید تا سرعتش کم شود. سگ را نزدیک پای چپتان نگه دارید و جهت آهسته کردن سگ به او فرمان «آهسته» بدهید. بهتر است ابتدا گردش به راست را تمرین کنید زیرا سگ بدلیل نگرانی از برخورد با پای چپ شما از گردش به چپ بیم دارد. از همان زمانی که شروع به تعلیم همقدم شدن کردید گردش به چپ را نیز تعلیم دهید. ◀

کشیدن زنجیر

کشیدن زنجیر توسط سگ متداولترین مشکلی است که اکثر صاحبان سگ با آن درگیرند. راه چاره این است که سگ را دوباره جهت فرمان همقدم تربیت کنید. سعی نکنید در کشیدن زنجیر با سگ رقابت کنید زیرا این کار باعث جری‌تر شدن سگ می‌گردد.

۱- در حالتی که با دو دست زنجیر را گرفته‌اید و سگ هم در طرف چپ شماست شروع به قدم زدن کنید. وقتی سگ زنجیر را کشید، دست

چپتان را به سمت ابتدای زنجیر حرکت دهید و محکم بکشید. دستهایتان را همزمان به عقب بکشید. ◀

▶ ۲- با سگ در وضعیت همقدم قراز بگیرید و به او فرمان «بنشین» بدهید. دوباره شروع به قدم زدن کنید. حالا سعی کنید در وضعیت همقدم شروع به حرکت کنید. با زدن ضرباتی روی زنجیر وضعیت قراز گرفتن سگ را تصحیح کنید.

۳- هر وقت سگ زنجیر را به سمت جلو کشید فرمان همقدم و بنشین را تکرار کنید. هر گاه سگ بدون کشیدن زنجیر فرمان همقدم را اجرا کرد به او یک تکه غذا بدهید و این تمرین را تکرار کنید. ◀

قدم زدن بدون استفاده از زنجیر

وقتی با سگتان جهت پیاده‌روی بیرون می‌روید سگ باید تحت کنترل شما باشد. اگر چه اکثر صاحبان سگ دوست دارند بدون به کاربردن زنجیر، سگ همراه آنها بیاید ولی بهتر است جهت اطمینان از کنترل، سگ توسط زنجیر مهار شود. اکثر سگها از همان سنین کودکی به طور ذاتی دنبال صاحبشان راه می‌افتند؛ بخصوص اگر تکه‌ای غذا هم به آنها نشان داده شود. جلسات تمرین باید کوتاه و لذت‌بخش و متوالی باشند و نباید بیشتر از ۱۵ دقیقه طول بکشد. در صورت امکان تمرین‌ها را در جایی خلوت و بدون رفت و آمد برگزار کنید.

۱- سگ را در سمت چپتان نگه دارید و قلاده‌اش را با دست چپ بگیرید. از طریق صدا زدن و نشان دادن یک تکه غذا توجهش را جلب کنید. ▲

۲- در حالی که سگ به دنبال تکه غذا می‌آید در یک خط مستقیم شروع به قدم زدن کنید. به سگ فرمان «همقدم» بدهید. به طرف زمین خم شوید. آماده گرفتن قلاده سگ باشید. بوی غذا سگ را به دنبال شما می‌آورد. ▲

► ۳- به سگ فرمان
 «منتظر بمان» بدهید و در
 سمت راست، زانو بزنید.
 تکه غذا را پایین بگیرید تا
 مانع پریدن او شوید. دست
 چپتان را زیر بدن سگ و
 نزدیک پاهای عقب آن قرار
 دهید تا مانع حرکت سگ به
 سمت جلو شوید.

۴- جهت تشویق سگ برای گردش به
 راست، زانوی خود را خم کنید و غذا را
 نزدیک بینی سگ بگیرید. در هنگام گردش به
 راست فرمان «قدم» را تکرار کنید. سگ
 مجبور خواهد بود برای دور زدن شما
 سریعتر حرکت کند. ◀

۵- جهت گردش به چپ، از دست چپتان برای گرفتن قلاده و گرداندن حیوان کمک بگیرید و در همین حال فرمان «آهسته» را تکرار کنید. تکه غذا را پایین بگیرید و دست راستان را به سمت چپ حرکت دهید. سگ تکه غذا را دنبال خواهد کرد. چندین بار این کار را تکرار کنید.

در خلال تمرین درس مربوط به همراهی کردن، سگ ممکن است بر روی زمین دراز بکشد یا به پشت غلط بزند ولی شما بدون توجه به او با قدمهایی استوار و شمرده به حرکت خود ادامه دهید. اگر سگ در جوانب از شما فاصله گرفت بازدن ضرباتی روی زنجیر او را به خود نزدیک کنید اما از حرکت باز نایستید. سپس با گرفتن واژه «پسر خوب» سگ را تشویق کنید. در هنگام قدم زدن اندازه قدم شما باید متناسب با اندازه توله سگ باشد. بعضی از توله سگها قادرند بدون ولی بعضیها قادر به این کار نیستند لذا سرعت حرکت خود را با آنها تطبیق دهید. حداقل سه جلسه با سگ در مورد نشستن و همراهی کردن تمرین کنید یا اینکه اگر در روز فقط یک نوبت تمرین دارید سه روز با سگ روی این فرمانها کار کنید.

وقتی تعلیم گردش به چپ را شروع کردید، در حین قدم زدن با پای چپ خود به سمت چپ قدم بردارید این کار به طور خودکار سگ را به سمت چپ

برمی‌گرداند. در مورد سگهای کوچکتر شما می‌توانید در جلوی سگ قدم بردارید و با زدن ضرباتی بر روی زنجیر سگ را وادار به گردش کنید. در هر جلسه قدم زدن چند بار دور بنزید تا سگ این درس را فراموش نکند. در مورد سگهای کوچک اگر در موقع حرکت، سگ از شما دور شد با زدن ضرباتی روی زنجیر او را به خود نزدیک کنید. در مورد بعضی از سگهای بزرگ هم می‌توان این کار را انجام داد اما اگر موفق نبود باید از روشهای دیگر استفاده کنید.

تعلیم ایست

وقتی به سگ یاد دادید با شما همقدم شود ضرورتاً باید فرمان «ایست» را هم به او بیاموزید. برای اینکه حیوان را از ادامه حرکت باز دارید، باید یکی دو قدم قبل از متوقف شدن فرمان «ایست» را به کار ببرید. علاوه بر این باید زنجیر را هم سفت کنید تا سگ متوجه منظور شما شود. اگر بعد از متوقف شدن شما، حیوان به حرکتش ادامه داد با کشیدن زنجیر به طرف عقب سعی در متوقف کردن آن نکنید بلکه با زدن ضرباتی روی زنجیر او را متوقف نمایید و در عین حال فرمان «ایست» را هم تکرار کنید. تمرین را ادامه دهید تا سگ آن را بخوبی یاد بگیرد و در برابر فرمان ایست پاسخ مناسب بدهد. بعد از اینکه سگ درس نشستن و همراهی کردن را بخوبی یاد گرفت وقت آن است که درس نشسته ماندن را یاد بگیرد.

تعلیم نشسته ماندن

تا اینجا به سگ یاد دادید که با اشاره دست، شما را همراهی کند و حال باید به او یاد دهید در حالت نشسته باقی بماند. در ابتدا فرمان لفظی را با اشاره دست همراه کنید ولی پس از مدتی سگ باید تنها با اشاره دست حتی از فاصله دور هم این فرمان را اطاعت کند. در حالی که سگ در سمت چپ شما در حال حرکت است این درس را شروع کنید. مانند قبل، زنجیر را در دست راست خود بگیرید. با دست چپ زنجیر را به سمت عقب بکشید و کف دستتان را به طرف سگ حرکت دهید و در

جلوی بینی سگ با انگشتانتان به طرف زمین اشاره کنید و در عین حال به او فرمان «نشسته بمان» را بدهید. وقتی به سگ فرمان دادید با پای راستان از سگ دور شوید. به خاطر داشته باشید که ما قبلاً به سگ یاد داده‌ایم هر وقت با پای چپ حرکت کردیم دنبال ما بیاید. در این تعلیم با پای راست از سگ دور شوید تا بفهمد که نباید شما را دنبال کند. و باید سر جایش بماند. وقتی به طرف جلو حرکت می‌کنید زنجیر را از دست راست به دست چپ بدهید تا هنگام دور شدن از سگ دست راستان آزاد باشد. سپس با قدم‌های بلند از سگ دور شوید و آنگاه رو به سگ کنید، زنجیر را بلند کرده و آنرا سفت نمایید. در عین حال فرمان «سر جاییت بمان» را تکرار نمایید. سفت کردن زنجیر و تکرار فرمان، مانع از این می‌شود که سگ شما را دنبال کند.

اگر سگ به محض شنیدن فرمان، سر جایش ماند نشانه این است که فرمان را خوب یاد گرفته. حالا روش را تغییر دهید. یک قدم به چپ و یک قدم به راست بردارید و سرانجام به طور کامل در اطراف آن حرکت کنید. سعی کنید همیشه به کنار سگ برگردید. فرمان «بایست» را تکرار کنید تا در موقعیت مناسب باقی بماند. هر وقت احساس کردید که سگ قصد بلند شدن و دنبال کردن شما را دارد بسرعت فرمان «سر جاییت بمان» را ادا کنید. و در حالی که کف دستتان به طرف سگ است به او فرمان بمان بدهید.

دومین قدم در تعلیم نشسته ماندن

وقتی می‌خواهید سگ ۱۰ تا ۱۵ ثانیه در جایش بماند، در حالی که زنجیرش را بالا گرفته‌اید در چندین جهت یک قدم از او دور شوید تا ببینید شما را دنبال می‌کند یا نه. در این موقع دومین مرحله ماندن را شروع کنید. به جای زنجیر از یک طناب نایلونی نازک و محکم که ۹ متر طول دارد استفاده کنید. طناب را به قلابه سگ وصل کنید. بر خلاف زنجیر که در زمان مهار کردن حیوان آن را به سمت عقب می‌کشیدید در اینجا باید طناب شل باشد. وقتی تمرین با موفقیت تمام شد سگ را تشویق کنید. تمام مراحل را مثل قبل انجام دهید. اما وقتی از سگ دور می‌شوید به جای یک قدم

دو قدم بردارید. حرکات سگ را کاملاً زیر نظر بگیرید و آماده باشید که اگر سگ قصد حرکت به سمت شما را داشت به او فرمان **بمان** بدهید. در یک دایره به دور سگ بگردید و هنگام گردش دایره را بزرگتر کنید تا اینکه شعاع دایره نصف طول اولیه طناب شود که حدود ۴/۵ متر خواهد بود. اگر شما قادر باشید بدون اینکه سگ از جایش حرکت کند از فاصله ۴/۵ متر به دور او بگردید، سگ بخوبی این درس را یاد گرفته است.

به کنار سگ برگردید و در جای مناسبتان در کنار او بایستید. او را تشویق کنید و آزادش بگذارید. حال به طور خلاصه همراه با تصویر، مطالب گفته شده مرور می شود.

۱- همراه سگ شروع به قدم زدن کنید و سپس حیوان را وادار به نشستن نمایید. بعداً زنجیر را بلند کنید و به سگ فرمان «**سر جاییت بمان**» را بدهید و به دور سگ بگردید. اگر سگ قصد حرکت کردن داشت با زدن ضرباتی بر روی زنجیر مانع از حرکت حیوان شوید. در حین گردش به دور سگ، فرمان «**بمان**» را تکرار کنید. وقتی سگ منظور شما را فهمید زنجیر را شل کنید و دایره گردش را بزرگتر کنید.

۲- حالا سعی کنید فرمان نشسته بمان را بدون زنجیر تمرین کنید. دوباره بتدریج از سگ فاصله بگیرید؛ به منظور تأیید فرمان، یک دستتان را بالا بگیرید به طوری که کف دستتان به طرف سگ باشد. از سگ دور شوید تا اینکه از دایره دید او خارج شوید. سپس به کنار سگ برگردید؛ او را تشویق و به حرکت ادامه دهید.

تعلیم خوابیدن

درازکشیدن روی زمین و یا خوابیدن عمل تکمیلی درس نشستن است. عمل خوابیدن و یا درازکشیدن روی زمین که با فرمان «بخواب» توسط حیوان اجرا و انجام می‌گردد، اغلب بسیار سودمند واقع خواهد شد. دانستن این هنر در منزل زیاد کاربرد نخواهد داشت زیرا در منزل همان تعلیم نشستن برای حیوان کافی خواهد بود که با عمل خوابیدن تکمیل می‌شود. ولی در خارج از خانه که عوامل زیادی جهت پرت شدن حواس سگ وجود دارد، این فرمان، فرمان خوبی است. اگر سگی این تعلیم را بخوبی بیاموزد گاهی تا ساعتها بدون حرکت در این وضعیت باقی خواهد ماند. این فرمان را در حالی به سگ بدهید که کاملاً تحت کنترل شماست.

روشهای مختلفی جهت تعلیم این درس وجود دارد که به خصوصیات، اندازه و خلق و خوی سگ بستگی دارد. در زیر چند روش برای تعلیم این درس می‌آید.

روش اول

اگر سگ کوچک است می‌توانید همانند تعلیم نشستن عمل کنید. سگ را در سمت چپ قرار دهید. انتهای زنجیر را در دست راست بگیرید و با دست چپ زنجیر را به سمت عقب بکشید. سپس روی سگ خم شوید و با کف دو دست خود شانه‌های حیوان را به سمت زمین فشار دهید و او را مجبور به دراز کشیدن نمایید. همزمان با فشار دادن به سمت پایین به او فرمان «بخواب» بدهید مثلاً بگویید «جیمی! بخواب». فرمان بخواب را چند بار تکرار کنید تا حیوان کاملاً سرچایش دراز بکشد.

روش دوم

اگر سگ بزرگ است و در نتیجه در برابر فشار شما مقاومت می‌کند، سگ را در وضعیت نشسته قرار دهید سپس دستهای حیوان را از ناحیه بالای آرنج بگیرید و به سمت خود بکشید. این کار باعث می‌شود که وزن بدن سگ روی زمین بیفتد و در حالت درازکش قرار گیرد. علاوه بر این می‌توانید در مواقعی که حیوان به میل خودش دراز کشید کف دو دستتان را روی شانه‌های آن بگذارید و به سمت پایین فشار دهید. در حین انجام این کار چندین بار فرمان «بخواب» را تکرار کنید.

روش سوم

این بار هم ابتدا سگ را در موقعیت نشسته قرار دهید. زنجیر را زیر پای خود بگذارید؛ به طوری که بتوانید در موقع لزوم زنجیر را بالا و پایین بکشید. سپس با یک دست زنجیر را آهسته بکشید و با کف دست دیگر حیوان را به طرف زمین (حالت خوابیده) هدایت کنید و در این موقع کاملاً واضح با آهنگی محکم بگویید: «بخواب ... بخواب» وقتی حیوان خوابید او را تشویق کنید. اما اگر حیوان سرکشی می‌کند باید او را آهسته به طرف زمین فشار دهید و پنجه‌های جلوی او را به طرف خود بکشید.

روش چهارم

دو وضعیت برای خوابیدن وجود دارد یکی پاها در زیر بدن و وضعیت دیگر پاها در یک طرف قرار می‌گیرند.

- ۱- به سگ فرمان بنشین را بدهید. کنار سگ زانو بزنید و قلاده‌اش را در دست بگیرید. در دست دیگرتان یک تکه غذا بگیرید.

۲- تکه غذا را جلوی بینی سگ بگیرید و به طرف پایین حرکت دهید. وقتی سگ غذا را بو کشید آن را جلوی بینی و بدن سگ حرکت دهید. غذا را در دستتان بگیرید تا مانع از قاپیدن آن شوید. ◀

۳- وقتی تکه غذا را جلوی سگ حرکت می‌دهید باید به طور طبیعی شروع به درازکشیدن به سمت جلو و خوابیدن کند. علت درازکشیدن سگ این است که می‌خواهد با تکه غذا در ارتباط باشد. باید این کار را چندین بار تکرار کنید تا سگ بدون وجود غذا نیز فرمان شما را اجرا کند. ◀

مواقعی که سگ از دراز کشیدن امتناع می‌ورزد

پس از چند جلسه تمرین با زنجیر یا بدون استفاده از آن، از سگ بخصوص توله سگ انتظار می‌رود که فرامین را بخوبی اجرا کند. اگر پس از چند جلسه، شما از دراز کشیدن امتناع می‌ورزد، در حالتی که سگ در سمت چپ شماست در کنار او زانو بزنید. کف دست راستتان را زیر دست راست سگ قرار دهید و کف دست چپتان را زیر دست چپ او بگیرید. حالا حیوان را بلند کرده، سپس با آرامی او را روی زمین دراز کنید تا حالت خوابیده بخود بگیرد. در طول انجام این کار نام سگ را صدا کنید و او را تشویق نمایید.

۱- به منظور دست یافتن به این حالت، قبل از دراز کشیدن، در کنار سگ زانو بزنید و هر یک از دستهای خود را زیر یک دست حیوان قرار دهید. سگ را تشویق کنید و به وضعیت خوابیده در آورید. دستهای حیوان را به آرامی بگیرید تا قادر به چنگ زدن نباشد. ◀

۲- با وارد آوردن فشار ملایمی روی بدن سگ و کشیدن پاهایش به سمت جلو حیوان را روی زمین دراز ▶

کنید. پس از دراز کشیدن، به مدت چند ثانیه فشار روی شانه‌های سگ را ادامه دهید. انگشتانتان را با هم روی ماهیچه‌های شانه سگ قرار دهید. سپس سگ را تشویق کنید. اگر سگ به طرف بالا می‌پرد (تقلا می‌کند)، تشویق را متوقف کنید. حیوان را به وضعیت قبل برگردانید و دوباره شروع کنید.

تعلیم منتظر بمان

فرمان «منتظر بمان» یا «همانجا بمان» عمل تکمیلی «بخواب» است. در این درس، اگر حراست و پاسبانی شیئی را که بوی صاحبش را بدهد به سگ واگذار کنید تعلیم را بهتر و زودتر فرا می‌گیرد زیرا حیوان به طور ذاتی دوست دارد که از وسایل صاحبش محافظت کند. مثلاً هنگامی که برای خرید به فروشگاه می‌روید و یا به بانک و پستخانه و امثال آن مراجعه می‌کنید و نمی‌توانید سگ را به داخل محوطه مزبور ببرید و سگ باید بیرون در منتظر بماند، ابتدا یک دستکش کهنه و یا نظایر آن را، در مقابل حیوان قرار دهید و به آهستگی به طرف عقب از او دور شوید و در همین حال فرمان «بخواب» یا «از جای تکان نخور» را تکرار کنید. این تمرین را ابتدا با زنجیر و قلاده و یا بند و قلاده به اجرا در آورید.

اگر حیوان خواست دنبال شما بیاید با گفتن کلمه «نه» و انداختن زنجیر پرتاب، او را متوجه عمل غیر مجازش نمایید. در این تمرین نباید هیچ وقت حیوان را از فاصله دور صدا کرد، بلکه باید همیشه از هر کجا که هستید به کنار سگ بازگردید و او را همراه خود ببرید. سگ نباید به هیچ وجه به خود اجازه دهد از مقابل شیئی که حراست آن به عهده اوست دور شود. این درس را ابتدا با زنجیر و قلاده از فاصله نزدیک و سپس بدون زنجیر از فاصله دورتر تکرار کنید. بعد از انجام هر تمرین سگ را تشویق کنید و قبل از دادن فرمان نام سگ را به کار ببرید.

تعلیم آمدن

در اینجا یادآوری می‌شود که هرگز سگ را پس از آمدن پیش شما سرزنش نکنید زیرا در غیر این صورت نتیجه کارتان را هنگام تعلیم درس آمدن خواهید

دید. سگ باید این درس را بخوبی یاد بگیرد زیرا نه تنها در مواردی باعث نجات زندگی حیوان می‌شود بلکه در صورت امتناع سگ از انجام این فرمان، موجبات شرمساری شما را فراهم می‌کند.

از همان زمان تولگی و شیرخوارگی در سگها استعداد کافی برای فراگرفتن این درس وجود دارد. لذا باید قبل از ۱۲ هفتگی این درس به سگها آموزش داده شود. وقتی توله سگ به میل خودش به نزد شما می‌آید واژه «بیا» را تکرار کنید سپس او را بیش از حد مورد انتظارش تشویق کنید. این روش بهترین و طبیعی‌ترین راه تعلیم این درس است و چنانچه از همان زمان شیرخوارگی و تولگی که هنوز موقع تربیت سگ فرا نرسیده است به این ترتیب عمل شود سگ به طور طبیعی به این کار عادت خواهد کرد لذا از زحمات تعلیم این درس نیز کاسته می‌شود. حالا زمان آن است که حیوان را طوری تعلیم دهید که وقتی فرمان را ادا کردید بدون درنگ نزد شما بیاید.

روش تعلیم

ابتدا به سگ فرمان دهید در کنار شما بنشیند سپس تا آنجا که طول زنجیر اجازه می‌دهد از او دور شوید حالا به سگ فرمان بدهید «بیا»؛ مثلاً بگویید «جیمی! بیا»؛ همزمان ضربه‌ای هم به زنجیر بزنید. وقتی حیوان این فرمان را بخوبی اجرا کرد او را تشویق کنید. به خاطر داشته باشید که اگر حیوان قصد بی‌اعتنایی و عدم اجرای فرمان را داشت با گفتن واژه «بیا» او را متوجه خطایش کنید. برای اینکه مانع از امتناع سگ از اجرای فرمان شوید، به طرف حیوان زانو بزنید یا خم شوید تا حیوان فریب خورده، به طرف شما بیاید. علاوه بر این می‌توانید برای جلب توجه سگ با کف دست آرام بر روی زانویتان بزنید. حال می‌توانید این کار را از فاصله دورتر انجام دهید. در این مورد از یک طناب ۱۵ متری استفاده کنید. به سگ فرمان بدهید «بنشین»، به اندازه طول طناب از سگ فاصله بگیرید. سپس به سگ فرمان «بیا» بدهید. در ابتدا سگ دنبال شما راه می‌افتد؛ بنابراین او را به جای قبلش

بازگردانید و فرمان را تکرار کنید. اگر سگ نسبت به فرمان شما بی‌اعتنا بود ضرباتی روی بند بزنید و آن را آهسته به طرف خود بکشید. اگر سگ فرمان را بخوبی اجرا کرد او را نوازش کنید و اگر در اجرای فرمان تأخیر نمود به طور آهسته او را به طرف خود بکشید (ولی نباید حیوان را بزور بکشید) و در همین حال با دست راست او را به آمدن اشاره و ترغیب نمایید.

فراموش نشود که قبل از ادای فرمان نام حیوان را صدا کنید. در موقع تمرین این درس، هرگز نباید مربی به طرف حیوان برود، زیرا در این صورت سگ تصور می‌کند که تمرین تمام شده و اکثراً نتیجه مطلوب حاصل نخواهد شد. بلکه می‌توانید جهت تشویق سگ به طرف عقب حرکت کنید. پس از اینکه سگ به کنار شما آمد به او فرمان «بنشین» بدهید و قبل از اینکه فرمان بعدی را به سگ بدهید، ابتدا چند ثانیه صبر کنید تا سر جایش بماند. باید این مطلب را مدنظر قرار دهید که قدرت بینایی سگ با قدرت شنوایی و بویایی او قابل مقایسه نیست، لذا سگ قادر نیست که از فاصله دور اشاره دست شما را ببیند. در نتیجه ممکن است علامت شما را با علامت دیگری که جهت منظوری دیگر می‌دهید اشتباه بگیرد. در این موقع تنها از فرمان لفظی استفاده کنید و وقتی سگ بدرستی فرمان را اجرا می‌کند ضرورتی ندارد که داد بزنید. قدرت شنوایی سگ در مقایسه با انسان بیشتر است لذا لازم نیست مثل بچه انسان که برای فرمان بردار کردن او سرش داد می‌زنید سر سگ داد بکشید زیرا باعث وحشت حیوان می‌گردد. فقط باید در ابتدای تعلیم، فرمان با صدای بلند و رسا ادا شود. فرمان باید با صدای واضح ادا شود تا توله سگ قادر به تمیز یک فرمان از فرامین دیگر باشد. وقتی سگ با فرامین آشنا شد آنها را بخوبی و بسرعت اجرا خواهد کرد؛ در این موقع تربیت‌کننده می‌تواند لحن و آهنگ صدایش را پایین بیاورد اما باید فرامین به طور واضح ادا شود. پس از اینکه سگ بخوبی فرمان «بیا» را با زنجیر و طناب انجام داد می‌توانید زنجیر یا طناب را باز کنید و مدتی بدون آنها تمرین را ادامه دهید. در زیر مراحل مختلف این تمرین با تصاویر می‌آید.

۱- سگ را در حالت نشسته قرار دهید و به آن فرمان «منتظر بمان» بدهید. از به کار بردن کلمه «بمان» به تنهایی خودداری کنید زیرا با فرمان بمان تا من برگردم اشتباه می‌شود و باعث گیج شدن سگ می‌گردد. ◀

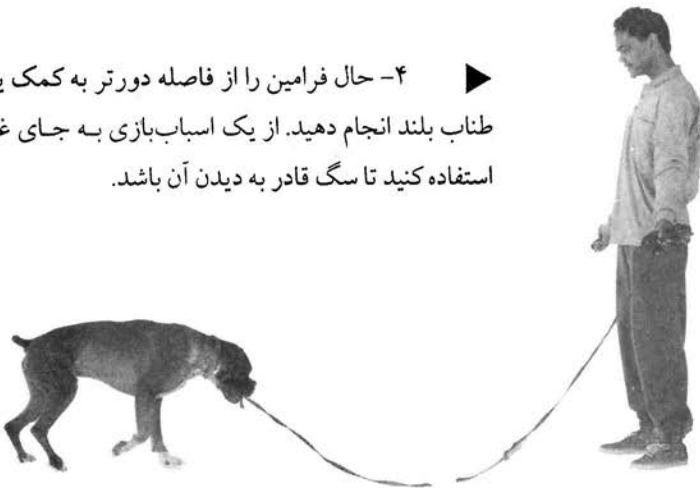

▲ ۲- از سگ دور شوید و روبه روی او بایستید. تکه‌ای غذا به سگ نشان دهید و نام حیوان را صدا کرده، فرمان بدهید «بیا». سگ به خاطر تکه غذا به سمت شما می‌آید.

► ۳- وقتی سگ به شما رسید او را تشویق کنید و به او فرمان بدهید «بنشین». مراحل ۱ تا ۳ را چندین بار تکرار کنید. تکه غذا را نزدیک بدن خود بگیرید تا سگ قادر به دیدن آن باشد و از آن چشم بر ندارد.

► ۴- حال فرامین را از فاصله دورتر به کمک یک طناب بلند انجام دهید. از یک اسباب‌بازی به جای غذا استفاده کنید تا سگ قادر به دیدن آن باشد.

۵- وقتی سگ فرامین «بسیا» و «بنشین» را اجرا کرد، اسباب‌بازی را به او بدهید و حیوان را تشویق کنید. سعی کنید در دادن اسباب‌بازی و تکه غذا افراط نکنید تا سگ عادت نکند فقط به خاطر آنها نزدیک شما بیاید. سگ قبل از دریافت پاداش می‌نشیند.

تعلیم ایستادن یا ایستاده ماندن

این تعلیم هنگام شستن حیوان برای جلوگیری از حرکت آن بسیار مفید است. علاوه بر این، این فرمان در هنگام معاینه سگ نیز کاربرد دارد، زیرا دامپزشک هنگام معاینه، جاهای مختلف سگ را لمس می‌کند و شما می‌توانید با دادن فرمان «ایستاده بمان» مانع از حرکت حیوان شوید. فایده دیگر این فرمان وقتی است که شما در یک روز بارانی یا برفی با سگ از خانه خارج می‌شوید و در راه با همسایه خود شروع به گپ‌زدن می‌کنید لذا با دادن این فرمان مانع نشستن حیوان بر روی زمین گلی و کثیف شدن بدنش خواهید شد.

روش تعلیم

در این روش مثل قبل، از حالت نشسته شروع کنید. به سمت جلو حرکت کنید و به سگ فرمان «قدم» بدهید. سپس متوقف شوید و وقتی سگ خواست بنشیند سریعاً دست چپتان را زیر شکم سگ قرار دهید و مانع از نشستن حیوان شوید و در همین حال فرمان «ایستاده بمان» را ادا کنید.

اولین باری که شما سگ را وادار به اطاعت از فرمان «ایستاده بمان» کردید، کف دستتان را روی صورت سگ قرار دهید و با گرفتن فرمان «ایستاده بمان» از او فاصله بگیرید. طرز قرار گرفتن یا ایستادن سگ ممکن است ملال آور باشد اما تا زمانی که سگ پس از شنیدن فرمان «ایستاده بمان» بطور کامل آن را اجرا نکرد، سعی در اصلاح آن ننماید. وقتی به کنار سگ برگشتید دوباره فرمان «ایستاده بمان» را تکرار کنید تا در حالت ایستاده باقی بماند، زیرا حیوان تمایل دارد به محض اینکه شما به کنارش رسیدید بنشیند. در این تمرین برای مدتی کوتاه از زنجیر استفاده کنید و در خلال این تمرین سعی کنید زنجیر به حالت شل از قلاده سگ آویزان باشد. وقتی این درس را یاد گرفت مانند حالتی که در «نشسته ماندن» و «دراز کشیدن» و «منتظر ماندن» داشتیم در اطراف سگ بگردید و جاهای مختلف حیوان را لمس کنید. اگر سگ سرش را برگرداند تا شما را ببیند با کشیدن زنجیر به سمت عقب، مانع از برگشتن او شوید.

تعلیم درس ول کن یا بده

سگ باید از همان روزهای اول به این حقیقت پی ببرد که صاحبش همیشه حق دارد هر چند ولو استخوان عزیزش را از مقابل او بردارد. اگر سگ از زمان تولگی این موضوع را درک کرده باشد تعلیم این درس ساده خواهد بود. گاهی مواقع صاحب سگ مجبور می شود شیشی را که مشکوک به مسموم بودن آن است از جلوی سگ یا حتی از دهان او خارج کند. لذا باید درس «ول کن» یا «بده» را به سگ تعلیم دهید.

روش تعلیم

بگذارید حیوان شینی را برای شما بیاورد، آن وقت خم شوید و دست راستان را برای گرفتن شیء به طرف حیوان دراز کنید و با لحنی محکم بگویید «بده بده» یا «ول کن». این فرمان را خشن تر و با کوبیدن پا به زمین ادا کنید و اگر حیوان در دادن شیء مورد نظر سرسختی نمود، فرمان را به طریق مذکور تکرار کنید و شیء را از دهانش بگیرید. اگر حیوان باز هم از دادن شیء مزبور سرپیچی کرد با دست چپ قلاده اش را بگیرید و با دست راست دهانش را باز کنید (از بالا پوزه اش را بگیرید و با انگشت لبش را به طرف دندانهایش فشار دهید) و شیء را از دهانش خارج نمایید. این فرمان باید آنقدر تمرین شود که سگ پس از شنیدن فرمان بدون وقفه آن را اجرا کند.

فرامین ترکیبی

با ترکیب درسهایی که سگ تاکنون آموخته شما می توانید چند دستور به او بدهید و از او بخواهید آنها را به طور صحیح انجام دهد. این کار نشان دهنده موفقیت شما به عنوان تربیت کننده سگ و بیانگر هوش بالای سگ شماست.

از حالت نشسته شروع کنید. بعد همراه سگ شروع به حرکت نمایید. چند دور بزنید و سعی کنید مسیر حرکت شما مثل هشت انگلیسی (8) باشد و سرانجام از سگ بخواهید در کنار شما بنشیند. سپس از حیوان بخواهید دراز بکشد و پس از آن در اطراف او شروع به قدم زدن کنید و پس از اینکه مطمئن شدید شما را دنبال نمی کند به کنار سگ برگردید و به او دستور دهید بنشیند. سپس از حیوان بخواهید در جایش بماند و از او دور شوید. سپس دستور «بیا» بدهید و از حیوان بخواهید پس از رسیدن به شما پیش شما بنشیند.

قبل از اینکه جلسه تمرین را به پایان برسانید ابتدا از سگ بخواهید چند ثانیه جلوی شما بنشیند. بعد از اینکه مطمئن شدید سگ تمامی فرامین شما را اطاعت می کند زنجیر او را باز کنید و فرامین را بدون استفاده از زنجیر تکرار کنید.

تمرین بدون استفاده از زنجیر

وقتی بدون استفاده از زنجیر اقدام به قدم زدن کردید اگر قد سگ به اندازه کافی بلند است، یکی از انگشتانان را به صورت حلقه درآورید و برای کنترل فیزیکی سگ دور قلاده آن بگیرید. به مرور این کنترل را کم کنید تا اینکه توله سگ کاملاً آزاد و به طور طبیعی دنبال شما بیاید. اگر شتابزده عمل کنید تمامی زحماتی را که تا به حال متقبل شده‌اید برباد خواهد رفت. کاملاً مطمئن شوید سگ آمادگی تمرین بدون زنجیر را دارد. اگر سگ جهت انجام بعضی تمرینات به زنجیر نیاز دارد، برای کارکردن بدون زنجیر آماده نیست.

توله سگ قبل از جدا کردن زنجیر باید قادر باشد فرامین را به طور کامل با زنجیر اجرا کند. در صورت امکان بهتر است تمرین بدون زنجیر را در یک چهار دیواری شروع کنید تا اگر تصور شما در مورد حیوان، غلط از آب درآمد قادر به گرفتن آن باشید. باید بعد از باز کردن زنجیر با آسودگی خاطر کار کنید و وانمود کنید که زنجیر در گردن سگ قرار دارد و سگ کاملاً تحت کنترل شماست. هر گونه اضطراب و آشفتگی شما به سگ منتقل می‌شود و در رفتار آن بازتاب خواهد داشت. بعد از مدتی درمی‌یابید که کار کردن بدون زنجیر از کار کردن با زنجیر مشکلتر نیست و به طور حتم اگر آموزشهای داده شده را به طور کامل اجرا کنید، بخوبی از عهده این کار بر خواهید آمد. در اینجا باید یادآور شویم که سگها بدون زنجیر کمی سر به هوا و بازیگوش می‌شوند و در انجام فرامین دقت کمتری بخرج می‌دهند؛ بنابراین باید سگ را وادار کنید تا با حداکثر سرعت و با دقت بالا همان طور که با زنجیر فرامین را اجرا می‌کرد، این دستورات را به اجرا درآورد. اگر شما کنترل کافی روی سگ نداشته باشید، سگ براحتی به بی‌نظمی و شلختگی قبل از تربیت بر می‌گردد. لذا اگر بی‌نظمی در کار سگ دیدید رفتار خودتان را مورد بازبینی قرار دهید.

فرمان ایست

در خلال درس همراهی کردن، سگ فرمان «ایست» را نیز یاد گرفته است.

بعدها شما به کارایی بیشتر این فرمان پی خواهید برد؛ بخصوص در مواقعی که سگ در حال ارتکاب کاری است که مورد نظر شما نمی‌باشد. در این مواقع می‌توانید با دادن فرمان «ایست» مانع از ادامه آن کار شوید. اگر فرمان «ایست» را بخوبی به سگ بیاموزید می‌توانید بی‌اندازه از این فرمان در کنترل سگی که بدون زنجیر است و سراسیمه به اطراف می‌دود استفاده کنید. تربیت‌کنندگان آلمانی در مورد سگهایی که پس از جدا کردن زنجیر به طور وحشیانه به اطراف می‌دوند، ترفندی به کار می‌برند که در زیر می‌آید. وقتی سگی که بدون زنجیر است مرتکب اشتباهی می‌شود با توجه به فاصله شما و او تصور می‌کند که شما قادر به گرفتن و تنبیه کردن او نیستید بنابراین برای اینکه این تصور را از ذهن او بیرون کنید زنجیر پرتاب را در دستتان بگیرید و پس از نافرمانی سگ، زنجیر را به طرفش پرتاب کنید آنچنانکه در نزدیکی او به زمین بخورد یا با پای او برخورد نماید. با این کار سگ متوجه قدرت فوق‌العاده شما شده، از نافرمانی خودداری می‌کند. در انتها یک نکته دیگر نیز ذکر می‌شود؛ هر سگی در خانه باید جایی برای خوابیدن و چرت زدن داشته باشد؛ بنابراین می‌توانید با دادن فرمان «برو جا» سگ را وادار به رفتن و ماندن در لانه‌اش کنید تا زمانی که شما اجازه خارج شدن از لانه را به او بدهید. شما می‌توانید با اشاره کردن به لانه و تکرار فرمان بالا، این درس را به او بیاموزید. بعداً می‌توانید به سگ فرمان دهید «جیمی برو به خونت!»

حال که کلیه درسهای لازم جهت تربیت مقدماتی سگ داده شد، چند مورد از مقاصد نگهداری سگ ذکر می‌شود.

تربیت سگهای پلیسی

سگهای پلیسی امروزه بیشتر به منظور شناخت عناصر مشکوک و افراد جنایت‌پیشه و کشف مواد مخدر مورد استفاده قرار می‌گیرند تا این‌گونه افراد تبهکار و یا قاچاقچی را به دست قانون و عدالت گرفتار سازند. این نوع سگها با استفاده از حس شامه بسیار قوی می‌توانند با استشمام بوی بدن اشخاص جانی و تبهکار و یا بوی چند قطره خون یا البسه و اشیایی که سارقین یا افراد جانی در صحنه عملیات

به جا گذاشته‌اند با دقت کافی تمام مسیر و ردپای سارقین جنایتکار را پشت سر گذارده، تا کشف آنها، همچنان به تعقیب ادامه دهند. نژادهایی که برای این گونه خدمات پلیسی در نظر گرفته می‌شود باید بیشتر از نوع نژاد سگهای گله باشند زیرا این گونه سگها علاوه بر اینکه از قوه شامه بسیار قوی‌ای برخوردارند، دارای هوش و حافظه فوق‌العاده‌ای هستند و بسیار قوی و نترس می‌باشند. امروزه برای این منظور بیشتر از نژاد جرمن شپهرد استفاده می‌شود.

در تربیت سگهای پلیسی دانستن نکاتی چند ضروری می‌باشد:

- ۱- در تربیت این گونه سگها ایجاد حس اطمینان و اطاعت محض و بی‌چون و چرای سگ از مربی ضروری است.
- ۲- تربیت این گونه سگها معمولاً باید از سن ۹ ماهگی تا یک سالگی شروع شود؛ زودتر از این سن را به علت اینکه هنوز قدرت تمرکز حواس سگ تکامل نیافته مناسب نمی‌دانند.

۳- طول مدت تربیت سگهای پلیسی معمولاً ۶ تا ۷ ماه خواهد بود و در خلال این مدت با انجام مجموعه‌ای تمرینات ممتد و حساب شده می‌توان آنها را برای انجام خدمات پلیسی آماده ساخت.

۴- مربیانی که به تعلیم سگهای پلیسی مبادرت می‌ورزند باید خود، دوره‌های کارآموزی تربیت سگ را دیده باشند. در ضمن مربیان باید به انجام این گونه عملیات علاقه‌مند و از بردباری و خونسردی کامل برخوردار باشند. اصولی را که در تربیت این گونه سگهای پلیسی در موقع تمرین و انجام عملیات باید در نظر گرفت عبارتند از:

الف - سگ باید با نرمی و انعطاف‌پذیری خاص به صورت آزاد یا با قلابه با مربی خود حرکت کند. در این حالت مربی ابتدا قدم‌زنان حرکت کرده، سپس سگ از ناحیه چپ و در کنار او به حرکت ادامه می‌دهد.

ب - باید با تمرینهای ممتد به سگ آموخت روی زمین دراز بکشد، سپس مربی باید مسافتی دور از آن حرکت کند به طوری که از نظر سگ کاملاً ناپدید گردد و حتی نتواند از راه دور او را تشخیص دهد. در این هنگام سگ باید حالت خزننده خود را همچنان حداقل برای مدت ۲ دقیقه حفظ کند و مواظب اطراف خود باشد که چه می‌گذرد.

ج - سگ را باید با استفاده از موانعی که برای او در نظر گرفته می‌شود به حرکت فرمان داد تا از موانع یکی بعد از دیگری عبور کند و در مسیر راه از چند گودال، نهر آب و دره نیز با پرشهای مختلف بگذرد. عبور از موانع ابتدا باید توسط خود مربی انجام گیرد سپس به دنبال او سگ به طور متهورانه این عملیات را دنبال خواهد کرد.

ارتفاع موانع باید در ابتدا ۵۰ سانتی‌متر باشد و بتدریج ارتفاع تا ۱۷۰ سانتی‌متر برسد. در هنگام عبور از گودالها یا نهر آب حداکثر عرض گودال نباید از ۲۱۰ سانتی‌متر بیشتر باشد.

د- سگهای پلیسی را باید به طور دائم جهت انجام عملیات پلیسی تمرین داد و آنها را بیشتر برای انجام این گونه خدمات آماده نمود.

تربیت سگهای نگهبان و جنگی

بهترین سگهای نگهبان آنهایی هستند که قوی و فرمانبردار باشند. بهتر است که بدین منظور از نژادهای بزرگ و باهوش که بخوبی تربیت می‌شوند انتخاب شوند. این سگها به غیر از صاحبشان برای سایر افراد هراس آور و ترسناک می‌باشند و طوری تربیت می‌شوند که اشخاص مظنون را بسرعت و بشدت ساقط کنند. تربیت را باید از زمان تولد حیوان شروع کرد. بعضی از سگها ذاتاً مهاجم و بی‌باک هستند لذا از این سگها به عنوان سگهای نگهبان استفاده می‌شود. سگهای نژاد Rottweiler قوی و عضلانی بوده در عین حال باهوش و زرنگ نیز می‌باشند. از این سگها جهت حفاظت از کیسه‌های پول قصابان پس از فروش گاوهایشان استفاده می‌شد. هوش و ذکاوت و فرمانبرداری در عین قدرت بدنی بالا، سگهای Rottweiler را به عنوان سگهای نگهبان خوبی مطرح کرده است که باید بخوبی تربیت شوند و ماهرانه نیز اداره گردند. نژاد ژرمن شپهدر از سال ۱۹۲۰ مورد توجه قرار گرفت. این حیوان باوفا و دوست داشتنی است و از هوش بالایی برخوردار است لذا علاوه بر اینکه راهنما و سگ خانگی خوبی است نگهبان مناسبی نیز می‌باشد.

در ترکیه سگ Kuvasz موسفید، سگ نگهبان و شکاری خوبی است که به آسانی تربیت می‌شود و خستگی ناپذیر می‌باشد. معادل ترکی نام این سگ، نگهبان می‌باشد که توسط ارتش و پلیس این کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سگهای Neapolitan mastiff که سگهای جنگجو و درنده‌ای هستند اخیراً توسط پلیس ایتالیا مورد استفاده قرار گرفته‌اند اما اگر این سگها بدرستی کنترل نشوند بسیار خطرناک خواهند بود.

سگهای جنگجوی دیگری که به عنوان سگ نگهبان مورد استفاده قرار گرفته‌اند Dogue de Bordeoux می‌باشد، که سالها پرورش، آنها را به سگهای مهربانی تبدیل کرده است بدون اینکه در قابلیت نگهبانی آنها نقصانی ایجاد شود. سگهای نژاد Bull-mastiff, Boxer بر خلاف ظاهر خشنشان مهربان و باوفا هستند و به عنوان سگ نگهبان و پاسبان استفاده می‌شوند. سگهای Boxer طبیعتاً

بازیگوش و قوی می‌باشند لذا باید با وجود گرایشهای خوشنشان بخوبی تربیت شوند. این سگها در ابتدا به دلیل طبیعت مهربان و وفادارشان به عنوان سگهای ورزشی استفاده می‌شدند. این سگها به ورزش و تمرین زیادی احتیاج دارند که باید در خارج از خانه انجام شود.

سگهای دوبرمن به طور ذاتی از همان زمان تولگی مهاجم هستند و دندانهای عریان آنها ظاهر ترسناکی به آنها می‌دهد. خوی تهاجمی آنها در عین فرمانبرداری و وفاداری، این سگها را در صورت تربیت صحیح به عنوان سگهای نگهبان خوب مطرح می‌کند.

هجوم و حمله

حمایت سگ از صاحبش یک غریزه ذاتی حیوان است؛ مستها باید در این مورد به حیوان تعلیم داده شود که در موقع خطر، آن را حس کند و در مواقعی که غفلتاً به صاحبش حمله و تجاوز می‌شود، چگونه از او دفاع کند و او را یاری نماید. این آموزش جزء تعلیمات ضروری برای سگ خصوصاً برای سگهای

محافظ می‌باشد. در شروع تعلیم باید ابتدا سگ را با پوزه‌بند مجهز نمود و سپس با یک دشمن ساختگی و فرضی که از اشخاصی ناآشنا انتخاب می‌شوند یک نزاع و کتک‌کاری ساختگی ترتیب داد. در این موقع سگ بر اساس غریزه ذاتی‌اش حمله را آغاز می‌کند. ولی مربی باید مواظب ناحیه گلو و سر هدف (دشمن ساختگی) باشد که در این موقع بشدت به آن فشار نیاورد و با کلمات تحسین‌آمیز باید سگ را تشویق و یاری نمود. نباید مانع حمله سگ به قسمت سینه و گلو دشمن ساختگی شوید بلکه باید او را تشویق نیز بنمایید زیرا به این ترتیب حیوان یاد می‌گیرد که در مقابل دشمن حقیقی مستقیم به چاقو و اسلحه‌ی حمله نماید و خطر را دفع کند و سینه و گردن مهاجم را بگیرد و محکم نگه دارد. سگ همیشه به موضعی حمله می‌کند که در موقع تعلیم یاد گرفته و نتیجه آن از طرف صاحبش مورد رضایت واقع شده است.

یاددادن این درس به طریق مذکور برای سگها خیلی آسان است ولی مشکل، تعلیم اجرای دستور ترک حمله است که با شنیدن دستور «ول کن» از طرف صاحبش باید بلافاصله و بدون تأمل و درنگ دشمن را رها کند.

تمرین این درس باید در ابتدا با بند و قلاده انجام شود که چنانچه با شنیدن کلمه «ول کن» دستور را انجام نداد بتوان با کشیدن بند قلاده حیوان را به این کار تفهیم نمود.

این تمرین باید بقدری ادامه یابد که بمحض شنیدن کلمه «ول کن» سگ بدون معطلی دستور را انجام دهد و در حقیقت کلمه «ول کن» در حیوان اثر سحرآمیزی داشته باشد که بدون اراده انجام دهد. قبل از اینکه به تعلیمات دیگر بپردازید باید کاملاً مطمئن شوید که سگ فرمان «ول کن» را فوراً اطاعت می‌کند و نزد شما آمده و کنار شما دراز می‌کشد.

بعضی از نژادهای سگ نظیر بولدگ و سن برنارد که دارای قدرت فوق‌العاده‌ای بوده و از حس بویایی بسیار قوی برخوردارند، می‌توانند در میدانهای جنگ از خود جسارت و چابکی فوق‌العاده‌ای نشان دهند و به کمک معجزه‌آسا و شتافته و بعد از شناسایی، آنها را با برانکارده به پشت جبهه منتقل سازند.

از این گونه سگها می توان برای حمل آذوقه و مهمات جنگی در مناطق کوهستانی در مواردی که عبور چهارپایان غیر ممکن است استفاده کرد. سگهای مذکور را با تعلیمات خاصی که به آنها داده می شود جهت جمع آوری مین در میدانهای نبرد مورد استفاده قرار می دهند، این نژادها حتی با عبور از میدانهای مین می توانند جان بسیاری از سربازان را در عملیات جنگی نجات دهند. در ضمن به عنوان قاصد در بین سنگرهای مختلف می توان از وجود آنها برای مبادله پیام استفاده کرد.

این گونه سگها با بکارگیری قوه بویایی و شنوایی خود و با توجه به حافظه فوق العاده ای که دارند و با استفاده از چهار پنجه خود مخصوصاً اگر روی زمین دراز کشیده و یا نشسته قرار گیرند، می توانند تمام صداهای سطح زمین را تا فواصل دور درک کنند و خیلی سریع از خود عکس العمل لازم را نشان دهند.

با وجود اینکه حس بینایی اصولاً در سگ خیلی پیشرفت نکرده و اغلب هم مستعد بیماریهای مختلف می باشد، این حیوان توانسته با کمک سایر حسهای چهارگانه خود این نقیصه را برطرف کند و با تمرینهای مداوم و به موقع، روز به روز قدرت حافظه خود را گسترش دهد.

این گونه سگها را باید طوری تعلیم داد که هیچ موقع بدون دلیل پارس و سرو صدا نکنند. در ضمن بتوانند در عملیات مربوط به خزنده رفتن در سطح زمین، ابتکار عمل در انتخاب و تعیین هدف را از خود نشان دهند. آنها را به عبور از نهرها و گودالها تشویق کنید. در ضمن قسمتی از تعلیم این گونه سگها باید در میدانهای جنگ انجام گیرد تا با صدای غرش هواپیماها و شلیک تفنگ و مسلسل و آتش توپخانه ها آشنا شوند.

سگهای نگهبان و جنگی را باید طوری تعلیم داد که نگرهبانی برای آنها نوعی عادت و وظیفه به حساب بیاید و به تنهایی قادر باشند از عهده کار خود برآیند. در پایگاههای هوایی و زمینی امروزه از نژاد دوبرمن جهت حراست و نگرهبانی این گونه تأسیسات استفاده می شود و این سگ بخوبی میتواند چندین کیلومتر را زیر نظر داشته و از حرکت هر جنبنده با خبر شود.

تعلیم ردیابی - جستجو

ردیابی عملی است که می‌توان از هر سگ محافظی انتظار داشت. ردیابی یکی از هنرهای مخصوصی است که فوق‌العاده در خدمات حفاظتی و پلیسی مورد توجه است. حس شامه سگها برای پیدا کردن اشیاء یا پیدا کردن افراد فوق‌العاده مستعد است و در هر سگی به نسبت کم و زیاد وجود دارد. در حین انجام این وظیفه، سگ باید طوری با بوی شخص یا شیء مورد نظر آشنایی پیدا کند که سایر بوهای مشابه که در مسیر آن واقع می‌شوند، حیوان را از رسیدن به مقصودش منحرف نسازند. برای شروع تعلیم این درس، باید ابتدا کلمه‌ای را انتخاب کنید تا در موقع تعلیم با صدای بلند به حیوان بگویید؛ مثلاً «پیدا کن» و امثال آن، بطوری که حیوان با این کلمه بخوبی آشنایی پیدا کند و به محض شنیدن این کلمه از طرف صاحبش فوراً به تجسس و ردیابی مبادرت نماید و شیء یا شخص مورد نظر را پیدا کند.

برای شروع این تعلیم باید ابتدا اشیائی را انتخاب نمود که دارای بوی مطبوعی برای سگها باشند تا باعث تهییج حیوان جهت جستجو شوند. در ابتدا باید از اشیائی استفاده کرد که با بوی زمین و سایر چیزهایی که در مسیر سگ وجود دارد کاملاً متمایز باشد. در آغاز کار باید زمینی که در آن شروع به تعلیم می‌کنید مسطح باشد یعنی بدون علف و پستی و بلندی باشد. ولی پس از اینکه این درس را بخوبی آموخت، می‌توان در سایر نقاط هم این کار را انجام داد. در ابتدای تعلیم بهتر است از اشیائی استفاده شود که مدتی در تملک حیوان بوده یا اینکه از قطعه‌ای گوشت استفاده شود تا حیوان را برای پیدا کردن آن به هیجان بیاورد. وقتی زمین و اشیائی مورد نظر به روش یاد شده انتخاب شد، پنج نقطه از زمین را در یک خط مستقیم در نظر بگیرید و در فواصل ۱۰-۲۰-۳۰-۴۰-۵۰ متری از محل توقف سگ علامت‌گذاری کنید. سپس شیء انتخاب شده را ابتدا در فاصله ۱۰ متری قرار دهید و سگ را که مجهز به بند و قلاده شده است از محل توقمش به طرف اولین هدف حرکت دهید و سرش را با کمی فشار از طرف گردن به طرف زمین و در امتداد محل هدف خم نمایید و با نوازش و لحنی محبت‌آمیز کلمه «پیدا کن» را تکرار کنید و در

ضمن اینکه هدف به او نشان داده می‌شود باید این کار را چند مرتبه تکرار نمایید و کم‌کم او را به طرف هدف اولی (فاصله ۱۰ متری) هدایت کنید. چنانچه سگ با این عمل موضوع را درک نکرد باید او را چند قدم برگردانید و عیناً این عمل را تکرار کنید و آنقدر این کار را ادامه دهید تا سگ مطلب را بخوبی درک نماید و وقتی این فاصله را بخوبی آموخت باید هدف را در فاصله ۲۰ متری قرار دهید و این عمل را تکرار کنید و بتدریج فاصله را زیاد کنید تا فاصله سگ از محل هدف ۵۰ متر شود. بعد از اینکه سگ این درس را تا فاصله ۵۰ متری بدون زحمت انجام داد باید این تمرین را در فواصل بیشتر ادامه دهید تا بخوبی عمل ردیابی را بیاموزد و بتدریج بدون بند و قلاده حیوان را برای ردیابی آموزش دهید.

سگ ردیاب از محل توقف شروع به ردیابی می‌کند، به این طریق که با پنجه‌هایش ابتدا زمین را می‌خراشد و بو می‌کشد و بدین طریق می‌خواهد بوی هدف را از سایر بوهای موجود در زمین متمایز نماید و تشخیص دهد. سپس با

قدمهای آهسته و کوتاه ده متر اول را با تمایل فراوان دنبال بو می‌رود و بعد با قدمهای معمولی ده متر دوم را دنبال می‌کند تا بالاخره به هدف اصلی برسد. چنانچه سگ در حین تمرین ردیابی تعلل و تأخیر می‌کند باید با تکان دادن بند قلاده و گفتن کلمه «پیدا کن» حیوان را به پیدا کردن شیء موردنظر ترغیب نمایید. موقعی که هدف را پیدا کرد ممکن است آن را به دندان بگیرد و نزد مربی بیاورد یا همان جا پهلوی هدف بنشیند و مواظب باشد. هر یک از این طرق را می‌توان در موقع تمرین به حیوان یاد داد. فرضاً اگر مربی ترجیح دهد که سگ

شیء و یا شخص پیدا کرده را سر جایش نگاه دارد و پاسبانی آن را به عهده بگیرد، باید بمحض پیدا کردن شیء موردنظر به حیوان فرمان بدهد «بنشین». گفتن فرمان «بنشین» توأم با نوازش، سگ را سر جایش می‌خکوب می‌کند. بعد از آموزش این درس می‌توانید شیئی را با دست لمس کنید سپس آن را مخفی نمایید و سگ را برای پیدا کردن آن ترغیب کنید. همچنین از این هنر سگ می‌توان در پیدا کردن افراد گم شده در کوه‌پیمایی یا پیدا کردن افراد قاتل یا سارق استفاده کرد که در این موارد شیئی از شخص موردنظر را به بینی سگ نزدیک می‌کنند تا بوی آن را استشمام کند، سپس او را برای پیدا کردن شخص موردنظر ترغیب می‌نمایند.

۲

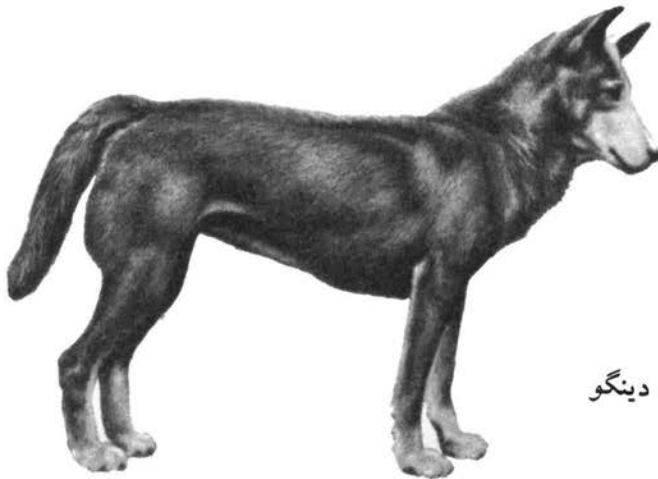
معرفی نژادهای سگ

کلیات

قبل از اینکه به بحث پیرامون نژادهای معروف جهان بپردازیم ابتدا در مورد منشأ سگها و منشأ نژادهای امروزی مطالبی آورده می شود.

منشأ سگها

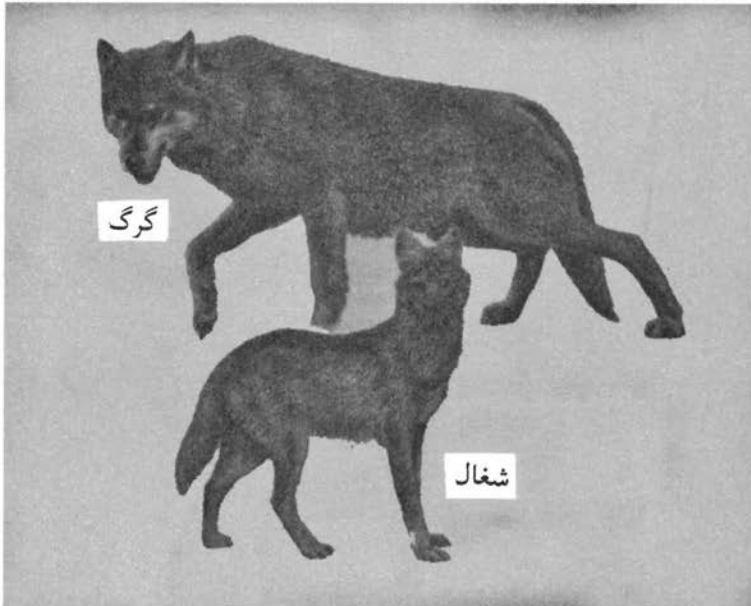
سگهای اهلی همانند روباه، شغال، گرگ و دینگو متعلق به خانواده گوستخواران می باشند. دینگو نوعی پستاندار است که از نظر جایگاه بین اجداد سگ و پریا قرار دارد. ارتفاع آن ۵۰ سانتی متر بوده، به رنگ قرمز تا حنایی روشن یافت می شود.

دینگو

اولین اعضای خانواده سگ سانان حدود ۲۵ میلیون سال قبل در شمال آمریکا به وجود آمدند و سپس به سمت غرب گسترش یافتند. تعدادی به طرف جنوب آمریکا رفتند؛ روباهها از این گروه مشتق شدند. سابقه نگهداری سگها در اروپا به حداقل ۱۰۰۰۰ سال قبل برمی گردد. بیشتر شواهد نشان می دهد که اصلیت سگهای اهلی منصوب به آفریقا و آسیا است و از آنجا به همراه مهاجرین به اروپا آورده شده اند. سابقه اهلی کردن سگ

در جنوب غربی آسیا به ۲۰۰۰۰ سال قبل برمی‌گردد. تاکنون منشأ سگها مشخص نشده است. دانشمندان در مورد اینکه اجداد وحشی سگها، گرگ، شغال، یا دینگو بوده است اختلاف نظر دارند. هر چند که در مورد این نکته که گرگ و احتمالاً شغال در خانواده سگها قرار دارند متفق‌القول‌اند.

گروهی بر این عقیده‌اند که تمام سگها از پستاندار اولیه به نام *miacid* که بیش از ۵۰ میلیون سال قبل می‌زیسته است مشتق شده‌اند. گروهی دیگر نوعی گوشتخوار به نام *Canis Ferus* را که منقرض شده است، منشأ سگهای اهلی می‌دانند اما مدرکی دال بر وجود این گوشتخوار به دست نیامده و این تنها یک فرضیه است.

تا زمانی که نتوان با مدرک مستندی سگهای اهلی را به گونه‌های منقرض شده گوشتخواران مرتبط کرد، نمی‌توانیم احتمال وجود منشأ مستقل را برای سگها رد کنیم.

نخستین حیوانات اهلی

هیچ شکی در مورد اینکه سگها اولین حیوانات اهلی بودند وجود ندارد. نخستین مدارک در مورد وجود سگها به عنوان حیوان اهلی در اسکاتلند، دانمارک و آلمان با شناسایی استخوانها و مجموعه‌های پیدا شده در حفاریهای مربوط به عصر حجر در سراسر اروپای شمالی و مرکزی به دست آمده است.

یقیناً در ابتدا سگها (گرگها) در اطراف محل زندگی انسان پرسه می‌زدند تا از پس مانده غذایی آنها تغذیه کنند. سگها از استخوانها و پس مانده غذایی، احتیاجاتشان را برآورده می‌ساختند و بعدها جهت نگهداری از آنها استفاده شد. سگها بخاطر قدرت بویایی و شنوایی بالا، انسانهای نخستین را از وجود خطر، دشمن و شکار قبل از اینکه خودشان مطلع شوند باخبر می‌کردند.

انسانهای نخستین کم‌کم به این فکر افتادند که از این غرایز سگها در راه شکار استفاده کنند. بعدها نیز از سگ به عنوان نگهبان گله استفاده شد و وظایف سگها بتدریج افزایش یافت.

علی‌رغم پیشرفت علوم، سگها هنوز هم جایگاهشان را در زندگی انسان حفظ کرده‌اند و هیچ چیز نتوانسته است جای سگها را در ردیابی افراد گمشده، راهنمایی افراد نابینا و پیدا کردن قربانیان در سوانح طبیعی بگیرد. سگها مطمئناً همیشه جایگاهشان را به عنوان مهمترین دوست و باوفاترین همدم در بین سایر حیوانات حفظ خواهند کرد.

سگ در تمدن باستان

تصویر سگها در کنده‌کاریها، مجسمه‌ها و نقاشیهای انسانهای نخستین بخوبی قابل رؤیت است و اطلاعات مفیدی را در مورد نژاد سگهای باستان و نقشی را که در جوامع بشری به عهده داشتند در اختیار ما قرار می‌دهد. به نظر می‌رسد که سگهای نژاد مستیف و گری هوند محبوبترین سگهای آن دوره باشند زیرا قدرت بدنی، سرعت، زیبایی و هوش بالایی داشتند و جهت نگهداری و شکار مناسب بودند.

برخی از تمدنهای باستان بُتهایی را که به شکل سرسگ بود به عنوان معبود پرستش می‌کردند. در ژاپن باستان عقیده بر این بود که هر کس با نام سگ مورد پرستش آنها خودکشی کند در زندگی پس از مرگ دارای حیات جاودان خواهد بود.

سرسگ یا سرگرگ و شغال در تمدن مصر به عنوان خدای مرگ معروف بود و عقیده بر این بود که روح انسان را به حیات جاودان راهنمایی می‌کند. مصری‌ها همچنین بُتی به شکل گری‌هاند را به عنوان خدای بدی پرستش می‌کردند و آن را به صورت حیوانی با گوشهای نوک تیز و بلند و دم جارویی طویل رسم می‌کردند. فراعنه‌ای که در مصر باستان فرمانروایی می‌کردند از نوعی سگ که دارای پاهای بلند بود و سرعت بالایی داشت به منظور شکار استفاده می‌کردند.

در اساطیر یونان باستان سگی که دارای سه سر و دمی شبیه اژدها بود از در ورودی دنیای مردگان محافظت می‌کرد. یونانیها از نژاد مستیف به عنوان سگ نگهبان و از هاندها جهت شکار استفاده می‌کردند.

رومی‌ها از نژادهای bloodhound و greyhound برای شکار استفاده می‌کردند. علاوه بر این از نوعی نژاد کوچکتر برای ردیابی شکارهای کوچک استفاده می‌نمودند که اجداد سگهای پوینتر امروزی هستند.

رومی‌ها از نژادهای مستیف برای نگهبانی و تفریحات ورزشی استفاده می‌کردند. این سگها مجبور بودند در میدانهای مسابقه با یکدیگر بجنگند تا قوی‌ترین آنها مشخص شود.

اشتیاق برای شکار در عصرهای میانی موجب ایجاد سگهای دورگه و نژادهای اختصاصی تری برای شکار خرگوش، گوزن و پرنده‌گان وحشی شد. از جمله این نژادها می‌توان سگهای تریو گری‌هاند را نام برد. از سگهای مستیف هم برای شکار حیوانات بزرگتر استفاده می‌شد. کار توسعه نژادهای جدید سگها ادامه یافت و خالص‌سازی آنها طی قرن ۱۶ میلادی صورت گرفت.

منشأ نژادها

همان طوری که در طبیعت، تمامی موجودات زنده خودشان را با شرایط محیطی و تغییرات آب و هوایی وفق می دهند هیچ شکی وجود ندارد که سگها نیز که در مراحل اولیه در نقاط مختلف جهان به وجود آمدند خودشان را با این شرایط سازگار کرده باشند. سگهای تازی اولیه برای نواحی بیابانی و جلگه‌ای و سگهای مستیف برای نواحی کوهستانی و جنگلی سازش یافتند. موتاسیون (جهش) موجب افزایش تعداد گونه‌ها شد و بتدریج این گونه‌ها آگاهانه توسط انسان به کار گرفته و پرورش داده شد. مجموعه‌ها و استخوانهای یافت شده از عصر حجر نشان می‌دهد که حداقل چهار نوع سگ در اروپا وجود داشته است که از نظر جنه و شکل مجموعه با هم تفاوت داشتند.

دور از واقعیت خواهد بود اگر تصور کنیم که انسان در ایجاد این چهارگونه دخالتی داشته است. منشأ این چهارگونه ممکن است متفاوت باشد؛ به عنوان مثال در بعضی موارد از گرگ و در موارد دیگر از شغال مشتق شده‌اند. همچنین ممکن است از حیوان دیگری که به طور مستقل از سایر حیوانات تکامل یافته است به وجود آمده باشند.

بقایای Peat - spitz یا Peat - dog، *Canis Familiaris Palustris*، در باتلاقیهای جنوب سوئد یافت شده است. اسکلت کاملی نیز از Peat - Spitz به دست آمده که دارای ۴۰ تا ۴۵ سانتی متر ارتفاع، سری گرد و پوزه‌ای کشیده باریک است.

عقیده بر این است که سگهای نژاد اشنازر، تریرها و تعدادی از سگهای Spitz از Peat - Spitz به وجود آمده باشند.

Canis Familiaris intermedius، دارای جنه‌ای متوسط با سری عریض و پوزه‌ای نسبتاً کشیده و پهن بود و به نظر می‌رسد که جد سگهای تازی امروزی باشد. *Canis Familiaris inostranzewi*، گونه بزرگتر سگها بود که سری قوی و مستحکم داشت. این گونه عمدتاً در اروپای شمالی و مرکزی زندگی می‌کرد و به نظر می‌رسد که جد سگهای سورتمه شمالی و گونه‌های بزرگ جنه Spitz،

مستیف، سنت برنارد و سگهای گله بزرگ جثه در اروپای مرکزی باشد.
 Canis Familiaris leinieri، سگ دوره چهارم عصر حجر، سگی بزرگ
 جثه با سری باریک بود و عقیده بر این است که جد سگهای تازی شمالی
 (northern sighthound) مثل Irish wolfhound و Deerhound و برزونی
 باشد.

طی عصر برنز گونه دیگری به نام، Canis Familiaris matris optima،
 در سراسر اروپای مرکزی گسترش یافت که دارای جثه‌ای متوسط با سری نسبتاً
 پهن و دراز و پوزه‌ای کشیده و نوک تیز بود. عقیده بر این است که ژرمن شپهرد
 (Alstain) از این سگ منشأ گرفته باشد. تعدادی از دانشمندان بر این عقیده‌اند
 که این گونه، جد نژادهای بزرگ جثه سگهای گله اروپای مرکزی نیز می‌باشد در
 حالی که دانشمندان دیگر عقیده دارند که اینها از Canis Familiaris inostranzewi
 مشتق شده‌اند. علاوه بر این گروهی بر این عقیده‌اند که به علت شباهت بسیار
 زیاد بین سگهای نژاد ژرمن شپهرد و گرگ احتمالاً این سگها از گرگها مشتق
 شده‌اند و به همین دلیل به سگهای نژاد ژرمن شپهرد، سگهای گرگی نیز
 می‌گویند.

مدرکی دال بر اینکه Sighthound جنوبی از همان منشأ Sighthound
 شمالی باشد یا اینکه بومی اروپا باشد به دست نیامده است و عقیده بر این
 است که از پریا، شغال یا گرگ هندی (Canis Pallipes) منشأ گرفته باشند و
 جایگاه آنها همان جایگاهی است که برای پریا و دینگو در نظر گرفته می‌شود.
 پریاها سگهای ولگردی هستند که از بالکان تا استرالیا و از آفریقای شمالی تا
 ژاپن یافت می‌شدند. پریاهای مناطق مختلف با هم تفاوت دارند. برخی شبیه
 سگ گله، برخی شبیه دینگو و بعضی هم شبیه گری هوندهای اولیه می‌باشند. با
 وجود مطالعات گسترده در زمینه منشأ پریاها هنوز مشخص نشده است که آیا
 پریاها اجداد وحشی سگهای اهلی اولیه هستند یا اینکه پریاها خود اولین
 سگهای اهلی بوده‌اند. پریاها گاهی اوقات به عنوان گونه خالص Spitz و گاهی
 اوقات به عنوان آمیخته Sighthound ظاهر شده‌اند. اگر بتوانیم ثابت کنیم که

نمونه‌ای از سگ‌های پریا

پریا یک Sighthound اولیه است، نتیجه طبیعی این خواهد بود که پریایی که از Sighthound مشتق شده است، حلقه مفقوده بین سگ وحشی و Sighthound مصر باستان باشد.

گروهی نیز بر این عقیده‌اند که سگهای شکاری آفریقایی اولین سگهای اهلی می‌باشند. یکی از این سگها نژاد باسنجی می‌باشد که دو ویژگی سگهای وحشی را با خود دارد. یکی اینکه سگهای ماده آن بر خلاف سایر نژادهای اهلی تنها یکبار در سال فحل می‌شوند (سایر نژادهای اهلی دوبار در سال فحل می‌شوند) و دیگر اینکه سگهای باسنجی قادر به پارس کردن نمی‌باشند.

همان طوری که در مورد منشأ سگها اختلاف نظر وجود دارد در مورد

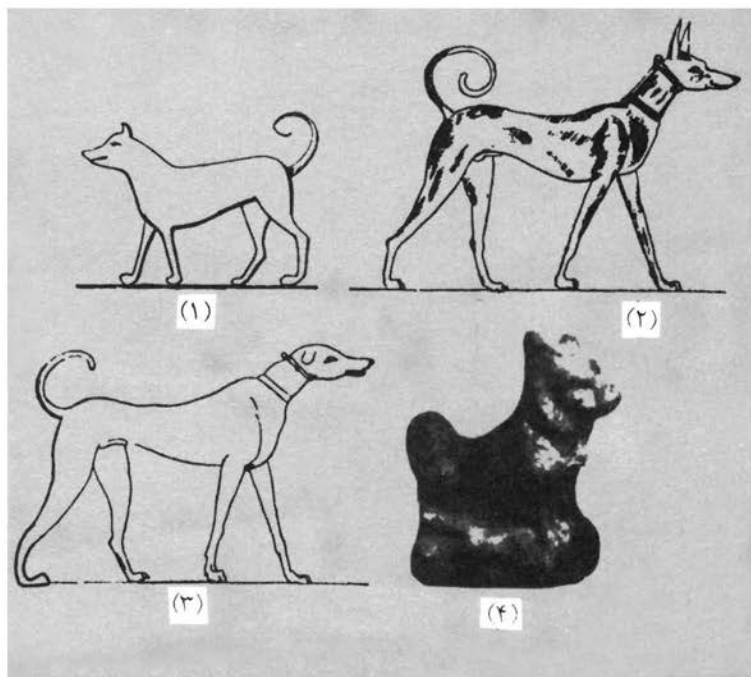
منشأ نژادها هم بحث وجود دارد و یافته‌های ما در آینده باعث افزایش آگاهی‌هایمان در این زمینه خواهد شد.

همراه با تغییرات ایجاد شده در اثر جهش‌ها، انسان نیز اقدام به پدید آوردن نژادهایی کرده است. به موازات مهاجرت انسان از نقطه‌ای به نقطه‌ای دیگر بین سگهای آن مناطق دو رگه‌گیری انجام شد. البته در ابتدا تنها پیدایش نژادهایی با قدرت بدنی و بویایی بالا و سرعت زیاد مدنظر بود اما بعدها ظاهر سگها بیشتر مدنظر قرار گرفت و کارایی آنها کمتر مورد توجه بود. حدود ۴۰۰۰ سال قبل در مصر متخصصین زبردستی در زمینه اصلاح نژاد سگ فعالیت داشتند. نقاشیهای بیشمار، مجسمه‌ها و یادداشتهای نوشته شده بر روی پایروس نشاندهنده سگهای موجود در آن زمانهاست. در هنر مربوط به مصر باستان چهار نژاد کاملاً خالص دیده می‌شود:

Pariah Spitz، نوعی سگ شکاری، یک Sighthound با گوشهای تیز و دمی آویزان یا حلقه‌ای که قسمتی به پشت سگ برمی‌گشت و سرانجام یک نژاد عروسکی از نوع Spitz.

نژادی از زمان باستان که برای ما شناخته شده‌تر است *Canis molossus* می‌باشد. این سگ از نتاج *Canis inostranzewi* می‌باشد و به نظر می‌رسد که از تبت منشأ گرفته باشد.

سگ molossian در همان ابتدا از تبت به طرف چین، هند و آشور گسترش یافت و طی دوران باستان به سمت کشورهای شمالی مدیترانه پراکنده شد و بعداً به اروپای مرکزی رسید تا آنجا که به طور کنایه گفته می‌شود خون آن هنوز در رگهای بسیاری از سگهای کاری و غیر ورزشی جریان دارد. امروزه پرورش سگ، پیشرفت بسیاری کرده است و هدف اصلی ایجاد نژادهایی است که از نظر جسمی و رفتاری بی‌عیب و نقص باشند و ظاهر آنها بیانگر نژادشان باشد و برای اهداف خاصی مانند شکار، نگهبانی و به عنوان حیوان خانگی مناسب باشند. متأسفانه خیلی از نژادها منقرض شده‌اند و نسل تعدادی دیگر نیز در حال انقراض است. امروزه مرکزی در دنیا در حال تعیین شجره‌نامه سگها

- ۱- پریا- اشپیتز
- ۲- سایت هوند
- ۳- سگ شکاری که گوشهای افتاده ای داشت و از قدرت بویایی بالایی برخوردار بود.
- ۴- نژاد عروسکی از نوع اشپیتز

می باشد تا مانع از انقراض نژادهای بیشتری گردد. حال به معرفی نژادهای معروف جهان می پردازیم که در شش گروه طبقه بندی می شوند.

گروه اول: سگهای نگهبان

۱- جرمن شپهرد (GERMAN SHEPHERD) [ص ۱۵۷] آلمان

در سالهای اخیر در ایران به این نژاد به عنوان سگ نگهبان توجه زیادی مبذول می‌گردد. استاندارد این سگ عبارتست از: ارتفاع سگ نر (از نقطه جدوگاه تا زمین) بین ۶۰ تا ۶۵ سانتی‌متر و در مورد سگهای ماده بین ۵۵ تا ۶۰ سانتی‌متر. نیم‌رخ کمی دراز و کشیده، عضلات قوی، استخوان‌بندی محکم ولی باریک و به‌طور کلی ساختمان بدن نسبتاً نیرومند است. اعضای تناسلی باید کاملاً واضح و قابل رؤیت باشد. سر باید نسبت به بدن موزون بوده، پیشانی قدری محدب، فکها بشکل قیچی‌های قوی و دندانها زورمند و محکم باشد. گوشها در قاعده پهن ولی در انتها به زاویه تندی ختم شده و متوجه به جلو می‌باشد. گوشها تا سن ۴ ماهگی و گاهی ۶ ماهگی و احتمالاً بیشتر افتاده و آویزان بوده و از آن به بعد بلند و راست می‌باشند. گوشهای کوتاه و آویزان در سگ بالغ غیراستاندارد و نامطلوب است. چشمها بادامی و غیر برجسته و تیره‌رنگ. دم دارای موی انبوه می‌باشد که تا زیر زانو می‌رسد و در هنگام استراحت آویزان است. دستها و شانها عضلانی، رانها عریض و محکم، انتهای دست و پا گرد و در محل تماس با زمین دارای بالشتک‌های محکم است. رنگ پوشش بدن مشکی یا خاکستری

آهنی یا خاکستری یکدست و یا اینکه شکم، سر و قسمت داخلی دستها و پاها کم و بیش بلوطی رنگ، زرد یا خاکستری روشن می‌باشد. جرمن شپهد حیوانی است چابک، سرزنده و شاد، مطیع، متعادل، منطقی و مهربان و باعظوفت نسبت به صاحب خود، حیوانات دیگر را تحمل نموده، با کودکان مهربان و مستعد تربیت می‌باشد.

۲- گریت دین (GREAT DANE) [ص ۱۵۷] آلمان

در این سگ قدرت و نیرومندی و زیبایی توأمأ مشاهده می‌شود. بر خلاف نامش اصلیت این نژاد آلمانی است و هیچ ربطی به دانمارک ندارد. استاندارد این سگ عبارتست از: حداقل قد در نرها ۸۰ و در ماده‌ها ۷۲ سانتی‌متر و وزن در حدود ۶۰ کیلوگرم. گریت دین به رنگهای سیاه (یکدست بدون لکه سفید یا همراه با لکه‌های سفید در زیر گلو، جلو سینه و پاها)، حنایی یا زرد طلایی (با پوزه و ناخنهای سیاه)، آبی فولادی، ابلق (سفید با لکه‌های سیاه) و مخلوط (زرد طلایی روشن یا تیره، با رگه‌های سیاه پیوسته) یافت می‌شود. در تمام انواع این نژاد پوشش بدن کوتاه، نرم، چسبنده و درخشان می‌باشد. گریت دین اساساً سگی است ملایم، مهربان و صبور ولی چنانچه صاحبش مورد تهدید بیگانه قرار گیرد، چهره تهاجمی به خود می‌گیرد. این سگ در حال حاضر بیشتر جهت نگهبانی به کار می‌رود.

۳- بوکسر (BOXER) [ص ۱۵۷] آلمان

یکی دیگر از نژادهای معروف گروه سگهای نگهبان، نژاد بوکسر است. استاندارد این نژاد عبارت است از: سر با بقیه بدن کاملاً موزون، فک پایین از فک بالا تجاوز نموده و قدردی به طرف بالا انحناء می‌یابد، وقتی دهان بسته است، دندانها و زبان نباید قابل رؤیت باشند. بینی پهن و سیاه رنگ و سوراخهای بینی عریض. گوشها باید ایستاده باشند و معمولاً نوک آنها قطع می‌شود. ارتفاع بدن در نقطه

جدوگاه ۵۷ تا ۶۳ سانتی متر در نرها و ۵۳ تا ۵۸ سانتی متر در ماده‌ها و وزن ۳۰ تا ۳۲ کیلوگرم در نرها و ۲۴ تا ۲۵ کیلوگرم در ماده‌ها می‌باشد. بوکسر به دو رنگ حنایی (زرد روشن تا حنایی تیره) با پوزه سیاه، و مخلوط (زمینه حنایی با رگه‌های سیاه) با پوزه سیاه دیده می‌شود. پوشش بدن کوتاه و درخشان می‌باشد. بوکسر برای نگهداری فوق العاده مناسب است و به علاوه در خدمت پلیس و نابینایان نیز قرار می‌گیرد. حیوانی شاد و چابک بوده، با کودکان نیز مهربان است.

۴- دوبرمن (DOBERMAN) [ص ۱۵۷] آلمان

دوبرمن سگی است که در مقابل دشمن بسیار خطرناک و فوق العاده درنده می‌باشد و می‌توان گفت تنها سگی است که با ایما و اشاره مقاصد صاحبش را درک می‌کند و احتیاج به فرمان ندارد. حتی با اشاره ابرو و چشم و درهم کشیدن چهره، وضعیت و موقعیت مکانی را تشخیص داده، به افراد بیگانه یا دشمن با بی‌باکی و جسارت حمله می‌کند. در صورتی که کسی در مقابل او ایستادگی کند، باحمله به طرف نواحی بالای بدن، خصوصاً سر و گردن، دشمن را زخمی یا از پای در خواهد آورد. استفاده از چوب و چماق و یا سایر آلات برنده در مقابل این حیوان بی‌نتیجه است و تا جان در بدن دارد از پای نخواهد ایستاد و هرگز تسلیم نخواهد شد. دوبرمن از دندانهای بسیار قوی و پر قدرتی برخوردار است. در صورتیکه خوب تربیت شود، هرگز بی‌موقع پارس نخواهد کرد و همیشه حامی و وفادار صاحبش خواهد بود. دوبرمن در مقابل تنبیه‌های بی‌جا و یا خشونت‌های بی‌موقع صاحبش کاملاً حساس می‌باشد و هرگز فراموش نخواهد کرد و منتظر خواهد بود تا روزی آن را تلافی کند. بنابراین نباید با اعمال و رفتار خود موجب عصبانیت و آشفته‌گی این حیوان شد.

دوبرمن به بیگانگان با مراقبت و بدبینی خاصی می‌نگرد و کمتر کسی جرأت نزدیک شدن به او را خواهد داشت مگر اینکه با صاحبش همراه باشد. در پایگاههای نظامی بیشتر از این نژاد جهت محافظت از پایگاهها استفاده می‌شود

و بخوبی قادر است مسافتهای زیادی را زیر نظر گرفته و از آنها بخوبی مراقبت کند. دوبرمن تمایل به حرکت، دوندگی و جست و خیز دارد و بیشتر ترجیح می‌دهد این عملیات را با صاحبش انجام دهد. از نظر استاندارد دوبرمن: قد بین ۶۶ تا ۷۰ سانتی‌متر در نرها و ۶۱ تا ۶۶ سانتی‌متر در ماده‌هاست؛ وزن ۳۰ تا ۴۰ کیلوگرم و گوشها بلند است و معمولاً در سه ماهگی قطع می‌گردد. دم نیز کوتاه می‌شود. رنگ: سیاه، بلوطی تیره یا آبی با لکه‌های قرمز در اطراف پوزه، جلوی سینه و انتهای دستها و پاها.

۵- سن برنارد (ST. BERNARD) [ص ۱۵۷] سوئیس

سن برنارد همراهی با انسان را خیلی دوست دارد. سگی است مطیع، منطقی، آرام و متین. با سگهای کوچک جثه چندان میانه خوبی ندارد. این سگ اصولاً سگی است کوهستانی و قدرت عجیبی در پیش‌بینی بهمن و ریزش برف در کوهستان دارد. استاندارد این سگ عبارت است از: درشت و حجیم بودن تمام اندامهای بدن؛ ارتفاع این سگ در نرها حداقل ۷۰ و در ماده‌ها ۶۵ سانتی‌متر و وزن بین ۵۰ تا ۵۵ کیلوگرم می‌باشد. جمجمه بزرگ و برآمده، بینی مستقیم و لب فوقانی قدری آویزان. دندانها محکم. رنگ، قرمز با لکه‌های سفید یا سفید با لکه‌های قرمز و چشمها متوسط و تیره‌رنگ می‌باشند. در سگهای نر گاهی اوقات رنگ سیاه نیز دیده می‌شود. پوشش سن برنارد، موهای بلند یا کوتاه می‌باشد.

۶- روت‌ویلر (ROTTWEILER) [ص ۱۵۷]

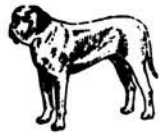
در گذشته این سگ جهت محافظت از احشام توسط گله دارها مورد استفاده قرار می‌گرفت. بعدها صفات پسندیده این سگ آن را به عنوان سگ نگهبان خوبی مطرح کرد. این سگ همیشه آماده دفاع از صاحب خویش می‌باشد. ارتفاع سگ نر ۶۰ تا ۶۸ سانتی‌متر و ارتفاع سگ ماده ۵۵ تا ۶۵ سانتی‌متر می‌باشد. ایمن

سگ دارای گردنی قوی، سری پهن، گوشهایی کوچک و پوششی به رنگ سیاه و خرمایی می‌باشد. این سگ نجابت و هنرمندی را توأماً داراست. دم، کوتاه و افقی است و اگر دمش بلند باشد باید کوتاه شود. خیلی وقت شناس است و زمان انجام وظیفه و ترک خدمت را بخوبی تشخیص می‌دهد. با اینکه ذاتاً خشن نیست ولی در عین حال در مقابل دشمن خطرناک است. نسبت به صاحبش همیشه مهربان و باوفا است. اطفال کوچک را دوست دارد. حافظه‌ای قوی دارد و تعلیماتش را هیچ‌گاه از یاد نمی‌برد. زندگی صمیمی فامیلی را دوست دارد و با وجود سنگینی وزنش حرکات سریعی دارد.

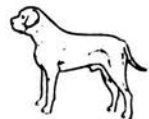
۷- ماستیف (MASTIFF) [ص ۱۵۹] انگلستان

منشأ این سگها کشور انگلستان است. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای مویی کوتاه و بدنی قوی و عضلانی و سنگین می‌باشند. با وجود این به عنوان سگ نگهبان و سگ ورزشی مناسب می‌باشند. سر این حیوان عریض و چندضلعی بوده، پوزه کوتاه است. گوشها کوچک و آویزان می‌باشند اما نباید گوشهای آنها را قطع کرد. دم این سگ بلند است؛ این سگها به ورزش و تحرک زیادی نیاز دارند. این سگها دارای رنگهای زرد، نقره‌ای وحنایی می‌باشند اما در تمام موارد پوزه، گوشها و بینی باید سیاه باشد. ارتفاع سگ نر ۷۵ سانتی‌متر و وزن آن ۷۵ کیلوگرم می‌باشد.

۸- بول ماستیف (BULL MASTIFF) [ص ۱۵۸] انگلستان

در نتیجه آمیزش ماستیفها با نژاد بولدگ که وجود آمده که سگ مناسبی جهت امر نگهبانی است. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای قدرت بدنی بالا، سر چندضلعی و بزرگ، پوشش بدنی کوتاه و رنگ حنایی یا قرمز می‌باشد. پوزه باید سیاه باشد. بلندی قامت این سگها ۶۳ تا ۶۸ سانتی‌متر و وزن آنها ۴۰ تا ۴۵ کیلوگرم

می باشد. سگ نگهبان با ارزشی می باشد و با بچه ها رابطه خوبی دارد. سگ باوفایی است و براحتی هم می توان آن را شانه کرد.

۹- کالی (COLLIE) [ص ۱۶۵] اسکاتلند

طبیعت این حیوان نوعی تضاد را نشان می دهد. از یک طرف سگی است مهربان و حساس و از طرف دیگر سگی است کله شق و تنبل. از صاحبش و بخصوص بچه ها بخوبی محافظت می کند. سگی است اشرافی، باوقار، باهوش، باوفا و غیر پرخاشگر، اما نسبت به افرادی که آنها را دوست ندارد بدگمان و مظنون است. کالی را باید با تشویق و تحسین بخوبی تربیت کرد زیرا تمایل دارد حتی از یادگرفتن آسانترین چیزها هم امتناع ورزد. کالی سگ قوی هیکل، پرزور و پر جنب و جوشی است که هنوز هم به عنوان سگ گله مورد استفاده قرار می گیرد. به واسطه هوش سرشار، این حیوان به عنوان سگ کاوشگر و سگ راهنمای افراد نابینا مطرح و تربیت شده است. به خاطر ظاهر زیبایش به عنوان سگ خانگی نیز مورد استفاده قرار می گیرد. متذکر می شویم که جهت حفظ زیبایی، موهای آن به شانه زدن مداوم نیاز دارد. کالی باید گاه گاهی حمام داده شود. در تابستان کالی از گرمای هوا رنج می برد و باید برایش سایبانی تعبیه شود. سگهای نر ۶۱ تا ۶۶ سانتی متر و سگهای ماده ۵۶ تا ۶۱ سانتی متر ارتفاع دارند. سگهای نر ۲۷ تا ۳۴ کیلوگرم و سگهای ماده ۲۳ تا ۲۹ کیلوگرم وزن دارند. سر این حیوان در ارزیابی نژادی خیلی با ارزش است و باید در حد فاصل گوشها عریض باشد. پوزه دراز و مستقیم و بینی سیاه است. گوشها نسبتاً کوچک بوده، دو سوم آن تیز و یک سوم بالایی به طرف جلو می افتد. کشیدگی بدن نسبت به ارتفاعش بیشتر است. دم حیوان باید به مفصل خرگوشی برسد. دم آن آویزان است اما در انتها کمی به طرف بالا بر می گردد. موهای حیوان بخصوص در ناحیه گردن، پر پشت است اگر چه موهای سر، پوزه و انتهای گوشها کوتاه می باشد. کالی به رنگهای خرمایی تا قرمز متمایل به قهوه ای، سه رنگ (خرمایی، سیاه و سفید) یا آبی دیده می شود.

۱۰- ساموید (SAMOYED) [ص ۱۵۸] روسیه

سگی آرام، باوقار، قوی هیکل، فرمانبردار، باوقاف و دوست‌داشتنی است. از این حیوان به عنوان سگ سورتمه و سگ نگهبان استفاده می‌شود. زیبایی و نجابت آن باعث شده که در تمام نقاط جهان مورد استقبال قرار گیرد. بازی کردن با بچه‌ها را بسیار دوست دارد. موهایش طبیعتاً سفید می‌باشد و به شستشوی مداوم نیاز ندارد ولی باید روزانه شانه شود؛ بخصوص در فصل تابستان که انگلهای پوستی شیوع می‌یابند. سگهای نر ۵۳ تا ۶۰ سانتی‌متر و سگهای ماده ۴۸ تا ۵۳ سانتی‌متر ارتفاع دارند. وزن آنها ۲۳ تا ۳۰ کیلوگرم می‌باشد. دارای فکهای قوی و بینی سیاه یا قهوه‌ای می‌باشند. چشمای این حیوان سیاه و عمیق می‌باشد. گوشهایش متوسط، تیز و نوک آن نسبتاً گرد است. دم آن بلند، پوشیده از مو و به پشت سگ بر می‌گردد. موهایش ضخیم و خشن بوده، موجدار نیست ولی پوشش زیرین آن صاف و ضخیم بوده که سگ را در برابر سرمای جانفرسا حفظ می‌کند. به رنگهای سفید یکدست، زرد یا زرد و سفید دیده می‌شود.

۱۱- اشنازر (SCHNAUZER) [ص ۱۶۳] آلمان

سگی است سرزنده، فعال، جسور، خوش‌خلق و باهوش. جهت نگهبانی از خانه مناسب می‌باشد و دشمن موشهاست. حرکات این حیوان سریع است و به آسانی تربیت می‌شود. به تمرین و ورزش و آفری نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای بدن چهارشانه و قوی است. بدن چهارگوشش توسط موهای خشن پوشیده شده است. گوشهای این حیوان تیز است و گاهی ممکن است کوتاه شود. دم آن در سومین یا چهارمین مفصل قطع می‌شود. پوشش بدنش ضخیم، سیمی و زمخت می‌باشد. گوشها، پاها و دستها به وسیله موهای کوتاه پوشیده می‌شود. رنگهای فلفل نمکی و سیاه کهربایی قابل قبول است. تقریباً ۴۷/۱۵ سانتی‌متر ارتفاع دارد.

۱۲- ولش کورگی (WELSH CORGI) [ص ۱۵۸] انگلستان

سگی است سرزنده، مهربان، با هوش و جسور که براحتی تربیت می‌شود. کورگی سگ گله چابک و پرانرژی می‌باشد که قرن‌ها برای نگهداری از گله مورد استفاده قرار می‌گرفت. علاوه بر این، سگ خانگی خوش‌مشراب و پسندیده‌ای است. دو گونه کورگی وجود دارد: کاردیگان (cardigan) و پم‌بروک (pembroke). هر دو

ظاهری شبیه روباه دارند و ارتفاع آنها بین ۲۵ تا ۳۰ سانتی‌متر می‌باشد. وزن سگهای نر باید کمتر از ۱۳/۵ کیلوگرم باشد. سگهای ماده نیز باید کمتر از ۱۲/۶ کیلوگرم وزن داشته باشند. سر این حیوان بزرگ و پهن است. چشمهای آن فندقی و به رنگ پوشش بدن است. گوشهای آن تیز است. کاردیگان دارای دم بلند است؛ در حالی که پم‌بروک اصلاً دم ندارد. کاردیگان دارای موهای کوتاه و سیخ است که به رنگهای مختلف بجز سفید دیده می‌شود. پم‌بروک دارای موهای قرمز یکدست، آتشی یا سیاه با نواحی خرمایی روشن و لکه‌های سفید در پنجه‌ها، قفسه سینه و گردن می‌باشد.

گروه دوم: تریرها

کلمه terrier به زبان فرانسه به معنای سوزراخی است که بعضی از حیوانات مانند خرگوش، روباه و غیره در زمین حفر می‌کنند و از این جهت به سگهای این گروه تریر گفته می‌شود که در اصل عادت داشتند شکار را تا سوراخ خود تعقیب نموده، به دام اندازند. ولی جای تعجب در این است که سگهای این گروه غالباً منشأ انگلیسی دارند و در زبان انگلیسی به سوراخ خرگوش یا روباه، terrier گفته نمی‌شود. تریرها معمولاً در حجم کم دارای عضلاتی قوی می‌باشند. فک قوی و نیرومند، مو کوتاه و به هم فشرده و دم کوتاه است. در این گروه جمعاً ۲۷ نژاد قرار دارد که جز معدودی از آنها بقیه همه دارای منشأ انگلیسی می‌باشند. در زیر شرح مبسوطی در مورد تعدادی از نژادهای معروف می‌آید.

۱- بوستن تریر (BOSTON TERRIER) [ص ۱۵۹] آمریکا

سگ ملی آمریکا است که در نیمه دوم قرن اخیر شناخته شده است و تا موقع جنگ جهانی دوم به نام سگ آمریکایی پرورش می‌یافت. این سگ از لحاظ صفات و خصوصیاتش شبیه Bull Dog انگلیسی است. سگ بسیار باهوشی می‌باشد. نسبت به صاحبش و سایر افراد خانواده بسیار باوفا و فداکار است. نسبت به

سایر تریرها آرامتر می‌باشد ولی سگ فعال و پرتحرکی است و به دلیل موهای کوتاهش به مراقبت کمتری نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای اندازه‌ای متوسط، موهایی کوتاه، سری کوچک و دم کوتاه می‌باشد. دارای رنگ گندم‌گون با لکه‌های سفید می‌باشد. حالت گندم‌گونی باید در کل بدن بوضوح مشهود باشد. رنگ سیاه همراه با لکه‌های سفید قابل قبول است اما رنگ گندم‌گون با لکه‌های سفید ارجحیت دارد. در حالت طبیعی و مطلوب پوزه سفید است اما گاهی روی سر، گردن، قفسه سینه یا کل دستها و پاها تا زیر مفصل خرگوشی سفید درخشان می‌باشد.

۲- بول ترییر (BULL TERRIER) [ص ۱۵۸ و ۱۵۹] انگلستان

این سگ از نظر صفات بی نظیر است. در بین کارشناسان سگ، این حیوان به شجاعت، قدرت، چابکی و زرنگی، سماجت و سرسختی معروف است. سگی است نترس و پر دل و جرأت که به آسانی تربیت پذیر است. علاوه بر این، مهربان، بانشاط و دوست‌داشتنی است. سگی است فوق‌العاده جنگجو که از هیچ خطری نمی‌ترسد. سگ باهوش و دلیری است که با یک اشاره و ادای یک کلمه به حمله و دفاع می‌پردازد ولی با اهل خانه مهربان و ملایم است لذا برای امر نگهبانی مناسب می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای بدنی متقارن، اندازه‌ای متوسط، مویی کوتاه، قدرت بدنی بالا، سری نسبتاً بزرگ و گوشهای تیز می‌باشد. رنگ این سگ کاملاً سفید با یک درخشندگی نقره‌ای یا سفید با تعدادی لکه روی سر آن است. لکه‌ها باید سیاه، خرمایی یا گندم‌گون باشند. رنگهای دیگر عبارتند از: خرمایی با پیشانی سیاه، قرمز، سیاه یا سیاه با لکه‌های خرمایی یا گندم‌گون. تقریباً در اکثر موارد تعداد لکه‌های سفید زیاد است. وزن آنها بین ۱۷ تا ۲۶ کیلوگرم است و ارتفاع آنها به ۴۲ تا ۵۲ سانتی‌متر می‌رسد. دارای چشمهای ریز و سیاه و نافذ می‌باشند. گوش و دم آنها را نباید قطع نمود. اطفال را خیلی دوست دارند.

۳- کی رن تریر (CAIRN TERRIER) [ص ۱۶۲] اسکاتلند

سگهای سرزنده و باوفایی هستند که می توان در تمام شرایط آب و هوایی به عنوان سگ خانگی از آنها بهره برد. این سگها کاش و جستجو در محیط اطرافشان را دوست دارند. این سگها خیلی هوشیار و باهوش هستند و در گرفتن موش مهارت خاصی دارند. هرگز مو و دم این سگها را کوتاه نکنید. از نظر ویژگیهای ظاهری شبیه روباه بوده، کوچک هستند و دارای گوشهای تیزی می باشند. موی آنها زیر است و پاهای آنها کوتاه و دم آنها نیز متوسط می باشد. به رنگهای قرمز، شنی، خاکستری، گندمگون یا متمایل به سیاه دیده می شود. نقاط تیره در گوش و پوزه متداول است.

۴- فاکس تریر (موصاف) (FOX TERRIER) [ص ۱۵۹] انگلستان

این نژاد، مخصوص شکار روباه است اما بندرت به دنبال روباهی که در داخل زمین لانه ساخته می رود. این سگ همدم مناسبی می باشد و مهارت خاصی در گرفتن موش دارد. نژاد موصاف نسبت به نژاد مومجد آرام تر بوده، کمتر تحریک پذیر می باشد. علاوه بر این شانه کردن نژاد موصاف آسانتر بوده، سگ خانگی خوبی است. با بچه ها هم رفتار خوبی دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری، سگ کوچکی است که حالت چندضلعی دارد، موهای آن کوتاه بوده و گوشهای نیمه برجسته کوچکی دارد. دم آن را باید تا نیمه کوتاه کرد. از لحاظ رنگ، سفیدی غالب است که در آن لکه های خرمایی یا سیاه هم دیده می شود. رنگ زیاد اهمیت ندارد زیرا ممکن است لکه های گندمگون، قرمز یا نقره ای هم دیده شود. ارتفاع آنها بین ۳۵ تا ۳۹/۵ سانتی متر می باشد. در انتها یادآوری می شود که این سگها عاشق شکار می باشند؛ به طوری که اگر شکاری پیدا نشود، به طریقی دیگر دندانهایشان را به کار می اندازند لذا باید مراقب عابرین پیاده باشید.

۵- فاکس تریر (موسیمی) (FOX TERRIER) [ص ۱۵۹] انگلستان

پر تحرک، سرزنده و بازیگوش می‌باشند و اشتیاق و علاقه خاصی به شکار دارند. از این سگها برای تعقیب و شکار حیواناتی که در زیر زمین لانه می‌سازند استفاده می‌کنند. از خصوصیات این سگ فعالیت فوق‌العاده و خستگی‌ناپذیری آنهاست. نگهداری این سگها آسان است اما به تمرین و فعالیت زیادی نیاز دارند. گونه موسیمی، سگ خانگی مناسبی می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای جثه‌ای کوچک و نسبتاً چندضلعی با گوشهای کوچک تیز است که به طرف جلو خم می‌شود. دم آن را باید تا نیمه کوتاه کرد. از لحاظ رنگ، سفیدی در آن غالب است و لکه‌های سیاه یا خرمایی در آن دیده می‌شود. رنگ آن خیلی اهمیت ندارد ولی رنگهای گندم‌گون، قرمز و قره‌ای آن چندان خوشایند نیست. سگهای نر ۳۸/۵ سانتی‌متر ارتفاع و ۸/۵ کیلوگرم وزن و سگهای ماده ۳۶ سانتی‌متر ارتفاع و ۷ کیلوگرم وزن دارند.

۶- اسکای تریر (SKYE TERRIER) [ص ۱۶۰] انگلستان

سگ زیبایی است که بیشتر خانمها آنها را ننگه می‌دارند و به دلیل موهای بلندش به مراقبت بیشتری نیاز دارد و باید وقت کافی برای شانه زدن آنها صرف شود. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای موهای پرپشت هستند که تمام بدنشان را می‌پوشاند؛ حتی صورتشان نیز با مو پوشیده شده است. موی این سگها آنها را در برابر خارهای بیابان و آسیب دندانهای روباه محافظت می‌کند. موهای این حیوان نباید زیاده از حد بلند شود، البته کوتاه هم نباید بشود. مراقبت از آنها زیاد مشکل نیست، ولی همه روزه باید برس زده شوند. شکوه و قشنگی موهایش بعد از سال سوم به حد اعلای خود می‌رسد. این سگها دارای بدنی کشیده و پاهایی کوتاه می‌باشند. این سگها خیلی جنگجو هستند. از لحاظ رنگ، آبی یا خاکستری تیره و روشن یا آتشی با نقطه‌های سیاه استاندارد است. گوش این سگها آویزان است. ارتفاع این

سگها ۲۵ سانتی متر و درازای آنها تا ۶۰ سانتی متر می رسد. این سگها اطفال را خیلی دوست دارند و در برابر غریبه ها بسیار محتاطانه رفتار می کنند.

۷- یورک شایر تریر (YORKSHIRE TERRIER) [ص ۱۶۰] انگلستان

این سگ حیوانی سرزنده و دوست داشتنی است که از هوش بالایی برخوردار است. سگ شکاری و نیرومندی می باشد. برای آپارتمان نشین هایی که می توانند در روز حداقل یک ساعت به نظافت سگ اختصاص دهند مناسب می باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای موهای بلند ابریشمی می باشند که به رنگ آبی فولادی است و از نوک بینی تا انتهای دم سگ را می پوشاند. موها در قسمت سینه و سر و پاهای سگ به رنگ طلایی سیر دیده می شود. گوش این حیوان کوچک و به شکل V است که تیز بوده، با موهای خرمایی سیر پوشیده شده است. وزن این سگها تا حدود ۳ کیلوگرم می رسد. دم این سگها را باید از نیمه قطع نمود.

گروه سوم: سگهای شکاری

در این گروه ۱۳۹ نژاد قرار دارد که در اینجا به ذکر معروفترین آنها و بخصوص نژادهایی که در ایران نیز یافت می‌شوند می‌پردازیم:

۱- داش‌هوند (DACHSHUND) [ص ۱۶۰ و ۱۶۳] آلمان

این سگ که در ایران گاهی به غلط سگ سوسیسی نامیده می‌شود، به زبان فرانسه Techel و به زبان آلمانی Dachel نامگذاری شده است و برخلاف آنچه تصور می‌شود سگی شکاری است و در اصل برای شکار موش، روباه و گورکن در مزارع و کشتزارها مورد استفاده قرار گرفته است. در زیر زمین بسرعت قادر به حرکت می‌باشد. سگ دوست‌داشتنی است و به عنوان سگ خانگی مناسب می‌باشد. نگهداری آن کمی مشکل است. از نظر ویژگیهای ظاهری سگی است قد کوتاه با پاهای کوچک و بدنی کشیده، گوشهایی متوسط و دم بلند که بطور افقی قرار می‌گیرد. از لحاظ پوشش بدنی سه نوع است: نوع مو بلند که دارای موهای نرم، صاف و براق می‌باشد و موها در دو طرف گردن، گوشها و شکم بلندتر است. پشت پاها و زیر دم توسط موهای بلندی پوشانده شده است.

نوع دوم، نوع موکوتاه است که دارای موهای صاف، کوتاه، انبوه و براق می‌باشد. نوع سوم نوع موضخیم است که پوشش خارجی آن زیر و انبوه

می‌باشد و در زیر پوشش خارجی، موها نرم و نزدیک به هم می‌باشند. روی چانه این سگها ریش دیده می‌شود؛ ابروهای پر پشت داشته اما موهای روی گوشها کوتاهتر است. این موها تقریباً صاف بوده، زیر نمی‌باشد. از لحاظ رنگ، تمام رنگها بجز سفید قابل قبول می‌باشد.

از لحاظ وزن و اندازه در سگهای موصاف، نرها به بیشتر از ۱۱ کیلوگرم و ماده‌ها به بیشتر از ۱۰ کیلوگرم نمی‌رسند.

در سگهای مولند میان وزن، نرها تا ۸ کیلوگرم و ماده‌ها تا ۷ کیلوگرم می‌باشند. در سگهای مولند سنگین وزن، نرها بیشتر از ۸ کیلوگرم و ماده‌ها بیشتر از ۷ کیلوگرم وزن دارند.

در سگهای موخشن، نرها ۹ تا ۱۰ کیلوگرم و ماده‌ها ۸ تا ۹ کیلوگرم می‌باشند. در سگهای مینیاتوری، وزن مطلوب ۳ تا ۴ کیلوگرم است.

۲- باست (BASSET) [ص ۱۶۳] استراليا

این سگ به علت دست و پای کوتاه می‌تواند براحتی در بیشه زارها و زمینهای پر از بوته و خار بدود. دارای انواع مختلفی می‌باشد که عبارت است از: باست Bleu de Gascogne (فرانسه)، باست Griffon Vendéen (فرانسه) و باست حنایی رنگ Bretagne (فرانسه) که از آمیخته‌گری باست با نژادهای دیگر بدست آمده است، ولی باست هوند (آمریکای شمالی) از نژاد Saint-hubert به دست آمده است. باست Westphalia (آلمان) محصول آمیخته‌گری سگهای شکاری آلمان با باست می‌باشد. این سگها دارای قدرت بویایی زیادی می‌باشند؛ لذا برای شکار بسیار مناسب می‌باشند. بخصوص برای شکار روباه، خرگوش و گربه وحشی؛ زیرا به دلیل داشتن جثه کوچک و پاهای کوتاه می‌توانند وارد لانه این حیوانات شوند. این سگها دارای صدای زیبا و دلپذیری می‌باشند. متانت و آرامش این سگها آنها را برای شکارهای امروزی که نیاز به سگهای بی‌سر و صدا است مناسب می‌کند. این سگها بسیار باوفا و فداکار

می‌باشند و نگهداری و مراقبت از آنها نیز آسان است در نتیجه به عنوان سگ خانگی مناسبی مطرح می‌باشند. تمامی انواع باست شبیه هم می‌باشند و بدنی کشیده، کوتاه، قوی و سری برجسته دارند. گوشهای آنها آویزان و دمشان طویل است. از لحاظ وزن و اندازه، سگ نر ۳۲ سانتی متر ارتفاع و ۲۰ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۳۰ سانتی متر ارتفاع و ۱۹ کیلوگرم وزن دارد.

۳- باسن جی (BASENJI) [ص ۱۶۱]

سگهای فرمانبردار، بازیگوش و خوش مشربی هستند اما باید همیشه مراقب موهای ابریشمی و براق آنها بود. قدرت بویایی باسن جی خیلی معروف است. باسن جی سگ خانگی دوست‌داشتنی‌ای می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای پاهای بلند است و به اسپیتز (spitz) موصاف شباهت دارد. گوشها کوچک و سیخ می‌باشند. دم به سمت بالا خم شده و در نزدیک پشت و کنار حیوان قرار می‌گیرد. به رنگهای بلوطی، سیاه خالص یا سیاه با لکه‌های خرمایی دیده می‌شود. در صورتی که پاهای، قفسه سینه و نوک دم سفید باشد رنگهای دیگر هم قابل قبول است. از لحاظ وزن و اندازه: سگ نر ۴۲ سانتی متر ارتفاع و ۱۰ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۴۰ سانتی متر ارتفاع و ۹ کیلوگرم وزن دارد.

۴- براک (BRAQUE) [ص ۱۶۱]

یکی از معروفترین سگهای شکاری است که دارای انواع مختلفی بشرح زیر است: براک آلمانی با موهای کوتاه که به زبان آلمانی Kurzhaar (موکوتاه) نامیده می‌شود و براک Weimar (آلمان) که به رنگ خاکستری (روشن یا تیره) دیده می‌شود. سگهای دیگر این نژاد عبارتند از: براک De burgos (اسپانیا)، براک (فرانسه)، براک Auvergne (فرانسه)، براک ایتالیایی، براک پرتغالی، براک Bourbonnais (فرانسه)، براک Dupuy (فرانسه) و براک سن ژرمن (فرانسه).

۵- پوینتر (POINTER) [ص ۱۶۱] انگلستان

این سگ در دو قرن پیش با خون براک ایتالیایی، Fox hund، Bull terrier، سگ نازی، Bull dog، Setter، Terre neuve، این سگ به دست آمده است و در ایران نیز کم و بیش دیده می شود. این سگ جزء بهترین نژادهای شکاری است و به تمرین زیادی در روز نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری سگی زیبا و قدرتمند با موهایی کوتاه است. دارای گوشهایی گرد و دمی باریک است. قد ۵۵ تا ۶۵ سانتی متر در نرها و ۵۴ تا ۶۰ سانتی متر در ماده‌هاست. وزن بین ۲۰ تا ۳۰ کیلوگرم، پوزه کمی مقعر، بینی معمولاً تیره رنگ و برجسته، دستها راست و محکم و رانها عضلانی است. پوشش بدن نرم و کوتاه و خیلی درخشانده می باشد. به رنگ‌های سفید و زرد، سفید و نارنجی، سفید و جگری، سفید و سیاه، یکدست و سه رنگ دیده می شود.

۶- ستر (SETTER) [ص ۱۶۱] فرانسه

یکی از بهترین سگهای شکاری است. این نژاد در سال ۱۵۰۰ میلادی با خون براک ایتالیایی و براک فرانسه، در فرانسه بدست آمد. در قرن ۱۹ به انگلستان برده شد و انواع مختلفی به نامهای ستر laverack (انگلستان) به رنگ‌های سیاه و سفید، سفید و لیمویی، سفید و نارنجی، سفید و بلوطی یا سه رنگ (سیاه، سفید و قرمز) و ستر ایرلندی به رنگ قرمز تند و بدون لکه و ستر Gordon (انگلستان) به رنگ سیاه براق با انتهای بدن به رنگ قرمز به دست آمد. از نظر ویژگیهای ظاهری، قد در نرها ۵۶ تا ۶۲ و در ماده‌ها ۵۳ تا ۵۸ سانتی متر و وزن بین ۲۷ تا ۳۲ کیلوگرم می باشد. سر؛ دراز، فکها؛ محکم، پوزه؛ مستقیم و دراز، چشمها؛ بزرگ و درخشان و پوشش بدن نرم و ابریشمی و درخشانده است. موهای این سگها هیچگاه مجعد نمی شود. گوشهای آنها به شکل زیبایی از روی سر آویزان است. دم آنها روی پشتشان بر نمی گردد و بلندی دم آنها متوسط است. حس شکار ستر به قدری قوی

است که معمولاً بوی شکار را حتی چند ساعت پس از اینکه از نقطه‌ای گذشته باشد، تشخیص می‌دهد. ستر سگی است فعال و خستگی ناپذیر و برای هر نوع زمین شکار مناسب می‌باشد. در مقابل گرما و سرما مقاوم است و زمستانهای سخت تابستانهای طاقت‌فرسا را بخوبی تحمل می‌کند و برای هر نوع شکاری مهیا می‌باشد. Gordon Setter به رنگ سیاه براق و درخشانده با حاشیه قهوه‌ای مایل به سرخ دیده می‌شود و دم آن نیز کوتاه‌تر است. Irish Setter را می‌توان براحتی در منزل نگهداری کرد. یکی از صفات برجسته این سگها احترام زائدالوصفی است که برای صاحب خود قائلند. علاوه بر این بسیار شجاع و باهوش می‌باشند. گردش روزانه برای آنها کافی است و احتیاج به جست و خیز زیاد از حد ندارند. با علاقه زیاد در آب می‌روند. محافظت از موهای آنها بسیار مهم است و باید همه روزه آنها را شانه کرد و خیلی محکم و با دقت برس زد. نظافت گوش آنها نیز همه روزه لازم است. این حیوان هرگاه صاحبش را ناراحت ببیند با زوزه‌های ضعیف و چشمکهای محبت‌آمیز او را تسلی می‌دهد.

۷- رتریور (RETRIEVER) [ص ۱۶۱] انگلستان

دارای انواع مختلفی به شرح زیر می‌باشد:

رتریور با پوشش مجعد (Curly-Coated-Retriever)

(انگلستان) به رنگهای سیاه یا جگری، Flat-Coated-Retriever

(انگلستان) به رنگهای سیاه یا جگری، رتریور طلایی

(Golden-Retriever) (انگلستان) به رنگهای زرد طلایی و

کرم، لابرادر-رتریور (انگلستان) به رنگ سیاه، جگری یا زرد یکدست و

Chesapeake-Bay-Retriever (آمریکای شمالی) که به رنگهای بلوطی تیره

یا قرمز کم رنگ و زردعلفی دیده می‌شوند. از بین این انواع به‌طور مبسوط

Golden Retriever را شرح می‌دهیم:

سگ قوی و مقاومی است که برای همراهی در امر شکار مناسب

می‌باشد. گولدن رتریور به عنوان سگ خانگی مهربان، آرام و ساعی مطرح

است. از نظر اندازه متوسط است و بدون شک جزء بهترین نژادهای رتریور می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای موهای موج دار و یک دم بلند، راست و پر می‌باشد و گوشهای نسبتاً کوچک آن توسط موهای ابریشمی و کوتاه پوشیده شده است. از نظر رنگ، طلایی سیر یا کرم قابل قبول است ولی قرمز یا قهوه‌ای چندان مورد پسند نیست. وجود موهای سفید روی قفسه سینه قابل قبول است. از نظر اندازه و وزن، سگ نر ۵۵ تا ۶۰ سانتی متر ارتفاع و ۲۹ تا ۳۱ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۵۰ تا ۵۵ سانتی متر ارتفاع و ۲۴ تا ۲۷ کیلوگرم وزن دارد.

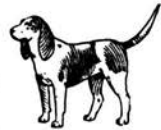
۸- اسپانیل (SPANIEL) [ص ۱۵۸] اسپانیا

همان طوری که از نام این حیوان پیداست این نژاد در اصل اسپانیایی بوده ولی در قرن ۱۴ به فرانسه برده شد و سپس در انگلستان پراکنده گردید. هفت نوع از اسپانیل‌های انگلیسی عبارتند از: Clumber-Spaniel به رنگ سفید با لکه‌های لیمویی، Sussex - Spaniel به رنگ قرمز، Welch Springer - Spaniel به رنگ سفید و قرمز تند، English - Springer Spaniel به رنگ‌های جگری و سفید، سیاه و سفید یک دست یا لکه‌دار، Field-Spaniel به رنگ سیاه یا جگری یکدست، Irish-Water-Spaniel (ایرلند) به رنگ جگری تیره با موهای حلقه حلقه و Cocker - Spaniel که به رنگ‌های مختلف دیده می‌شود. سایر انواع اسپانیل عبارتند از: کوکر آمریکایی به رنگ سیاه یکدست یا سیاه و کرم، American-Water-Spaniel به رنگ‌های جگری و شکلاتی تیره و موهای حلقه حلقه، Boykin-Spaniel (امریکای شمالی) به رنگ جگری و موهای حلقه حلقه. اسپانیل‌ها به طور کلی سگهایی ملایم، مهربان، فوق‌العاده باوفا، باهوش و مطیع هستند و بازی با کودکان را خیلی دوست دارند و در عین حال خیلی حساس می‌باشند. از بین این سگها Cocker Spaniel را به طور مبسوط شرح می‌دهیم: این نژاد انگلیسی یکی از محبوبترین نژادها در سراسر جهان است. بنابراین چنین استنباط می‌شود که در موارد محدودی تنها برای امر شکار مورد استفاده قرار

می‌گیرد؛ با وجود این، سعی بر این است تا ویژگیهای این سگ به عنوان یک سگ شکاری حفظ شود. کوکر یک سگ خانگی فریبا و دوست داشتنی می‌باشد که خیلی شلوغ و پرخاشگر نیست. از نظر ویژگیهای ظاهری، سگی میانه اندام و پر تحرک است که دارای موهای بلند، صاف و براق می‌باشد. علاوه بر این دارای گوشهای بلند و آویزان و دم کوتاهی می‌باشد. از لحاظ رنگ متفاوت است. معمولاً به رنگهای سیاه، قرمز، قرمز تیره یا آبی دیده می‌شوند. حدود ۱۱ تا ۱۲/۵ کیلوگرم وزن دارد.

۹- بیگل (BEAGLE) [ص ۱۶۲] انگلستان

یکی دیگر از سگهای شکاری است که برای شکار روباه یا خرگوش استفاده می‌شود اما سرعت دویدن آن زیاد نیست. قدرت بویایی بالایی دارد و در تعقیب شکار مهارت خاصی دارد. بیگل سگی آرام، با وفا، باهوش و خوش خلق می‌باشد لذا سگ خانگی مناسبی است. از نظر ویژگیهای ظاهری سگ کوچکی است که حالت فشرده و جمع‌وجور دارد و بسیار پرتحرک و قوی می‌باشد. به رنگهای سیاه، خرمایی، نارنجی و سفید دیده می‌شوند. گوشهای بلند این حیوان حالت آویزان دارد و دم آن نیز متوسط است. ارتفاع این سگها نباید بیشتر از ۴۰ سانتی متر باشد.

۱۰- الک هوند (ELKHOUND) [ص ۱۶۲] نروژ-سوئد

سگ باهوش و چابکی است که برای تمام نقاط آب و هوایی مناسب می‌باشد. از قدرت بویایی بالایی بر خوردار است. این سگ جهت شکار در زمینهای پهناور و هموار مفید می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای بدنی متوسط و قوی هیکل با گوشهایی تیز می‌باشد. دم سگ به پشت آن بر می‌گردد. سگ نر ۵۲/۵ سانتی متر ارتفاع و ۲۲ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۴۶ سانتی متر ارتفاع و ۱۹/۵ کیلوگرم وزن دارد.

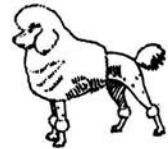

گروه چهارم: سگهای خانگی یا همدم انسان

در این گروه ۲۴ نژاد قرار دارند که مشهورترین آنها پودل است.

۱- پودل (POODLE) [ص ۱۵۹] آلمان - فرانسه

منشأ این نژاد فرانسه است و به زبان فرانسه Caniche گفته می‌شود و این کلمه از canard به معنای اردک گرفته شده است. چون پودل در اصل برای شکار اردک مورد استفاده قرار می‌گرفته است ولی بتدریج به سگ خانگی و همدم و رفیق انسان و برای زندگی در آپارتمان تغییر شکل حاصل نموده است. پودل سگی است فوق‌العاده باهوش و خون‌گرم و بیشتر از هر سگ دیگری استعداد فراگرفتن کلمات را دارد. سه جور پودل یافت می‌شود: پودل بزرگ جثه به ارتفاع ۴۵ تا ۵۵ سانتی‌متر، پودل متوسط جثه به ارتفاع ۳۵ تا ۴۵ سانتی‌متر و پودل کوچک جثه به ارتفاع کمتر از ۳۵ سانتی‌متر که وزن متوسط آن‌ها به ترتیب عبارت است از ۲۲، ۱۲ و ۷ کیلوگرم سر پودل زیبا و با بدن موزون است. نوک بینی در مورد سگهای سیاه، خاکستری یا سفید-سیاه و در مورد سگهای بلوطی برنگ بلوطی، است: گوشها روی گونه‌ها آویزان بوده و از موی مجعد پوشیده شده‌اند. دم، بلند و ایستاده که معمولاً نصف یا ثلث آن کوتاه می‌شود. پوشش بدن فر فری، مجعد

یا طنابی شکل و به رنگ‌های سیاه، سفید، خاکستری و بلوطی است که همیشه یکدست و بدون لکه می‌باشد. در پودل کوچک جثه، رنگهای زرد زیتونی یا آبی هم دیده می‌شود. پودل باید مرتباً آرایش شود. پودل خیلی مهربان و با وفاست و به بچه‌ها علاقه خاصی دارد. قدرت یادگیری پودل بالاست. هوش بالای این سگ آن را به عنوان یک سگ نگهبان خوب مطرح نموده است. گونه‌های بزرگ پودل بیشتر به درد شکار می‌خورند در حالی که گونه‌های کوچکتر به عنوان سگهای خانگی مناسب می‌باشند.

۲- اسپیتس (SPITZ) [ص ۱۶۲] آلمان

اسپیتس (Spitz آلمان) که به زبان فرانسه لولو یا لولوی بزرگ، به زبان ایتالیایی ولپینو (Volpino) و به زبان روسی لائیکا (Laiko) نامیده شده، به رنگهای مختلف دیده می‌شود. تنها اختلاف جزئی‌ای بین Volpino و پومرانین وجود دارد. سر و گوشهای Volpino کمی بزرگتر می‌باشد و رنگ آن سفید یا قرمز است در حالی که پومرانین ممکن است خاکستری، سیاه یا نارنجی هم باشد. از لحاظ استاندارد، سگ نر Volpino ۲۷ تا ۳۰ سانتی‌متر ارتفاع و سگ ماده ۲۵ تا ۲۸ سانتی‌متر ارتفاع دارد. وزن آن نباید بیشتر از ۴ کیلوگرم باشد. دارای سری هرمی شکل با بینی‌ای سیاه و مرطوب می‌باشد. گوشهای این حیوان مثلثی و تیز است و دم آن حدود ۱۴ سانتی‌متر طول دارد و توسط موهای بلند پوشیده شده است و به پشت سگ بر می‌گردد. از نظر ویژگیهای شخصیتی سگی بازیگوش، شلوغ و سرزنده است که با افراد خانواده بسیار مهربان است اما نسبت به غریبه‌ها بدگمان می‌باشد و با آنها اخت نمی‌شود. سگ خانگی خوبی است که نسبت به بیماریها مقاوم بوده، طول عمر آن نیز زیاد است.

۳- بولدگ (BULLDOG) [ص ۱۶۲] انگلستان

بولدگ سگ فوق‌العاده قوی است که اصلاً ترس را نمی‌شناسد. پوزه آن کوتاه، قوی و پهن است. تربیت آن مطابق قاعده تربیت سایر سگهاست ولی چون ذاتاً قدری خشن است باید مواظب خشونت این حیوان بود. تا قرن نوزدهم از بولدگ در میدانهای نبرد استفاده می‌شد. بولدگ سگی پرخاشگر، وحشی و خونخوار (بیرحم) بود آنچنانکه رومیها قانونی وضع کردند که صاحبان سگهای بولدگ حتی با وجود قلاذه حق نداشتند آنها را به خیابان بیاورند. پرورش این سگ طی چندین سال با اینکه نتوانسته در ظاهر ترسناک آن تغییری به وجود آورد، اما از لحاظ طبیعت و ذات و خلق و خوی آن تغییرات بسیاری صورت گرفته است؛ به طوری که امروزه این سگ به عنوان سگی خوش خلق، آرام، موقر، باوفا، تمیز و اعیانی مطرح می‌باشد. یادآوری می‌شود که به دلیل بزرگی سر سگهای بولدگ زایمان به سختی انجام می‌گیرد و لازم است که عمل سزارین انجام گیرد؛ به همین دلیل بیشتر سگهای ماده این نژاد نابارور می‌باشند. لذا قیمت این سگها بالاست. از نظر ویژگیهای ظاهری بولدگ دارای بدنی کوچک اما عریض و فشرده می‌باشد که سری بزرگ، حجیم و چندضلعی دارد. پوست بولدگ بسیار شل است. پوست این حیوان در ناحیه سر و پیشانی واجد چینهای انبوهی می‌باشد. بینی آن عریض و سیاه است و واجد سوراخهای بزرگی می‌باشد. لب بالای این حیوان آویزان بوده، فک پایین آن باید خیلی تورفته باشد. چشمهای آن گرد و سیاه است و دور از هم قرار دارند. گوشها کوچک و ظریف و به شکل گل رز می‌باشد. دم آن کوتاه می‌باشد. موهای حیوان کوتاه و نرم به رنگ خرمایی و سفید یا سفید خالدار می‌باشد اما رنگ سیاه چندان مورد پسند نیست. وزن سگهای نر ۲۴ تا ۲۵ کیلوگرم و سگهای ماده ۲۲ تا ۲۳ کیلوگرم می‌باشد. بین ۳۵ تا ۳۵ سانتی‌متر ارتفاع دارند. جمجمه آنها بسیار قوی و محکم است و دندانهایشان جدا از یکدیگر قرار دارند. بینی آنها تورفته است تا بتوانند در موقع گرفتن و نگهداشتن دشمن بخوبی نفس بکشند. پاهای جلویی آنها کوتاه

و پهن است؛ به طوری که در موقع ایستادن به استقامت آنها کمک می‌کند. بهترین امتیاز این سگها استحکام جمجمه چین دار آنها می‌باشد؛ از این رو اگر ضربه‌ای هم به سر آنها بخورد تأثیری نخواهد داشت. در مقابل دشمن بسیار سرسخت و مقاوم می‌باشند؛ به همین دلیل به آنها لقب سگ جنگجو را داده‌اند. در فراگرفتن تعلیم بی‌اندازه مستعد می‌باشند. باید آنها را از گرمای ناگهانی و زیاد مصون داشت. به علت خرخری که می‌کنند نباید در اطاق خواب شما سکنی یابند. اطفال را به حد پرستش دوست دارند و با وجود ظاهر ترسناک فوق‌العاده خوش قلب و مهربان می‌باشند.

۴- چوچو (CHOWCHOW) [ص ۱۶۲] چین

سگ خانگی است که با افراد آرام و بی‌تحرک سازگاری یافته‌اند. این سگها بخصوص در فصل تابستان به شانه زدن مداوم نیاز دارند. بعدها از این سگ به عنوان سگ نگهبان و سگ سورتمه استفاده شده است. اصل این سگ از چین است و چینی‌ها از آنها به عنوان سگ نگهبان و نیز برای کشیدن گاری استفاده می‌کرده‌اند. علاوه بر این چینی‌ها از گوشت آنها به عنوان غذای لذیذ و مورد پسندشان استفاده می‌کنند و پوست آنها را نیز به فروش می‌رسانند. با اینکه حرکات تملق‌آمیزی ندارند ولی نسبت به صاحبشان فوق‌العاده باوفا و مهربان هستند و تا آخر عمر وفاداری خود را از دست نمی‌دهند. خیلی بندرت پارس می‌کنند. شادی و خوشحالی زیادی از خود بروز نمی‌دهند ولی به هر حال صفا و وفای ذاتی سگ را نسبت به انسان دارند. ظاهر آنها شبیه شیر است که دارای سری پهن و عریض می‌باشند و جثه آنها متوسط است. بدن آنها توسط موهای پرپشتی که اغلب قرمز است پوشیده شده است. گوشهای آنها کمی برجسته است. دمشان پُرمو بوده، به پشت آنها بر می‌گردد. از مهمترین علائم مشخصه آنها وجود زبان آبی آنهاست. زبان توله‌های این نژاد ابتدا سرخ رنگ است که بتدریج لکه‌های آبی در آنها پدیدار می‌شود که سریعاً زبان سگ را به رنگ آبی در می‌آورد. رنگ این

سگ‌ها خرمایی، قرمز، کرم، آبی، سیاه، نقره‌ای و ندرتاً سفید می‌باشد. اکثراً یک‌رنگ دیده می‌شوند. ارتفاع آنها بین ۴۸/۴ تا ۵۰/۸ سانتی‌متر می‌باشد و نباید کمتر از ۴۵/۷ سانتی‌متر باشد. متوسط وزن آنها بین ۲۴ تا ۲۷ کیلوگرم می‌باشد.

۵- دالماسین (DALMATIAN) [ص ۱۵۸] یوگسلاوی

سگی است با جثه متوسط، زیبا، با موهایی کوتاه، گوشهایی آویزان و دم بلند که دارای لکه‌های سیاه یا جگری می‌باشد که در کل بدن پخش شده‌اند. بدنی متعادل و قوی دارد. جثه عضلانی آن امکان دویدن سریع را برای حیوان فراهم می‌نماید. توله‌ها کاملاً سفید هستند و از روز چهاردهم بتدریج لکه‌ها ظاهر می‌شوند. لکه‌ها ابتدا در گوشها و بعد در سینه و شکم ظاهر می‌گردند که بتدریج پس از سال اول در کل بدن یافت می‌شوند. این سگها خیلی شلوغ و نزاع طلب می‌باشند و به تمرین و ورزش نیاز زیادی دارند. با وجود این خیلی مطیع بوده، حافظه قوی‌ای دارند؛ به طوری که تعلیمی را که یکبار یاد گرفته‌اند هرگز فراموش نمی‌کنند. بازی کردن با بچه‌ها را خیلی دوست دارند و به دنبال کردن سوارکاران یا دوچرخه سواران علاقه وافری نشان می‌دهند. در ابتدا از این سگها برای شکار استفاده می‌شد اما امروزه به عنوان سگ خانگی که می‌تواند بخوبی از عهده نگهبانی برآید مورد توجه است. این سگها خیلی تمیز و پاکیزه بوده و از کثیف کردن خودشان امتناع می‌ورزند و به آب و صابون علاقه خاصی دارند. سگهای نر ۵۵ تا ۶۰ سانتی‌متر و سگهای ماده ۵۵ تا ۵۵ سانتی‌متر ارتفاع و حدود ۲۵ کیلو گرم وزن دارند. سر آنها نسبتاً کشیده بوده، دارای فکهای قوی‌ای می‌باشند. بینی آنها سیاه یا قهوه‌ای است که بستگی به رنگ بدنشان دارد. چشمهایشان سیاه، گرد و براق می‌باشد. موی بدن آنها باید کوتاه، زیر و انبوه و درخشان باشد. رنگ غالب در آنها سفید با لکه‌های سیاه یا جگری است. توله‌ها کاملاً سفید می‌باشند.

۶- پینچر (PINSCHER) [ص ۱۶۰] آلمان

پینچر سگی با جثه‌ای متوسط و ظاهری زیباست. اگرچه لغت پینچر در زبان آلمانی به معنی گازگیر است اما در اصل سگی است مطیع، مهربان و باوفا که تمیز و باهوش می‌باشد. سگ خانگی خوبی است که از آن برای محافظت از خانه، ماشین و باغ استفاده می‌شود. این حیوان از دندانهای تیزش برای مقابله با دشمن کمک می‌گیرد. از نظر ویژگیهای ظاهری، ۴۵ تا ۴۸ سانتی‌متر ارتفاع و ۶ تا ۸ کیلوگرم وزن دارند. دارای سری باریک و کشیده با پوزه‌ای مستقیم و فکهای قوی می‌باشد. چشمهای حیوان بیضی و تیره است. دم این سگها از سومین مهره کوتاه می‌شود. پوشش بدن آنها کوتاه، زیر و براق می‌باشد. رنگ بدن آنها سیاه با سایه‌های تیره، سیاه یکدست، بلوطی، قرمز و آبی کبود می‌باشد.

۷- مینیاتور پینچر (MINIATURE PINSCHER) [ص ۱۶۰] آلمان

نوع کوچک پینچر آلمانی است اما هیچ‌یک از معایب سگهای مینیاتوری را ندارد. دارای سری گرد و پهن با چشمهای متوسط و تقریباً سیاه و گوشهای تیز می‌باشد. پوشش بدن آن کوتاه، انبوه و براق است که کل بدن را می‌پوشاند و نقاط برهنه وجود ندارد. رنگ بدن، سیاه با لکه‌های قرمز یا زرد، زرد یکدست، قرمز، قهوه‌ای، آبی و رنگهای مشابه با نقاط زرد و یا قرمز می‌باشد. سگهای نر ۳۰ سانتی‌متر ارتفاع دارند و ارتفاع سگهای ماده کمی کمتر است.

۸- پاگ (PUG) [ص ۱۶۰] هلند

سگی است با بدنی متراکم و ساختار عضلانی متکامل و پیشرفته. دارای موهایی کوتاه و براق، سری گرد و گوشهایی شبیه گل رُز می‌باشد. دم سگ به پشت آن برمی‌گردد و حالت حلقه به خود می‌گیرد. سگی است با هوش و مهربان که بخصوص برای خانمها همدم خوبی است. نسبت به حرارت بالا حساس است لذا آن را

داخل اتومبیل یا اتاقهای کوچک محبوس نکنید. ۲۵/۴ تا ۲۸ سانتی متر ارتفاع و ۳ تا ۸/۶ کیلوگرم وزن دارد. به رنگهای زرد، قره‌ای و سیاه دیده می‌شود. صورت آن باید تا حد امکان تیره باشد.

گروه پنجم: سگهای عروسکی (Toys)

۱- شی هواهوا (CHIHUAHUA) [ص ۱۶۱ و ۱۶۳] مکزیک

سگی سرزنده، دلیر، مغرور، مهربان، باوفا و باهوش است که شاید کوچکترین سگ جهان است و دارای سری به شکل سیب با پوزه‌ای کوتاه و تیز می‌باشد. ۱۶ تا ۲۲ سانتی متر ارتفاع و ۲/۶ تا ۵/۹ کیلوگرم وزن دارد. چشمهایش گرد و خیلی سیاه است.

گوشهایش بزرگ است و در موقع هوشیاری سگ راست می‌ایستد. درازای بدن حیوان بیشتر از ارتفاع آن است. دم سگ به پشت آن برمی‌گردد. شی هواهوا دارای دوگونه است یک گونه دارای موهای صاف و گونه دیگر دارای موهای موجدار می‌باشد که گونه دوم نادر است. متداولترین رنگها شاملحنایی روشن، نقره‌ای، بلوطی یا آبی فولادی می‌باشند. پوست یکرنگ یا خالدار است.

شی هواهوا سگ خانگی است که می‌تواند حتی در برابر سگهای بزرگتر از خودش دفاع کند. این سگ به ورزش و تمرین نیاز دارد و محبوس کردن آن در آپارتمان برای سلامتی آن مضر است.

۲- پومرانین (POMERANIAN) [ص ۱۶۴] آلمان

سگ باهوش و باوفایی می‌باشد. نژادهای کوچک نسبت به نژادهای بزرگتر به مراقبت بیشتری در زمینه تغذیه و غیره نیاز دارند. پوست و موی پومرانین به مراقبت شدیدی نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری، جزء اشیپتس‌های کوچک است و به جز Volpino از سایر گونه‌ها کوچکتر است. بدن بسیار ظریف و حساسی دارند. گوشها و پاها بسیار کوچک می‌باشند و توسط موهای نرم پرپشتی پوشیده شده‌اند. موهای آنها بخصوص در ناحیه دم بسیار پرپشت است. از نظر رنگ، به رنگهای قرمز، سیاه، آبی، شکلاتی، سفید و کرم دیده می‌شوند.

از نظر اندازه و وزن، بیشتر از ۳ کیلوگرم وزن ندارند (معمولاً ۱/۸ تا ۲/۲ کیلوگرم).

۳- پکینوا (پکینز PEKINESE) [ص ۱۶۴] چین

پیدایش این نژاد به ۴۰۰۰ سال قبل از میلاد برمی‌گردد. قرن‌ها سگ محبوب و دلخواه خانواده سلطنتی پکن بود ولی در حریق که در سال ۱۸۶۰ در کاخ تابستانی روی داد، تعدادی از سگهای این نژاد به دست سربازان انگلیسی و فرانسوی افتاد و سپس به اروپا برده شد. در سالهای اخیر از این نژاد در ایران نسبتاً زیاد دیده می‌شود. سگی است حساس که نسبت به صاحبش بسیار وفادار است اما با غریبه‌ها خو نمی‌گیرد. بسیار مهربان، مطیع و فرمانبردار می‌باشد که در دفاع از صاحبش مستهورانه خود را به آب و آتش می‌زند. سگ آپارتمانی خوبی است اما در صورت لزوم می‌توان از این حیوان به عنوان سگ نگهبان هم بهره گرفت. موهای آن را باید شانه کنید و دندانهایش را نیز مسواک بزنید. ۴/۳۰ تا ۴۵ سانتی متر ارتفاع و ۴/۵ تا ۴ کیلوگرم وزن دارد. دارای سری پهن و عریض است. فاصله چشمانش نیز زیاد می‌باشد. بینی کوچک اما قابل رؤیت است. وقتی دهان

حیوان باز است نباید دندانها و زبانش مشخص گردد. پوشش بدن این حیوان بلند و چشمهای آن بزرگ و تیره و نسبتاً برجسته است. گوشهای این حیوان قلبی شکل و آویزان با موهای بلند می باشد. گردن آن کوتاه و قوی و دم؛ بلند و راست با موهای فراوان و یالی شکل است. تمام رنگها به جز جگری و سفید مورد پسند است.

۴- شیتزو (SHIH TZU) [ص ۱۶۴] چین

سگ باهوش و شجاعی می باشد که برای نگهداری در خانه مناسب است. طول عمر آن زیاد است و به آسانی به سن ۱۵ سالگی می رسد. موهایش به مراقبت روزانه نیاز دارد. حداکثر ۲۷ سانتی متر ارتفاع و ۶/۴ کیلوگرم وزن دارد. دارای سری پهن است و فاصله دو چشمش زیاد می باشد. پوزه کوتاه و چهارگوشی دارد. بینی آن نیز سیاه است. چشمهای آن سیاه، بزرگ و گرد می باشد. گوشهایش بلند و آویزان است و توسط موهایی که تا ناحیه گردن می رسد پوشیده شده است. دم کلفت سگ به پشت آن برمی گردد. بدن سگ توسط موهای بلند و فراوان پوشیده شده است. همه رنگها مورد قبول است اما سگهایی که دارای لکه های سفید در پیشانی و نوک دم هستند طرفداران بیشتری دارند.

۵- مالتز (MALTESE) [ص ۱۶۴] ایتالیا

سگ عروسکی باهوش، باوفا و دوست داشتنی ای است که خیلی پرتحرک و بازیگوش است. اما به تیمار و شانه زدن بیشتری نیاز دارد. سگ کوچک و موبلندی است که دارای پیشانی کوچک و گوشهای آویزان و پر مو است. دم این سگ پر مو بوده، به پشت آن برمی گردد. طول عمر این حیوان زیاد است و ممکن است به سن ۸ سالگی هم برسد. باید آن را دور از رطوبت نگه داشت. نکته ای که وجود دارد

این است که این سگ در بهار و پاییز موریزی ندارد و بنابراین همواره ظاهری مجلل دارد.

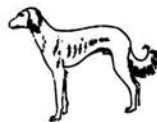
از نظر ویژگیهای ظاهری، سگهای نر ۲۱ تا ۲۵ سانتی متر و سگهای ماده ۲۰ تا ۲۳ سانتی متر ارتفاع دارند. وزن آنها نیز بین ۳ تا ۴ کیلوگرم می باشد. پوزه باید یک سوم کل طول سر باشد. بینی آن باید سیاه با سوراخهای متسع باشد. اما مهمترین مشخصه این حیوان موهای بلند آن است که ۲۲ سانتی متر طول داشته و به زمین می رسد. رنگ آن سفید یکدست می باشد.

گروه ششم: سگهای تازی

در این گروه ۱۱ نژاد معروف از جمله تازی ایرانی (سالوکی) و تازی افغانی قرار دارند.

۱- سالوکی (SALUKI) [ص ۱۶۴] ایران

سالوکی ظاهراً قدیمی‌ترین نژاد دنیا است. آثار تاریخی این سگ در ایران، عربستان، سوریه و مصر به وفور دیده می‌شود. برای شکار آهو مورد استفاده قرار می‌گرفته است. ولی در حال حاضر به عنوان نگهبان نیز به کار می‌رود. حس شنوایی سالوکی فوق‌العاده قوی می‌باشد. حیوانی است بسیار صمیمی، تمیز و آرام. از نظر ویژگیهای ظاهری، اندام کاملاً موزون و هماهنگ، قد ۵۸ تا ۷۱ سانتی‌متر، وزن ۱۳ تا ۳۰ کیلوگرم، سر دراز که بتدریج به طرف نوک بینی باریک می‌شود. فک‌ها محکم، چشمها درشت و درخشانده و به رنگ قهوه‌ای تیره یا روشن می‌باشد. گوشها پوشیده از موهای ابریشمی و افتاده؛ گردن ظریف و نرم و قابل انعطاف؛ بدن خیلی کشیده و شانه‌ها مورب و عضلانی؛ دم به طرف پایین و تاب خورده است؛ پوشش بدن ابریشمی و صاف است و به رنگهای حنایی، سفید، کرم و طلایی، و نیز سه رنگ (سفید، سیاه و حنایی) دیده می‌شود.

۲- تازی افغانی (AFGHAN HOUND) [ص ۱۶۴] افغانستان

نژادی است بسیار قدیمی که طی قرون متمادی خالص و دست نخورده باقی مانده است. صدور آن ممنوع بوده و فقط در ابتدای قرن ۱۹ به طور قاچاق به اروپا برده شده است. در زادگاهش بیشتر از این نژاد به عنوان سگ گله استفاده می شد البته در شکار شغال، گرگ و پلنگ نیز مورد استفاده قرار می گرفت. اما در اروپا و آمریکا

به دلیل ظاهر زیبایش به عنوان سگ خانگی نگهداری می شود. سگ افغان زندگی در خانه و همراهی کردن صاحبش را دوست دارد. البته به دلیل موهای ابریشمی بلندش به شانه زدن مداوم نیاز دارد. سگی است دلیر، سرسخت، دوست داشتنی، حساس و خیلی باهوش. سگی است که با غریبه ها زیاد اُخت نمی شود و باید بخوبی تربیت شود. از نظر ظاهری سگی است قوی و خوش هیكل.

ارتفاع سگهای نر ۷۳/۶۶ تا ۶۸/۵۸ سانتی متر می باشد و سگهای ماده کمی کوتاهترند. سگهای نر ۲۶ تا ۳۴ کیلوگرم وزن دارند. سر حیوان کشیده، مستقیم و باریک است و بینی آن سیاه، یا جگری متمایل به قهوه ای می باشد. فکهای آن محکم و قوی می باشد و چشمهای آن تقریباً سه گوش به رنگهای تیره یا طلایی می باشد. گوشها آویزان است و توسط موهای ابریشمی دراز پوشیده شده است و دم آن در انتها تشکیل یک حلقه را می دهد. موهای بدنش به استثنای پشت، بلند و پُرپشت می باشد. در روی سر حیوان نیز کلاه پشمی زینت بخش این سگ است. تمام رنگها قابل قبول است ولی متداولترین رنگها شامل سفید، آتشی، سیاه با نقاط بلوطی روشن و سه رنگ می باشد.

۳- گری هوند (GREYHOUND) [ص ۱۶۵] انگلستان

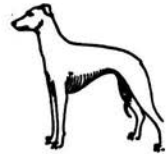
سگی است باهوش، دوست داشتنی، حساس، دلیر، باوفا، اشرافی و مغرور. دارای سرعت بالایی می باشد و در گذشته برای شکار آهو و گراز وحشی استفاده می شد. گری هوند دشمن سرسخت حیوانات خانگی بخصوص گربه و غاز می باشد. گری هوند به

زندگی در آپارتمان عادت ندارد و لازم است روزانه به میزان زیادی ورزش کند. گری هوند سگی است تنومند، متوازن و پرزور که ارتفاع سگ‌های نر ۷۱ تا ۷۸ سانتی‌متر و سگهای ماده ۶۸/۵ تا ۷۱ سانتی‌متر می‌باشد. وزن آن بین ۲۷ تا ۳۲ کیلوگرم می‌باشد. دارای سری کشیده و پوزه‌ای باریک می‌باشد. سر آن در حد فاصل گوشها عریض و پهن است. بینی آن خالدار و سیاه می‌باشد. فکهای آن عضلانی و دندانهای آن فوق‌العاده قوی هستند. گردن آن بلند و قابل ارتجاع می‌باشد، چشمهایش تیره و زیبا است. گوشها کوچک و شبیه گل رز است، دم آن پایین افتاده و کمی انحنا دارد. پوشش بدنش کوتاه، سفت و براق می‌باشد. رنگهای آن شامل سیاه، سفید، قرمز، آبی، پوست گوزنی، پلنگی و یا حتی چند رنگ یا لکه‌دار است.

۴- ویت (WHIPPET) [ص ۱۶۵] انگلستان

سگی است سرزنده، باوفا، باهوش، موقر و فرمانبردار. ویت جهت مسابقات سرعت مورد استفاده قرار می‌گیرد که قادر است با سرعت ۶۰ کیلومتر در ساعت بدود. علاوه بر این از آن به عنوان سگ نگهبان نیز استفاده می‌شود. ویت در برابر بیماریها مقاوم است لذا طول عمر آن زیاد است. ارتفاع سگهای

نر ۴۷ سانتی‌متر و سگهای ماده ۴۴ سانتی‌متر می‌باشد. سگهای نر ۸ تا ۱۲ کیلوگرم و سگهای ماده ۵ تا ۹ کیلوگرم وزن دارند. دارای سری کشیده و باریک با فکهای محکم است. چشمهای آن خیلی سرزنده و با نشاط است و گوشهایش کوچک و شبیه گل رز می‌باشد. شکم آن تورفته است. دم آن بلند، باریک، نوک تیز و بدون مو است. پوشش بدن آن نرم و کوتاه می‌باشد و به رنگهای مختلف یا مخلوطی از رنگها دیده می‌شود اما اکثراً قرمز، آتشی یا آبی است.

۵- برزوئی (BORZOI) [ص ۱۶۳] روسیه

سگی است فرمانبردار، آرام و خیلی باوفا. در ابتدا از آن برای شکار گرگ استفاده می‌شد ولی از قرن نوزدهم به خاطر ظاهر زیبا و دوست داشتنی‌اش به عنوان سگ خانگی مطرح گردید. این سگ جهت زندگی در خانه سازگاری یافته است ولی به تمرین روزانه در خارج از خانه نیاز دارد. میانگین ارتفاع سگهای نر ۷۵/۵

سانتی‌متر و سگهای ماده ۷۱ سانتی‌متر می‌باشد. میانگین وزن سگهای نر ۳۸ تا ۳۴ کیلوگرم می‌باشد. دارای سری باریک و کشیده می‌باشد. پوزه آن کمی خمیده و بینی آن سیاه است. چشمهایش کشیده و سیاه می‌باشد؛ گوشهایش روی گردنش می‌افتد؛ دم حیوان بلند، پر مو، آویزان و شبیه داس می‌باشد. موهای بدنش بلند، موجدار یا شدیداً فردار (فرفری) است که در پشت گردن به شکل یال درمی‌آید. رنگ بدن، سفید یکدست یا سفید با رگه‌های زرد یا نارنجی با لکه‌های خاکستری می‌باشد. لکه‌ها نباید با رنگ سفید زیاد تباین (کنتراست) داشته باشند.

جرمن شپرد

گريت دين

سن برنارد

روت ويلر

دوبرمن

بوکسر

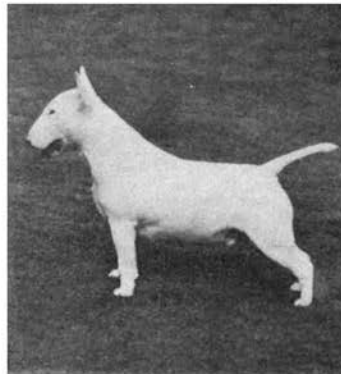
ولش کورگی

بول ماستیف

دالماسین

بول تریر سفید

اسپانیل

ساموید

پودل

فاکس تریر (موسیمی)

بوستن تریر

فاکس تریر (موصاف)

ماستیف

بول تریر رنگی

یورک شایر تریر

پاگ

اسکای تریر

پینچر

داس هوند (موصاف)

مینیا تور پینچر

پاسن جی

پوینتر

پراک

گولدن رتریور

گُردن ستر

شی هواها مو صاف

چوچو

بولداگ

الک هوند

اشپیتس

بیگل

کی رن تریو

یاست

برزوئی

شی هواوا مولند

اشنازر

داش هوند (باموی سیمی)

داش هوند (مولند)

پکینوا (پکینز)

مالتز

سالوکی

تازی افغانی

پومرانین

شیتزو

گری هوند

وییت

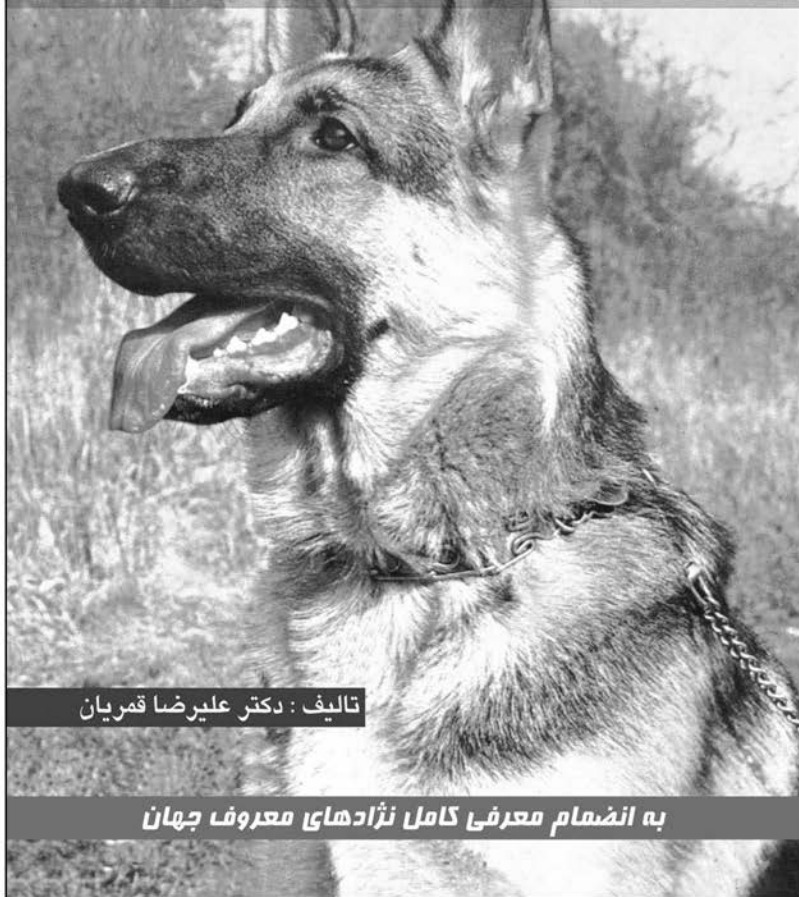

کالی

منابع

- ۱- راهنمای نگهداری سگ، تألیف: دکتر رسول روح‌الامین و دکتر عباس فرخنده
- ۲- راهنمای مراقبت بهداشتی سگ، ترجمه: علیرضا قمریان
- ۳- دنیای سگان، ترجمه و گردآوری: مرتضی بهبهانی
- 4) Essintial tips caring for your dog / Dr. Bruce Fogle / 1996.
- 5) Dog Book / Michael J.Rosen / 1993.
- 6) The complete Dog book / Amercian kennel Club / 1992.
- 7) Dog Training / Ernest. H.Hart / 1991.
- 8) Veterinary notes for dog owners / Trevor Turner / 1990.
- 9) Guide to dog care - David Taylor / 1989.
- 10) The Pocket Encyclopaedia of dogs / ivan swedrup / 1983.
- 11) Encyclopedia of the Dog / Richard Marples / 1981.
- 12) Simon & schuster's Guide to Dogs / Elizabeth Meriwether schuler / 1980.
- 13) Brehms Neue tierenzyklopadie / Herder - Freiburg - Basel - Wien / 1974.
- 14) dogs / wendy Boorer / 1970.
- 15) The young Specialist look's at dogs / E.Schneider - Leyer / 1968.
- 16) Training The dog for guard work / Reginald Arundel / 1952.
- 17) Know how to Groom your dog / Dana miller.
- 18) Dogs / yvonne Rees.

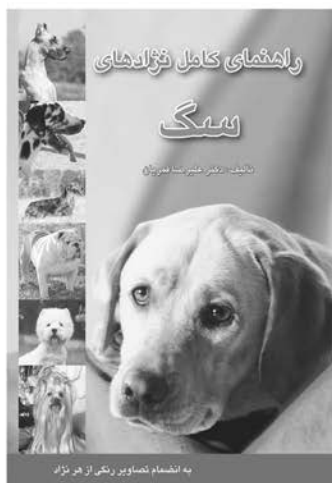
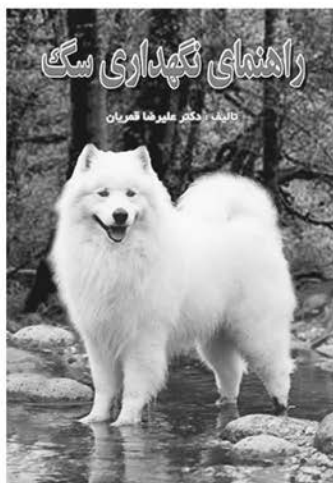
راهنمای تربیت سگ

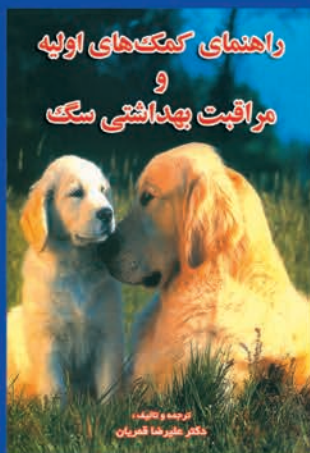
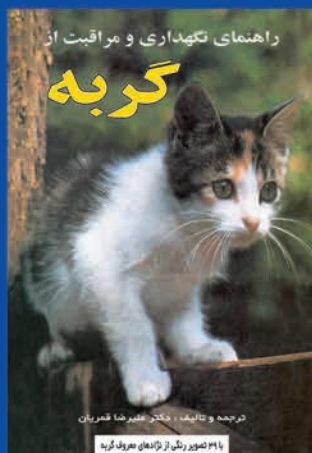
تالیف: دکتر علیرضا قمریان

به انضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان

از همین سری منتشر شده است :

از همین سری منتشر شده است :

9 789649 608747

ISBN : 978-964-96087-4-7

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۸۷-۴-۷